

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2022
HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Hacı Ömer Sabancı Holding Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Hacı Ömer Sabancı Holding Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2022 tarihli konsolide bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Bağımsızlık Standartları Dahil) ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
BJK Plaza, Süleyman Seba Caddesi No:48 B Blok Kat:9 Akaretler Beşiktaş 34357 İstanbul-Turkey
T: +90 212 326 6060, F: +90 212 326 6050, www.pwc.com.tr Mersis Numaramız: 0-1460-0224-0500015

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin TFRS 9 çerçevesinde belirlenen beklenen zarar karşılıkları (Dipnot 33) Grup'un 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarında aktifte önemli bir paya sahip olan toplam 629 milyar TL finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ve bunlara ilişkin ayrılmış olan toplam 22 milyar TL değer düşüklüğü karşılığı bulunmaktadır. TFRS 9, uygulamada önemli derecede yargı ve yorum gerektiren karmaşık bir muhasebe standardıdır. Bu yargı ve yorumlar, itfa edilmiş maliyetle ölçülen kredilerdeki, beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Buna ilave olarak, oluşturulan modellerin işletilmesinde birden fazla sistemden elde edilen geniş bir veriye ihtiyaç duyulmaktadır ki bu verilerin, tamlığı ve doğruluğu da beklenen kredi zararlarının belirlenmesinde kilit öneme sahiptir. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen zarar karşılığı, bilanço tarihi itibarıyla yönetimin en iyi tahminlerini ve geçmiş kayıp tecrübesini içerecek şekilde benzer kredi portföyleri için kolektif olarak; önemli krediler için ise bireysel bazda değerlendirilerek ayrılmaktadır. Söz konusu etkilerin yarattığı belirsizlikler yönetim tarafından yapılan yargı ve tahminlerde dikkate alınarak değerlendirilmiştir.	Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde finans sektörü faaliyetlerinden alacakların niteliklerine göre sınıflandırılmasına ve değer düşüklüğü hesaplamalarının, ilgili TFRS 9 çerçevesinde belirlenmesine ilişkin Grup'un oluşturduğu politika, prosedür ve yönetim ilkelerini değerlendirdik. Bu ilkeler doğrultusunda tesis edilen uygulama kontrollerinin tasarım ve işletim etkinliklerini test ettik. Önemli kredi portföyleri için Grup'un karşılıklarının belirlenmesinde geliştirdiği modellerde kullanılan yöntemlerin Grup'un oluşturduğu politika ve prosedürler çerçevesinde, TFRS 9 ilkelerine uygun olarak yapıldığını finansal risk uzmanlarımız ile birlikte değerlendirdik ve test ettik. Söz konusu modellerin içerdiği hesaplamalar finansal risk uzmanlarımız ile birlikte tarafımızca örneklem bazında tekrar yapılarak kontrol edildi. Modellerde kullanılan, segmentasyon, ömür boyu beklenen temerrüt olasılıkları ve temerrüt halinde kayıp oranı hesaplamalarını da içeren makro-ekonomik beklentilerin yansıtılmasına yönelik yaklaşımlar bağımsız olarak tarafımızca ilgili uzmanlarımız ile birlikte değerlendirildi.

Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; beklenen kredi zararları karşılıklarının, geçmiş kayıp tecrübesi, mevcut koşullar, ileriye yönelik makro ekonomik senaryoların oluşturulması ve ağırlıklandırılması gibi bütünü itibarıyla karmaşık bilgi ve tahmin içeriyor olması; mevcut olan kredi ve kiralama işlemlerinden alacaklarının büyüklüğü; söz konusu kredi ve kiralama işlemlerinden alacakların mevcut düzenlemeler çerçevesinde niteliklerine (aşamalara) göre doğru olarak sınıflandırılması ve bunlara ilişkin hesaplanan zarar karşılığının belirlenmesinin önemidir. Kredilerin doğru sınıflandırılması, temerrüt halinin doğru ve zamanında belirlenmesi ve yönetim tarafından yapılan diğer yargı ve tahminler bilançoda taşınan değer düşüş karşılık tutarını önemli derecede etkileyeceğinden, söz konusu alan tarafımızca kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Finans sektörü faaliyetlerinden alacakların TFRS 9 çerçevesinde, kredi riskine göre sınıflandırılmasının makul olup olmadığı, değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti ve alacağın değer düşüklüğü karşılığının zamanında tesis edilip edilmediğini saptamak için örneklem bazında seçtiğimiz kredi kümesi için kredi inceleme prosedürlerini gerçekleştirdik. Ayrıca değer düşüklüğüne uğramış finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile diğer önemli krediler için, Grup'un uygulaması gereği bireysel olarak, değerlendirilen kredilere ilişkin tesis edilen karşılıkların tutarlılığını ve makul olup olmadığını desteklenebilir veriler ile kontrol ettik ve Grup yönetimi ile yapılan görüşmeler çerçevesinde değer düşüklüğü hesaplamalarına baz teşkil eden temel varsayım ve diğer yargıları sorgulayıp makul olup olmadığını değerlendirdik. Grup'un finansal tablolarında, finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile ilgili değer düşüklüğüne ilişkin dipnotların tutarlılığını ve yeterliliğini kontrol ettik.
--	--

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemesi (Dipnot 2.3.20) 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla düzenlenmiş konsolide finansal tablolarda, Grup Emekli Sandığı yükümlülüklerine ilişkin olarak 935 milyon TL karşılık ayırmıştır. Grup'un Tekaüt Sandığı Vakfı ("Sandık") 506 Sayılı Kanun'un Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK'ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, SGK'ya devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin hesaplamaları uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Grup yönetimi söz konusu değerlemelerin yapılması amacıyla harici bir aktüerya firmasının hizmetlerinden faydalanmaktadır. Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; devir tarihindeki belirsizlik sağlanan sosyal faydalara ilişkin emekli sandığı yükümlülük hesaplamalarında kullanılan Kanunla belirlenmiş teknik fazi oranı, maaş artışları, demografik beklentiler gibi ekonomik ve aktüeryal varsayımların önemi ve bu varsayımlardaki olası farklılaşmaların emekli sandığı yükümlülüğü üzerinde önemli etkilere neden olmasıdır.	Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde, Emekli Sandığı yükümlülüklerinin hesaplamalarında kullanılan ve Grup yönetimi tarafından harici danışmanlık firmasına sağlanan, çalışan verilerinin doğruluğunu bir örneklem kümesi seçerek test ettik. Ayrıca Emekli Sandığı bilançosunda yer alan varlıkların fiili mevcudiyeti ve değerlerini doğruladık. Harici danışman aktüerler tarafından yükümlülüğün hesaplanmasında kullanılan varsayım ve değerlemelerin makul olup olmadığını aktüer uzmanlarımız vasıtasıyla değerlendirdik. Ayrıca Grup'un finansal tablolarında Emekli Sandığı'na ilişkin yer alan dipnotları kontrol ettik.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS’lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup’u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup’un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS’lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS’lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüphecililiğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.

- Grup’un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup’un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, tehditleri ortadan kaldırmak amacıyla atılan adımlar ile alınan önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

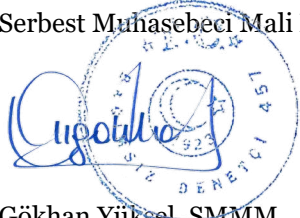
Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun (“TTK”) 402. Maddesi’nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket’in 1 Ocak - 31 Aralık 2022 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- TTK’nın 402. Maddesi’nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
- TTK’nın 398. Maddesi’nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 1 Mart 2023 tarihinde Şirket’in Yönetim Kurulu’na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Gökhan Yüksel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 1 Mart 2023

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE BİLANÇOLAR.....	155-156
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI	157
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	158
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI.....	159
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI.....	160
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR.....	161-292
DİPNOT 1 GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU.....	161-162
DİPNOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	163-197
DİPNOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	198-201
DİPNOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA.....	201-221
DİPNOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	222
DİPNOT 6 FİNANSAL YATIRIMLAR.....	223-227
DİPNOT 7 FİNANSAL BORÇLAR	227-229
DİPNOT 8 KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER.....	230
DİPNOT 9 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR.....	231
DİPNOT 10 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	231
DİPNOT 11 STOKLAR	232
DİPNOT 12 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	232-233
DİPNOT 13 ÖZKAYNAK YÖNETİMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR.....	233-235
DİPNOT 14 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	236
DİPNOT 15 MADDİ DURAN VARLIKLAR	237-238
DİPNOT 16 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	239-240
DİPNOT 17 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI.....	241-242
DİPNOT 18 ŞEREFİYE.....	243
DİPNOT 19 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	243-246
DİPNOT 20 TAAHHÜTLER.....	247-250
DİPNOT 21 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	251-252
DİPNOT 22 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	252
DİPNOT 23 ÖZKAYNAKLAR	253-255
DİPNOT 24 SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER	255-256
DİPNOT 25 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ.....	257
DİPNOT 26 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER.....	257-258
DİPNOT 27 BAĞIMSIZ DENETÇİ/BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER.....	259
DİPNOT 28 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER	259
DİPNOT 29 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER	260
DİPNOT 30 FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER	260
DİPNOT 31 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	261-265
DİPNOT 32 TÜREV ARAÇLAR	266-267
DİPNOT 33 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR	268-270
DİPNOT 34 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	271
DİPNOT 35 PAY BAŞINA KAZANÇ	272
DİPNOT 36 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	272-273
DİPNOT 37 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	273-288
DİPNOT 38 FİNANSAL ARAÇLAR	288-291
DİPNOT 39 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	292

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihli konsolide bilançolar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2022	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2021
VARLIKLAR	Dipnot Referansları		
Dönen Varlıklar		720.809.364	465.289.463
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	64.878.197	69.417.883
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı		114.589.752	81.792.492
Finansal Yatırımlar		65.154.120	40.134.206
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan	6.a	13.779.757	11.288.001
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	6.b	28.987.545	15.853.577
- İtfâ Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	6.c	20.654.473	12.629.008
- Vadeli Mevduatlar	6.d	1.732.345	363.620
Ticari Alacaklar	9	6.606.610	4.254.881
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar		314.353	203.792
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar		6.292.257	4.051.089
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	33	410.059.537	225.676.033
Diğer Alacaklar	10	7.702.134	3.753.288
Türev Araçlar	32	10.160.764	23.646.983
Stoklar	11	13.450.139	7.520.997
Peşin Ödenmiş Giderler	12	15.932.110	2.353.369
Ertelenmiş Sigortacılık Üretim Giderleri		1.019.808	474.946
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		600.741	136.708
Diğer Dönen Varlıklar	22	10.064.237	5.433.104
		720.218.149	464.594.890
Satış Amaçlı Elde Tutulan Varlıklar	24	591.215	694.573

Duran Varlıklar		525.120.563	354.474.326
Finansal Yatırımlar		232.511.740	131.979.497
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	6.b	147.083.960	87.077.994
- İtfâ Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	6.c	85.427.780	44.901.503
Ticari Alacaklar	9	1.418	6.086
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar		1.418	6.086
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	33	196.986.616	160.936.678
Diğer Alacaklar	10	1.593.482	503.230
Türev Araçlar	32	38.719.765	27.349.132
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	13	17.611.848	8.763.569
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	14	489.142	383.871
Maddi Duran Varlıklar	15	15.995.345	10.569.872
Kullanım Hakkı Varlıkları	17	3.132.198	1.980.324
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		14.946.401	10.480.408
- Şerefiye	18	4.460.528	2.522.764
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	16	10.485.873	7.957.644
Peşin Ödenmiş Giderler	12	463.916	46.052
Ertelenmiş Sigortacılık Üretim Giderleri		972.698	642.071
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	31	1.456.257	660.696
Diğer Duran Varlıklar	22	239.737	172.840
TOPLAM VARLIKLAR		1.245.929.927	819.763.789

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 1 Mart 2023 tarihli toplantısında onaylanmış ve Yönetim Kurulu adına, Yönetim Kurulu üyesi ve CEO Cenk Alper ile Finans Grup Başkanı Nusret Orhun Köstem tarafından imzalanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihli konsolide bilançolar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2022	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2021
YÜKÜMLÜLÜKLER	Dipnot Referansları		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		902.103.780	606.207.659
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	25.356.285	26.193.026
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7	37.578.916	27.179.115
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	8	630.347	382.607
Ticari Borçlar	9	15.486.832	8.739.683
- İlişkili taraflara ticari borçlar		515.832	109.484
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		14.971.000	8.630.199
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	37	749.663.848	495.202.504
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	21	261.785	133.906
Diğer Borçlar	10	35.041.548	16.992.367
Türev Araçlar	32	5.798.902	14.714.467
Ertelenmiş Gelirler	12	511.771	248.442
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	31	10.263.913	1.756.390
Kısa Vadeli Karşılıklar		17.303.456	11.151.910
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	21	1.778.295	768.587
- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	19	14.539.144	9.328.281
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	19	986.017	1.055.042
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	22	4.192.286	3.513.242
		902.089.889	606.207.659
Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	24	13.891	-
Uzun Vadeli Yükümlülükler		143.593.588	109.951.948
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7	73.982.765	64.396.093
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	8	2.897.906	1.844.517
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	37	24.639.838	17.327.199
Diğer Borçlar	10	16.075.205	7.145.569
Türev Araçlar	32	9.308.148	11.219.270
Devlet Teşvik ve Yardımları		28.737	-
Ertelenmiş Gelirler	12	505.021	221.404
Uzun Vadeli Karşılıklar		13.012.271	6.380.764
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	21	2.973.784	1.051.410
- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	19	8.373.738	4.766.880
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	19	1.664.749	562.474
Ödenecek Vergi ve Fonlar		10.829	10.233
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	31	2.590.383	1.382.161
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	22	542.485	24.738
ÖZKAYNAKLAR		200.232.559	103.604.182
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	23	100.832.151	51.416.916
Ödenmiş Sermaye	23	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltme Farkları		3.426.761	3.426.761
Paylara İlişkin Primler	23	22.237	22.237
Geri Alınmış Paylar (-)	23	(944.255)	(298.646)
Diğer Özkaynak Payları		30.912	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Kar ya da Zarar		(1.220.212)	(238.606)
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/(Kayıpları)		(1.220.212)	(238.606)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Kar ya da Zarar		11.174.690	3.521.468
- Yabancı Para Çevrim Farkları	23	10.995.205	6.690.649
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları	23	(2.992.643)	(2.450.148)
- Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları/(Kayıpları)	23	3.172.128	(719.033)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	23	2.822.896	1.532.498
Geçmiş Yıllar Karları		39.650.339	29.378.702
Net Dönem Karı		43.828.379	12.032.098
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		99.400.408	52.187.266
TOPLAM KAYNAKLAR		1.245.929.927	819.763.789

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

1 Ocak – 31 Aralık 2022 ve 2021 dönemlerine ait konsolide kar veya zarar tabloları

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2022	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2021
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Hasılat (net)	4,25	68.172.356	30.570.352
Satışların Maliyeti (-)	4,25	(54.719.680)	(24.024.838)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		13.452.676	6.545.514
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	4,25	166.306.807	57.622.046
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	4,25	(66.700.165)	(27.944.179)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		99.606.642	29.677.867
BRÜT KAR		113.059.318	36.223.381
Genel Yönetim Giderleri (-)	26	(25.213.555)	(11.745.337)
Pazarlama Giderleri (-)	26	(5.915.805)	(3.005.986)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	26	(109.311)	(46.937)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	28	8.345.623	4.007.197
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	28	(3.092.784)	(2.864.189)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	13	11.679.714	2.786.514
FAALİYET KARI		98.753.200	25.354.643
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	29	5.795.764	1.847.361
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	29	(23.747)	(9.283)
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ			
FAALİYET KARI		104.525.217	27.192.721
Finansman Gelirleri	30	726.463	124.809
Finansman Giderleri (-)	30	(2.500.187)	(1.463.942)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
VERGİ ÖNCESİ KARI		102.751.493	25.853.588
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri			
Dönem Vergi Gideri	31	(22.268.876)	(4.186.070)
Ertelenmiş Vergi Geliri / (Gideri)	31	1.906.874	(1.088.408)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN			
DÖNEM KARI		82.389.491	20.579.110
DURDURULAN FAALİYETLER			
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Zararı	24	(2.416)	(7.942)
DÖNEM KARI		82.387.075	20.571.168
DÖNEM KARININ DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		38.558.696	8.539.070
- Ana Ortaklık Payları		43.828.379	12.032.098
Pay başına kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		21,48	5,90
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		21,48	5,90

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

1 Ocak – 31 Aralık 2022 ve 2021 hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı gelir tabloları

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2022	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2021
DÖNEM KARI		82.387.075	20.571.168
Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider):			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(1.982.767)	(178.888)
Aktüeryal (kayıp)/kazanç	31	(1.802.717)	(163.450)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerindeki) paylar, vergi sonrası	31	(180.050)	(15.438)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		17.000.703	4.463.431
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider), vergi sonrası	31	9.911.036	(2.305.662)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	31	8.181.130	8.234.664
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	31	1.866.585	2.354.470
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	31	(2.861.609)	(3.727.101)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerinden) paylar, vergi sonrası	31	(96.440)	(92.940)
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER) (VERGİ SONRASI)		15.017.935	4.284.543
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		97.405.010	24.855.711
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		46.905.015	10.555.109
- Ana Ortaklık Payları		50.499.995	14.300.602

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

1 Ocak – 31 Aralık 2022 ve 2021 hesap dönemlerine ait konsolide özkaynaklar değişim tabloları

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden														
	Sınıflandırılmayacak					Sınıflandırılacak									
						Birikmiş Diğer Kapsamlı									
	Gelirler ve Giderler					Gelirler ve Giderler									
	Sermaye	Sermaye düzeltilmesi farkları	Geri Alınmış Paylar (-)	Paylara ilişkin Özkaynak primler	Diğer Özkaynak payları	Aktüeryal (kayıp) / kazanç	Yabancı para çevrim farkları	Riskten Korunma Fonları	Değer artış fonları	Kardan ayrılan yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2021 itibarıyla bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	-	(150.921)	2.684.551	(1.755.742)	207.135	1.223.543	25.721.428	4.767.573	37.996.499	38.786.395	76.782.894
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201.768	4.565.805	(4.767.573)	-	-	-
Temettü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(733.591)	-	(733.591)	(454.876)	(1.188.467)
Sermaye arttırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139.339	139.339
Bağlı ortaklık edinimi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(989)	(1.849)	-	(2.838)	3.178.518	3.175.680
Bağlı ortaklıklarda kontrol kaybı ile sonuçlanmayan pay oranı değişikliğine bağlı (artış/azalış)	-	-	-	-	-	-	29.335	-	-	-	(64.915)	-	(35.580)	(17.219)	(52.799)
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış (azalış)	-	-	(108.176)	-	-	-	-	-	-	108.176	(108.176)	-	(108.176)	-	(108.176)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	(87.685)	3.976.763	(694.406)	(926.168)	-	-	12.032.098	14.300.602	10.555.109	24.855.711
31 Aralık 2021 itibarıyla bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(298.646)	22.237	-	(238.606)	6.690.649	(2.450.148)	(719.033)	1.532.498	29.378.702	12.032.098	51.416.916	52.187.266	103.604.182
1 Ocak 2022 itibarıyla bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(298.646)	22.237	-	(238.606)	6.690.649	(2.450.148)	(719.033)	1.532.498	29.378.702	12.032.098	51.416.916	52.187.266	103.604.182
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	454.318	11.577.780	(12.032.098)	-	-	-
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.558.437)	-	(1.558.437)	(969.815)	(2.528.252)
Sermaye arttırımı (**)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	640.000	640.000
Pay bazı işlemler nedeniyle meydana gelen artış (azalış)	-	-	-	-	30.912	-	-	-	-	-	-	-	30.912	29.546	60.458
İştirak pay satışı (***)	-	-	-	-	-	-	25.245	-	-	-	-	2.643.361	2.668.606	-	2.668.606
Diğer değişiklikler nedeni ile artış (azalış)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.466	-	88.466	-	88.466
Bağlı ortaklık edinimi veya elden çıkarılması	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	239.894	239.894
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış (azalış) (****)	-	-	(645.609)	-	-	-	-	-	-	836.080	163.828	-	354.299	368.502	722.801
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	(981.606)	4.279.311	(542.495)	3.891.161	-	-	41.185.018	47.831.389	46.905.015	94.736.404
31 Aralık 2022 itibarıyla bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(944.255)	22.237	30.912	(1.220.212)	10.995.205	(2.992.643)	3.172.128	2.822.896	39.650.339	43.828.379	100.832.151	99.400.408	200.232.559

(*) Holding tarafından 1 TL nominal değerli pay başına ödenen temettü brüt 0,75 TL'dir (2021: 0,35 TL).

(**) 4 Ağustos tarihli yönetim kurulu kararına istinaden Aksigorta A.Ş.'nin 612.000 TL olan mevcut sermayesi, ana pay sahiplerinin her biri tarafından 360.000 TL ve halka açık paylar aracılığıyla 280.000 TL toplam 1.000.000 TL nominal değerde artırılarak 1.612.000 TL'ye çıkarılmıştır.

(***) Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütünçülük Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Philsa) ve Philip Morris SA Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş. (PMSA). sermayesinde sahip olunan payların tamamı 5 Ocak 2022 tarihinde Philip Morris Products S.A. (PM)'ya satılmıştır.

(****) 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla geri alınan paylara ilişkin dönem içinde eşleşen emirler dikkate alındığında alım/satım net etkisini göstermektedir.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

1 Ocak – 31 Aralık 2022 ve 2021 hesap dönemine ait konsolide nakit akış tabloları

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak-31 Aralık 2022	1 Ocak-31 Aralık 2021
Sürdürülen Faaliyetlerden Dönem Karı (Zararı)		82.389.491	20.579.110
Durdurulan Faaliyetlerden Dönem Karı (Zararı)		(2.416)	(7.942)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Vergi (Geliri) Gideri ile ilgili Düzeltmeler		20.362.002	5.274.478
Amortisman ve İtfa Gideri ile ilgili Düzeltmeler	4	3.474.831	2.124.470
Genel Karşılıklar (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		20.063.870	5.555.027
Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) ile ilgili Düzeltmeler		(1.544.289)	(1.377.897)
Faiz (Gelirleri)Giderleri ile ilgili Düzeltmeler		(53.568.678)	(7.359.526)
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		451.056	207.004
Maddi Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		(3.352)	1.345
Satış Amaçlı Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		125	1.517
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) ile ilgili Düzeltmeler		(1.886.264)	(293.921)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Düşütülmemiş Karları ile ilgili Düzeltmeler		(11.679.714)	(2.786.514)
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		(41.208)	34.011
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile ilgili Düzeltmeler		(38.892)	4.212
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları ile ilgili Düzeltmeler		(6.566.279)	(6.095.482)
İştirak, İş ortaklığı ve Finansal Yatırımların Elden Çıkarılmasından veya Paylarındaki Değişim Sebebi ile Oluşan Kayıplar (Kazançlar) ile ilgili Düzeltmeler		(2.766.445)	-
Pay Bazlı Ödemeler ile ilgili Düzeltmeler		60.458	-
Kar (Zarar) Mutabakatı ile ilgili Diğer Düzeltmeler		-	(1.359.258)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		48.704.296	14.500.634
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) ile ilgili Düzeltmeler		(2.019.551)	(2.424.063)
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) ile ilgili Düzeltmeler		(5.714.528)	(3.739.421)
Faaliyetlerle ilgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış) ile ilgili Düzeltmeler		(5.356.000)	4.110.056
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış (Artış) ile ilgili Düzeltmeler		(13.996.605)	(439.246)
Türev Varlıklardaki Azalış (Artış) ile ilgili Düzeltmeler		(8.711.101)	(17.047.350)
Faaliyetlerle ilgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış) ile ilgili Düzeltmeler		(4.738.272)	(6.044.923)
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile ilgili Düzeltmeler		6.600.791	3.457.571
Faaliyetler ile ilgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış) ile ilgili Düzeltmeler		40.738.245	26.682.148
Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Net Nakit Akışları		115.939	(258.043)
Finansal Yatırımlardaki Azalış (Artış)		3.572.650	(10.748.503)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklarda Azalış (Artış)		(236.831.285)	(117.612.356)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlardaki Artış (Azalış)		266.687.747	190.620.687
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabındaki Azalış (Artış)		(32.797.260)	(39.188.122)
Vergi ladeleri (Ödemeleri)		(14.225.386)	(3.731.445)
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler		(128.159)	(60.114)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit		41.901.521	38.077.510
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı:			
Makul Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan ve İtfa Edilen Maliyetinden Tutulan Finansal Varlık Alımları		(64.451.830)	(56.891.095)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(7.520.336)	(2.520.221)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		2.592.874	703.398
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Satımından Kaynaklanan Nakit Girişleri / (Çıkışları)		-	(5.550)
Bağlı Ortaklıkların Kontrolünün Elde Edilmesine Yönelik Alışlara İlişkin Nakit Girişleri / (Çıkışları)		(1.700.285)	3.499.068
İştiraklerdeki ve/veya İş Ortaklıklarındaki Payların Ediniminden veya Sermaye Arttırımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		-	(202.799)
İştiraklerdeki ve/veya İş Ortaklıklarındaki Payların Satışı veya Sermaye Alatımı Sebebiyle Oluşan Nakit Girişleri		3.069.577	-
Alınan Temettüller		2.554.945	1.322.325
Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)		163.570	(1.350.705)
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit		(65.291.485)	(55.445.579)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı:			
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri		30.656.990	48.841.128
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(16.305.228)	(6.401.341)
Kira Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(1.059.073)	(838.749)
İşletmenin Kendi Paylarını Almasından Kaynaklanan Nakit Girişleri/ (Çıkışları)		722.801	(108.176)
Alınan Faiz		20.144	5.810
Ödenen Temettüller		(2.528.252)	(1.188.467)
Pay ve Diğer Özkaynağa Dayalı Araçların İhracından Kaynaklanan Nakit Girişleri		640.000	139.339
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		12.147.382	40.449.544
Yabancı Para Çevrim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		13.530.164	13.209.138
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		2.287.582	36.290.613
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri (*)		51.775.624	15.485.011
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		54.063.206	51.775.624

(*) Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 9.928 TL faiz reeskontu içermektedir (31 Aralık 2021: 1.491 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 17.642.259 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 10.805.063 TL'dir (31 Aralık 2021: Sırasıyla; 4.342.775 TL ve 17.642.259 TL'dir).

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (“Holding”) 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye’de tescil edilmiştir. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 67.375’tir (31 Aralık 2021: 65.054). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul’da (“BİST”) (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (“İMKB”)) işlem görmektedir. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Grup’un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 23):

	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,22
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,83
	100,00

Holding, Bağlı Ortaklıkları, İş Ortaklıkları ve İştirakleri birlikte “Grup” olarak adlandırılmıştır. Holding, Sabancı Ailesi tarafından yönetilmektedir.

Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan sayıları	Kayıtlı olduğu ülke
Agesa Hayat ve Emeklilik A.Ş. (“Agesa”)	BİST	Bireysel Emeklilik	Finansal Hizmetler	1.712	Türkiye
Akbank T.A.Ş. (“Akbank”)	BİST	Bankacılık	Bankacılık	18.891	Türkiye
Aksigorta A.Ş. (“Aksigorta”)	BİST	Sigorta	Finansal Hizmetler	708	Türkiye
Ankara Enternasyonel Otelcilik A.Ş. (“AEO”)	-	Turizm	Diğer	2	Türkiye
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (“Carrefoursa”)	BİST	Ticaret	Perakende	13.761	Türkiye
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Çimsa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	2.182	Türkiye
Dx Technology Services and Investment BV (“Dx BV”)	-	Bilgi Teknolojileri	Diğer	191	Hollanda
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”)	-	Ticaret	Diğer	59	Türkiye
Sabancı Building Solutions (“SBS”)	-	Çimento	Yapı Malzemeleri	199	Hollanda
Sabancı Dijital Teknoloji Hizmetleri A.Ş. (“SabancıDX”)	-	Bilgi Teknolojileri	Diğer	274	Türkiye
Sabancı İklim Teknolojileri A.Ş. (“ Sabancı İklim Teknolojileri”)	-	Enerji	Enerji	-	Türkiye
Kordsa Teknik Tekstil Anonim Şirketi (“Kordsa”)	BİST	Lastik	Sanayi	5.008	Türkiye
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (“Teknosa”)	BİST	Ticaret	Perakende	2.642	Türkiye
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. (“Tursa”)	-	Turizm	Diğer	2	Türkiye

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Ayrıca, Banka’nın bağlı ortaklığı olmamakla birlikte %100 kontrol gücüne sahip olduğu, yurtdışından uzun vadeli finansman sağlamak amacıyla Kasım 1999’da “Yapılandırılmış İşletme” olarak kurulan A.R.T.S. Ltd. de tam konsolidasyon yöntemi ile konsolidasyona dahil edilmiştir.

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4’te Holding’e ilişkin bilgiler “Diğer” grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Akçansa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	Heidelberg	2.200
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Brisa”)	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	3.364
Enerjisa Enerji A.Ş. (“Enerjisa Enerji”)	BİST	Enerji	Enerji	E.ON SE	12.693
Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. (“Enerjisa Üretim”)	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	1.612
Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş. (“Temsa Ulaşım Araçları”)	-	Otomotiv	Diğer	PPF Industry CO. B.V.	1.530

İş ortaklıkları Türkiye’de kurulmuştur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları

Sabancı Holding ve Türkiye’de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu’na (“TTK”), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı’na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı’na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar’ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğ’in 5’inci Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar (“TFRS”) esas alınmıştır.

Ayrıca, konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara ve KGK tarafından 15 Nisan 2019 tarihinde yayınlanan “TMS Taksonomi Hakkında Duyuru” ya uygun olarak sunulmuştur. Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

Kamu Gözetimi Kurumu, 20 Ocak 2022 tarihinde, Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı Kapsamında Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlamanın Uygulanması ile ilgili açıklamada bulunmuştur. Buna göre, TFRS’yi uygulayan işletmelerin 2022 yılına ait finansal tablolarında TMS 29 - Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama ("TMS 29") kapsamında herhangi bir düzeltme yapmalarına gerek bulunmadığı belirtilmiştir. Bu konsolide finansal tabloların hazırlanmış olduğu tarih itibarıyla KGK tarafından TMS 29 kapsamında yeni bir açıklama yapılmamış olup, 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolar hazırlanırken TMS 29’a göre enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları (devamı)

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

2.1.2 Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS ve TFRS yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup’un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 3 Değişiklikleri – Kavramsal Çerçeve ’ye Yapılan Atıflara ilişkin değişiklik

KGK, Temmuz 2020’de TFRS İşletme Birleşmeleri standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklik, TFRS 3’ün gerekliliklerini önemli şekilde değiştirmeden, Kavramsal Çerçevenin eski versiyonuna (1989 Çerçeve) yapılan atfı Mart 2018’de yayımlanan güncel versiyona (Kavramsal Çerçeve) yapılan atıfla değiştirmek niyetiyle yapılmıştır. Bununla birlikte, iktisap tarihinde kayda alma kriterlerini karşılamayan koşullu varlıkları tanımlamak için TFRS 3’e yeni bir paragraf eklemiştir. Değişiklik, ileriye yönelik olarak uygulanmaktadır.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TMS 16 Değişiklikleri - Kullanım amacına uygun hale getirme

KGK, Temmuz 2020’de, TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklikle birlikte, şirketlerin bir maddi duran varlığı kullanım amacına uygun hale getirirken, üretilen ürünlerin satışından elde ettikleri gelirlerin, maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin vermemektedir. Şirketler bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyetleri artık kar veya zararda muhasebeleştirecektir. Değişiklikler geriye dönük olarak, yalnızca işletmenin değişikliği ilk uyguladığı hesap dönemi ile karşılaştırmalı sunulan en erken dönemin başlangıcında veya sonrasında kullanıma sunulan maddi duran varlık kalemleri için uygulanabilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

TMS 37 Değişiklikleri - Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri

KGK, Temmuz 2020’de, TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. TMS 37’de yapılan bu değişiklik, bir sözleşmenin ekonomik açıdan “dezavantajlı” mı yoksa “zarar eden” mi olup olmadığının değerlendirilirken dikkate alınacak maliyetlerin belirlenmesi için yapılmıştır ve ‘direkt ilgili maliyetlerin’ dahil edilmesi yaklaşımının uygulanmasını içermektedir. Değişiklikler, değişikliklerin ilk kez uygulanacağı yıllık raporlama döneminin başında (ilk uygulama tarihi) işletmenin tüm yükümlülüklerini yerine getirmedeği sözleşmeler için ileriye yönelik olarak uygulanmaktadır.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Yıllık İyileştirmeler - 2018-2020 Dönemi

KGK tarafından, Temmuz 2020’de “TFRS standartlarına ilişkin Yıllık İyileştirmeler / 2018-2020 Dönemi”, aşağıda belirtilen değişiklikleri içerek şekilde yayınlanmıştır:

- TFRS 1- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması – İlk Uygulayan olarak İştirak: Değişiklik, bir bağlı ortaklığın, ana ortaklık tarafından raporlanan tutarları kullanarak birikmiş yabancı para çevrim farklarını ölçmesine izin vermektedir. Değişiklik ayrıca, iştirak veya iş ortaklığına da uygulanır.
- TFRS 9 Finansal Araçlar- Finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması için "%10 testinde dikkate alınan ücretler: Değişiklik, bir işletmenin yeni veya değiştirilmiş finansal yükümlülük şartlarının, orijinal finansal yükümlülük şartlarından önemli ölçüde farklı olup olmadığını değerlendirirken dikkate aldığı ücretleri açıklığa kavuşturmaktadır. Bu ücretler, tarafların birbirleri adına ödedikleri ücretler de dahil olmak üzere yalnızca borçlu ile borç veren arasında, ödenen veya alınan ücretleri içerir.
- TMS 41 Tarımsal Faaliyetler – Gerçeğe uygun değerin belirlenmesinde vergilemeler: Yapılan değişiklik ile, TMS 41 paragraf 22’deki, şirketlerin TMS 41 kapsamındaki varlıklarının gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde vergilemeler için yapılan nakit akışlarının dikkate alınmamasına yönelik hükmü kaldırmıştır.

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1.2 Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (Devamı)

TFRS 10 ve TMS 28 Değişiklikleri: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017’de TFRS 10 ve TMS 28’de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019’da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan TFRS 17’yi yayımlamıştır. TFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir. Gelecekteki nakit akış tahminlerinde ve risk düzeltmesinde meydana gelen bazı değişiklikler de hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirilmektedir. İşletmeler, iskonto oranlarındaki değişikliklerin etkilerini kar veya zarar ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirmeyi tercih edebilirler. Standart, katılım özelliklerine sahip sigorta sözleşmelerinin ölçüm ve sunumu için özel yönlendirme içermektedir. TFRS 17, 1 Ocak 2023 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde yürürlüğe girecek olup bu tarihte veya öncesinde TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılatı uygulayan işletmeler için erken uygulamaya izin verilmektedir. KGK tarafından Aralık 2021’de yayımlanan değişikliklere göre, TFRS 17 ilk kez uygulandığında sunulan karşılaştırmalı bilgilerde yer alan finansal varlıklar ile sigorta sözleşmesi yükümlülükleri arasındaki muhtemel muhasebe uyumsuzluklarını gidermek amacıyla işletmeler “sınıflandırmanın örtüştürülmesi”ne yönelik geçiş opsiyonuna sahiptir.

Söz konusu standardın Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 1 Değişiklikleri- Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

Ocak 2021 ve Ocak 2023’de KGK, yükümlülüklerin kısa ve uzun vadeli sınıflandırılmasına yönelik esasları belirlemek üzere TMS 1’de değişiklikler yapmıştır. Ocak 2023’de yapılan değişikliklere göre, işletmenin bir yükümlülüğü ödemeyi erteleme hakkı, raporlama döneminden sonraki bir tarihte kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlıysa, raporlama dönemi sonu itibarıyla söz konusu yükümlülüğü erteleme hakkı bulunmaktadır (raporlama dönemi sonunda ilgili şartlara uygunluk sağlamıyor olsa bile). Kredi sözleşmesinden doğan bir yükümlülük uzun vadeli olarak sınıflandırıldığında ve işletmenin ödemeyi erteleme hakkı 12 ay içinde kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlı olduğunda, Ocak 2023 değişiklikleri işletmelerin çeşitli açıklamalar yapmasını istemektedir. Bu açıklamalar kredi sözleşme şartları ve ilgili yükümlülükler hakkındaki bilgileri içermelidir. Ayrıca, söz konusu değişiklikler, sözleşme şartlarına uyumun raporlama tarihinde ya da sonraki bir tarihte test edilecek olmasına bakılmaksızın, uzun vadeli sınıflama için ödemeyi erteleme hakkının raporlama dönemi sonu itibarıyla bulunması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştur. Değişikliklerde, ödemeyi raporlama döneminden sonraki en az on iki ay sonraya erteleme hakkını işletmenin kullanmama ihtimalinin yükümlülüğün sınıflandırılmasını etkilemeyeceği açıkça ifade edilmiştir. Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Yapılan değişiklikler TMS 8’e göre geriye dönük olarak uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Ancak değişikliklerden herhangi birini erken uygulayan işletmenin diğer değişikliği de erken uygulaması zorunludur.

Genel anlamda, Grup finansal tablolar üzerinde önemli bir etki beklememektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

TMS 8 Değişiklikleri – Muhasebe Tahminlerinin Tanımı

Ağustos 2021'de KGK, TMS 8'de "muhasebe tahminleri" için yeni bir tanım getiren değişiklikler yayınlamıştır. TMS 8 için yayınlanan değişiklikler, 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikler ve hataların düzeltilmesi arasındaki ayrıma açıklık getirmektedir. Ayrıca, değiştirilen standart, girdideki bir değişikliğin veya bir ölçüm tekniğindeki değişikliğin muhasebe tahmini üzerindeki etkilerinin, önceki dönem hatalarının düzeltilmesinden kaynaklanmıyorsa, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler olduğuna açıklık getirmektedir. Muhasebe tahminindeki değişikliğin önceki tanımı, muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin yeni bilgilerden veya yeni gelişmelerden kaynaklanabileceğini belirtmekteydi. Bu nedenle, bu tür değişiklikler hataların düzeltilmesi olarak değerlendirilmemektedir. Tanımın bu yönü KGK tarafından korunmuştur. Değişiklikler yürürlük tarihinde veya sonrasında meydana gelen muhasebe tahmini veya muhasebe politikası değişikliklerine uygulayacak olup erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in / Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 1 Değişiklikleri – Muhasebe Politikalarının Açıklanması

Ağustos 2021'de KGK, TMS 1 için işletmelerin muhasebe politikası açıklamalarına önemlilik tahminlerini uygulamalarına yardımcı olmak adına rehberlik ve örnekler sağladığı değişiklikleri yayınlamıştır. TMS 1'de yayınlanan değişiklikler 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. TFRS'de "kayda değer" teriminin bir tanımının bulunmaması nedeniyle, KGK, muhasebe politikası bilgilerinin açıklanması bağlamında bu terimi "önemli" terimi ile değiştirmeye karar vermiştir. 'Önemli' TFRS'de tanımlanmış bir terimdir ve KGK'ya göre finansal tablo kullanıcıları tarafından büyük ölçüde anlaşılmaktadır. Muhasebe politikası bilgilerinin önemliliğini değerlendirirken, işletmelerin hem işlemlerin boyutunu, diğer olay veya koşulları hem de bunların niteliğini dikkate alması gerekir. Ayrıca işletmenin muhasebe politikası bilgilerini önemli olarak değerlendirebileceği durumlara örnekler eklenmiştir.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in / Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (Devamı)

TMS 12 Değişiklikleri – Tek bir işlemten kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergi

Ağustos 2021'de KGK, TMS 12'de ilk muhasebeleştirme istisnasının kapsamını daraltan ve böylece istisnanın eşit vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farklara neden olan işlemlere uygulanmamasını sağlayan değişiklikler yayınlamıştır. TMS 12'ye yapılan değişiklikler 1 Ocak 2023'te veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, bir yükümlülüğe ilişkin yapılan ödemelerin vergisel açıdan indirilebilir olduğu durumlarda, bu tür indirimlerin, finansal tablolarda muhasebeleştirilen yükümlülüğe (ve faiz giderine) ya da ilgili varlık bileşenine (ve faiz giderine) vergi amacıyla ilişkilendirilebilir olup olmadığının (geçerli vergi kanunu dikkate alındığında) bir muhakeme meselesi olduğuna açıklık getirmektedir. Bu muhakeme, varlık ve yükümlülüğün ilk defa finansal tablolara alınmasında herhangi bir geçici farkın olup olmadığının belirlenmesinde önemlidir. Değişiklikler karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında ya da sonrasında gerçekleşen işlemlere uygulanır. Ayrıca, karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında, kiralamalar ile hizmetten çekme, restorasyon ve benzeri yükümlülüklerle ilgili tüm indirilebilir ve vergilendirilebilir geçici farklar için ertelenmiş vergi varlığı (yeterli düzeyde vergiye tabi gelir olması koşuluyla) ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü muhasebeleştirilir.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in / Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TFRS 16 Değişiklikleri – Satış ve geri kiralama işlemlerinde kira yükümlülükleri

Ocak 2023'te KGK TFRS 16'ya yönelik değişiklikler yayımlamıştır. Söz konusu değişiklikler, elde kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirilmemesini sağlayacak şekilde, satıcı-kiracı tarafından satış ve geri kiralama işleminden doğan kira yükümlülüklerinin ölçümünde uygulanacak hükümleri belirlemektedir. Bu kapsamda, satıcı-kiracı satış ve geri kiralama işleminin fiilen başladığı tarihten sonra “Kira yükümlülüğünün sonraki ölçümü” başlığı altındaki TFRS 16 hükümlerini uygularken, elde kalan kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirmeyecek şekilde “kira ödemeleri”ni ya da “revize edilmiş kira ödemeleri”ni belirleyecektir. Değişiklikler, geri kiralamadan ortaya çıkan kira yükümlülüklerinin ölçümüne yönelik spesifik bir hüküm içermemektedir. Söz konusu kira yükümlülüğünün ilk ölçümü, TFRS 16'da yer alan kira ödemeleri tanımına dahil edilenlerden farklı ödemelerin kira ödemesi olarak belirlenmesine neden olabilecektir. Satıcı-kiracının TMS 8'e göre güvenilir ve ihtiyaca uygun bilgi sağlayacak muhasebe politikası geliştirmesi ve uygulaması gerekecektir. Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Satıcı-kiracı değişiklikleri TFRS 16'nın ilk uygulama tarihinden sonra girdiği satış ve geri kiralama işlemlerine TMS 8'e göre geriye dönük uygular.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in / Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca “Grup” olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1’de belirtilen Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, İş Ortaklıklarının ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding’in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

c) Grup’un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup’un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup’un payı olarak muhasebeleştirilir.

d) Grup’un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket’in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Holding, %50 altında etkin ortaklık payına sahip olduğu şirketleri, kendi ve diğer Bağlı Ortaklıkları’nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding’in kontrol etme gücüne sahip olmasından dolayı bağlı ortaklık olarak değerlendirmiştir. Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding’e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. Sabancı Ailesi Üyeleri’nin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay	Etkin ortaklık payı (%)	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı ortaklıklar				
AEO	76,85	76,85	76,85	76,85
Agesa	40,00	40,00	40,00	40,00
Akbank	40,75	40,75	40,75	40,75
Aksigorta	36,00	36,00	36,00	36,00
Carrefoursa	57,12	57,12	57,12	57,12
SBS	100,00	83,24	100,00	83,24
Çimsa	63,52	58,10	63,52	58,10
Dx BV	100,00	100,00	-	-
Exsa	61,68	47,90	61,68	47,90
Kordsa	71,11	71,11	71,11	71,11
Teknosa	50,00	50,00	50,00	50,00
Tursa	100,00	100,00	100,00	100,00
SabancıDX	100,00	100,00	100,00	100,00
Sabancı İklim Teknolojileri(*)	100,00	100,00	-	-

(*) 8 Haziran 2022 tarihinde, Holding’in tek ve kurucu ortağı olduğu 250.000 TL kuruluş sermayeli Sabancı İklim Teknolojileri kurulmuştur.

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding’in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarlarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüleri, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup’a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding’in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

e) İş ortaklığı - Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı	Etkin	doğrudan ve dolaylı	Etkin
	pay ortaklık payı (%)	pay ortaklık payı (%)	pay ortaklık payı (%)	pay ortaklık payı (%)
İş Ortaklıkları				
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji	40,00	40,00	40,00	40,00
Enerjisa Üretim	50,00	50,00	50,00	50,00
Temsa Ulaşım Araçları	50,00	23,95	50,00	23,95

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.4 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır.

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un konsolide finansal tablolarına ilişkin herhangi bir muhasebe politika ve tahminlerinde değişiklik olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup'un cari yıl içerisinde tespit ettiği önemli bir muhasebe hatası olmamıştır.

Konsolide finansal tabloların Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.3.1 Kiralama işlemleri

Grup – kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama niteliği taşıyıp taşımadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda, bu sözleşme kiralama niteliği taşımaktadır ya da bir kiralama işlemi içermektedir. Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan varlık içermesi; bir varlık genellikle sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanır.
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakını temsil etmesi. Tedarikçinin varlığı ikame etme yönünde asli bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir.
- Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkının olması.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.1 Kiralama işlemleri (devamı)

- d) Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması durumunda varlığın kullanım hakkına sahip olduğunu değerlendirmektedir. Grup varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlarda sahip olmaktadır:
- i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme hakkına sahip olması (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
 - ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Kullanım hakkı varlığı ilk olarak maliyet yöntemiyle muhasebeleştirilir ve aşağıdakileri içerir:

- a) Kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- b) Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler ve
- d) Dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- a) Birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- b) Kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismanına tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı (kontrat tarihindeki yeni borçlanma faiz oranı) kullanılarak iskonto edilir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.1 Kiralama işlemleri (devamı)

- a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan değişken kira ödemeleri,
- c) Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı,
- d) Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- c) Defter değerini yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırılmaları yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçer.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.1 Kiralama işlemleri (devamı)

Grup - kiralayan olarak

Grup, bağlı ortaklığı olan Ak Finansal Kiralama A.Ş. vasıtasıyla, “Kiralayan” olma sıfatıyla finansal kiralama işlemleri gerçekleştirmektedir. Finansal kiralamaya konu olan varlık, bilançoda yapılan net kiralama tutarına eşit bir alacak olarak gösterilir. Faiz geliri, kiralayanın kiralanan varlık ile ilgili net yatırım metodu kullanılarak sabit bir dönemsel getiri oranı yaratacak şekilde belirlenir ve ilgili dönemde olmayan kısmı kazanılmamış faiz geliri hesabında izlenir.

Grup’un faaliyet kiralamalarında ise kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.3.2 Nakit ve nakit benzeri değerler

Nakit ve nakit benzeri değerler, kasada tutulan nakit, vadeleri üç ay veya daha kısa olan bankalarda tutulan mevduat ve bloke mevduatları içerir. Grup, nakit ve nakit benzerlerini beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü için gözden geçirmektedir (Dipnot 5).

2.3.3 Satış ve geri alış anlaşmaları

Tekrar geri alımlarını öngören anlaşmalar çerçevesinde satılmış olan menkul kıymetler (“Repo”) Grup portföyünde tutulma amaçlarına göre “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan”, “gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan” veya “İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen” portföylerde sınıflandırılmakta ve ait olduğu portföyün esaslarına göre değerlemeye tabi tutulmaktadır. Repo sözleşmesi karşılığı elde edilen fonlar yükümlülüklerde “Finansal Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar” hesabında muhasebeleştirilmekte ve ilgili Repo anlaşmaları ile belirlenen satım ve geri alım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre gider reeskontu hesaplanmaktadır.

Geri satım taahhüdü ile alınmış menkul kıymetler (“Ters repo”) işlemleri konsolide bilançoda “Hazır Değerler” kalemi altında muhasebeleştirilmektedir. Ters repo anlaşmaları ile belirlenen alım ve geri satım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre faiz gelir reeskontu hesaplanmaktadır.

2.3.4 T.C. Merkez Bankası hesabı

T.C. Merkez Bankası (“Merkez Bankası”) hesabı, Merkez Bankası’nın 2005/1 Sayılı “Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği”ne göre bankalarca Türk parası zorunlu karşılık için geçerli oranlar mevduatlar ve diğer yükümlülükler için vade yapısına göre %3 ila %8 (2021: %3 ila %8) aralığında; yabancı para zorunlu karşılık için geçerli oranlar ise mevduat ve diğer yükümlülükler vade yapısına göre %5 ila %31 aralığındadır (31 Aralık 2021: %5 ila %26).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.5 Ticari alacaklar

Alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar tahakkuk etmemiş finansman gelirlerinden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmektedir.

Değer Düşüklüğü

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan “basitleştirilmiş yaklaşımı” uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını “ömür boyu beklenen kredi zararlarına” eşit bir tutardan ölçmektedir.

1 Ocak 2018 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardında yer alan “gerçekleşen kredi zararları modeli” yerine TFRS 9 “Finansal Araçlar” standardında “beklenen kredi zararları modeli” tanımlanmıştır. Beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Grup’un geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

2.3.6 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren, itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finans sektörü faaliyetlerinden alacaklarının değer düşüklüğü hesaplaması için, TFRS 9 standardında yer alan ve ilk muhasebeleştirmeden sonra kredi kalitesindeki değişimin dikkate alındığı üç aşamalı değer düşüklüğü yaklaşımını (genel yaklaşım) uygulamaktadır. Söz konusu yaklaşım kapsamında tanımlanan aşamalar aşağıdaki gibidir:

“Aşama 1”, ilk muhasebeleştirme anında ve ilk muhasebeleştirmeden bir sonraki raporlama dönemine kadar kredi riskinde önemli bir artış olmayan veya raporlama tarihinde düşük kredi riski olan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için, “12 aylık beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. 12 aylık beklenen kredi zararı, raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal varlığa ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarının 12 aya ağırlıklandırılması ile hesaplanan tutardır.

“Aşama 2”, ilk muhasebeleştirmeden sonra kredi riskinde önemli artış olan fakat değer düşüklüğüne ilişkin tarafsız bir kanıt olmayan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Ömür boyu beklenen kredi zararı finansal varlığın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarıdır.

“Aşama 3”, raporlama tarihinde değer düşüklüğü için tarafsız kanıtın olduğu finansal varlıkları içermektedir. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.6 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar (devamı)

Grup, kredi riskindeki önemli artışların zamanında belirlenmesi ve zarar karşılığının toplu olarak finansal tablolara alınması amacıyla; finansal araç türü, kredi riski derecesi, teminat türü, vadeye kalan süre ve sektör gibi ortak kredi riski özelliklerini esas alarak finansal araçlarını gruplandırmaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir.

2.3.7 Finansal Varlıklar

2.3.7.1 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar’a Yansıtılan Finansal Varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için elde tutmayı amaçlayan iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve satılmasını amaçlayan iş modeli dışında kalan diğer model ile yönetilen finansal varlıklar ile finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açmaması durumunda; piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kâr sağlamak amacıyla elde edilen veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kâr sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan finansal varlıklardır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir.

2.3.7.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulmasına ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetlerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul değerlerin etkin faiz yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri ile itfa edilmiş maliyetleri arasındaki fark yani “Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar” ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsil, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki “Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler” hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerlerin tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.7.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflanan sermayede payı temsil eden menkul değerler gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedir. İstisnai olarak, maliyet, gerçeğe uygun değer belirlenmesinde uygun bir tahmin yöntemi olabilir. Bu durum ancak gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin yeterli düzeyde yakın zamanlı bilgi bulunmaması ya da gerçeğe uygun değer birden fazla yöntemle ölçülebilmesi ve bu yöntemler arasında maliyetin gerçeğe uygun değer tahminini en iyi şekilde yansıtır olmasından dolayı mümkün olmaktadır. Bu tercihin yapılması durumunda, birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmayacaktır.

2.3.7.3 İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen Finansal Varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi” kullanılarak “İtfa edilmiş maliyeti” ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grubun gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına (“TÜFE”) endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE’sine göre oluşturulmaktadır. Tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise fiili enflasyon oranı kullanılmaktadır. Grup’un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, “nakit ve nakit benzerleri”, “ticari alacaklar”, “borçlanma senetleri” ve “finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar” kalemlerini içermektedir.

2.3.8 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler, ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir.

2.3.9 Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değer düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Stokların birim maliyeti, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi ile belirlenir (Dipnot 11). Net gerçekleşebilir değer, işin normal akışı içinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satış gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.10Türev araçlar

Türev araçların, ağırlıklı olarak yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin, ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev araçlar kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Tüm türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçların makul değeri piyasada oluşan makul değerlerinden veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Tezgaah üstü vadeli kambiyo sözleşmelerinin makul değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vadeli kurla karşılaştırmak yoluyla belirlenmektedir.

Türev araçlar makul değerın pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Yapılan değerlendirme sonucu gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılan türev araçların makul değerinde meydana gelen farklar kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Bazı türev araçları ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, muhasebesel olarak TFRS 9 kapsamında bunlar “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan” olarak muhasebeleştirilmekte ve bunların makul değer değişiklikleri dönemin kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Riskten korunma amaçlı faiz oranı swap işlemlerindeki kazançlar ve zararlar, riskten koruma amaçlı aracın ilgili geliri veya gideri ile aynı esas üzerinden gelir veya gider olarak tanınmaktadır. Faiz oranı swap işlemlerindeki kazanç ve zararlar faiz geliri veya faiz gideri olarak kaydedilmiştir.

Nakit akış riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişikliklerinin etkin olan kısımları özkaynaklar altında muhasebeleştirilir. Makul değer değişikliklerinin etkin olmayan kısımlarına istinaden oluşan gelir veya gider oluştuğu dönemde kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri riskten korunan varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikleri ile birlikte kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Riskten korunan varlık veya yükümlülüğün makul değerindeki değişiklik, riskten korunma muhasebesinin etkin olduğu dönem boyunca, ilgili varlık veya yükümlülük ile birlikte gösterilir. Riskten korunmanın, riskten korunma muhasebesi şartlarını artık yerine getirmediği durumlarda, etkin faiz oranı yöntemi kullanılan riskten korunan kalemin taşınan değerine yapılan düzeltmeler vadeye kalan süre içerisinde iskonto edilerek kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

Özkaynaklar altında biriktirilen tutarlar riskten korunan kalemlerin kar veya zarar tablosu etkilerinin oluştuğu dönemler itibarıyla kar veya zarar tablosuna dahil edilirler. Bir riskten korunma enstrümanının satıldığı, vadesinin dolduğu veya riskten korunma kriterlerini karşılayamamaya başladığı durumlarda, ilgili tarihe kadar özkaynaklar altında birikmiş olan kar veya zararlar hemen kar veya zarar tablosuna dahil edilmeyip, riskten korunması amaçlanan nakit akımlarının kar veya zarar tablosuna dahil edildiği tarihe kadar özkaynaklarda tutulmaya devam edilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.10Türev araçlar (devamı)

Grup ayrıca yurtdışındaki yatırımlarına ilişkin kur riskinden korunma amacıyla net yatırım riskinden korunma işlemi uygulamaktadır. Söz konusu net yatırım riskinden korunma işleminde riskten koruma aracının gerçeğe uygun değer değişiminin etkin olan kısmı, özkaynaklar altındaki “Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Bazı türev enstrümanlar riskten korunma muhasebesi kapsamına girebilmek için gerekli olan şartları karşılamamaktadır. Riskten korunma muhasebesi kapsamına dahil olmayan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri oluştuıkları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

2.3.11 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla veya her ikisi için tutulan araziler ve binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman (arazi hariç) ve varsa değer düşüklüğü sonrasındaki değerleri ile gösterilir (Dipnot 14). İnşaatı Grup tarafından yapılan yatırım amaçlı gayrimenkulün maliyeti ise, inşaat veya islah çalışmalarının tamamlandığı tarihteki maliyeti üzerinden belirtilir. Söz konusu bu tarihe kadar, Grup, TMS 16 “Maddi Duran Varlıklar” şartlarını uygular. Söz konusu tarihte varlık, yatırım amaçlı gayrimenkul haline gelmesi ile birlikte yatırım amaçlı gayrimenkuller hesap kalemine transfer edilir. Faaliyet kiralaması çerçevesinde kiralanın gayrimenkuller yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmamıştır. Maliyetleri ile gerçeğe uygun değerleri karşılaştırıldığında, önemli bir farka rastlanılmamıştır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin amortisman dönemleri, tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak belirlenmiştir. Bu varlıkların tahmini ekonomik ömürleri 20-49 yıl arasındadır.

2.3.12 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetlerinden birikmiş amortisman düşüldükten ve birikmiş değer düşüklüğü sonraki net değeri ile gösterilmektedir (Dipnot 15). Amortisman, maddi duran varlıkların faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Arsa ve araziler amortismanı tabi değildir. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Yıllar
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	4-50
Binalar	10-50
Makine, tesis ve cihazlar	3-30
Taşıt araçları	3-7
Döşeme ve demirbaşlar	3-15
Diğer maddi duran varlıklar	5-10

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kar veya zarar, kayıtlı değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.12 Maddi duran varlıklar (devamı)

Bir varlığın kayıtlı değeri varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine eklenmektedir.

2.3.13 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar ruhsatları, maden haklarını, iktisap edilmiş kullanım haklarını, bilgi sistemlerini geliştirme maliyetlerini, satın alınmış teknoloji ve diğer tanımlanabilir hakları içermektedir. Maddi olmayan duran varlıklar, elde etme maliyetinden kayda alınır ve 20 yılı geçmeyen tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler (Dipnot 16). Maden işletme haklarına ilişkin itfa payları ilgili maden işletilmeye başladığında ayrılır.

İşletme birleşmesi sonucu sahip olunan müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri iktisap tarihindeki makul değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri tahmini sınırlı faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabi tutulur ve elde etme maliyetinden birikmiş itfa payı ve değer düşüklüğü karşılıkları düşülmesi ile bulunan değer üzerinden taşınırlar (Dipnot 16).

2.3.14 Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Varlıklar, kayıtlı değerlerinin kullanılmak suretiyle değil satış işlemi sonucu geri kazanılmasının amaçlandığı durumlarda satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu varlıklar; bir işletme birimi, satış grupları veya ayrı bir maddi duran varlık olabilir. Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların satışının bilanço tarihini takip eden oniki ay içerisinde gerçekleşmesi beklenir. Çeşitli olay veya koşullar satış işleminin tamamlanma süresini bir yıldan fazlaya uzatabilir. Söz konusu gecikmenin, işletmenin kontrolü dışındaki olaylar veya koşullar nedeniyle gerçekleşmiş ve işletmenin ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunu) satışına yönelik satış planının devam etmekte olduğuna dair yeterli kanıt bulunması durumunda; satış işlemini tamamlamak için gerekli olan sürenin uzaması, ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satış amaçlı elde tutulan varlık olarak sınıflandırılmasını engellemez.

Durdurulan faaliyetler; elden çıkarılan veya satış amacıyla elde tutulan işletme birimleri olabilir ve (a) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunu ifade eder (b) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunun elden çıkarmak ile ilgili planın bir parçasıdır veya (c) tekrar satmak için iktisap edilen bir bağlı ortaklıktır.

Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar kayıtlı değer in veya makul değerin düşük olanı ile değerlendirir. Makul değerin kayıtlı değerin altına düştüğü durumlarda oluşan değer düşüklüğü ilgili dönemin konsolide kar veya zarar tablosuna gider kaydedilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.15 Özkaynak kalemleri

Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde; yeniden değerlendirme değer artış fonu gibi enflasyon nedeniyle işletmelerin oluşturmalarına izin verilen fonların sermayeye ilave edilmesi, ortakların özkaynağa katkısı olarak dikkate alınmamıştır. Yedek akçelerin ve dağıtılmamış karların sermayeye ilave edilmesi ortaklar tarafından konulan sermaye olarak dikkate alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde, sermaye artırımının tescil tarihi veya sermaye artırımına mahsuben ödenen tutarların tahsil tarihi esas alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş olsun veya olmasın, hisse senedi ihraç primlerinin düzeltilmesinde ise tahsil tarihleri dikkate alınmıştır (Dipnot 23).

Özkaynaklar altında takip edilen geri alınmış paylar, bağlı ortaklıkların veya Holding’in sahip oldukları Holding hisselerini temsil eder. Konsolide mali tablolarda söz konusu tutar Holding sermayesinin, bağlı ortaklığın veya Holding’in elinde bulundurduğu hisse oranına denk gelen tutar oranında azaltılması suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Değer artış fonları içerisinde yer alan yeniden değerlendirme fonu satış işleminden önce Grup’un elinde bulundurduğu net varlığa işlem tarihinde isabet eden değer artışıdır. Yeniden değerlendirme fonları içerisinde yer alan önemli tutarın amortisman tabi varlıklar ile ilgili olması sebebiyle, söz konusu varlıkların amortisman tabi oldukları veya elden çıkarıldıkları dönemde ilgili değerlendirme fonundan geçmiş yıllar karlarına transfer edilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynaklarda “Riskten korunma fonları” içerisinde kayıtlara alınmaktadır. Ayrıca Grup, yabancı para finansal borçları ile döviz kurlarındaki değişimden kaynaklanan yurtdışındaki net yatırım riskinden korunmaktadır. Bu kapsamdaki yabancı para finansal borçların döviz kurundan kaynaklanan değer değişiminin etkin kısmı, özkaynaklar altındaki “Riskten korunma fonları” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Grup’un bağlı ortaklıklarından Akbank’ın 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla sermaye yeterliliği standart oranı %23,24 (31 Aralık 2021: %21,14) olup sermaye yeterliliği standart oranı ilgili mevzuat ile belirlenen asgari oranın üzerindedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.16 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilir. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

2.3.17 Finansal borçlar ve borçlanma maliyetleri

Finansal borçlar, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Bu finansal yükümlülükler, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülürler.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen özellikli varlıklar (amaçlandığı şekilde kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlığı ifade eder) söz konusu olduğunda, ilgili varlığın satın alınması, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetinin bir unsuru olarak aktifleştirilir. Bu kapsamda olmayan borçlanma maliyetleri ise oluştukları dönemde giderleştirilir.

Devam eden yatırımlarla ilişkilendirilebilen kredilerin finansman maliyetleri (faiz giderleri ve TL benchmark faiz ile yabancı para kredilere ilişkin kredi faizi arasındaki fark nispetindeki kur farkı giderleri), yatırımlar tamamlanıncaya kadar aktifleştirilmektedir.

2.3.18 Ertelenen finansman giderleri

Ertelenen finansman giderleri (temel olarak finans kuruluşlarından uzun vadeli banka kredileri alımında katlanılan giderler) uzun vadeli kredilerin vadeye kalan süreleri doğrultusunda, efektif faiz metodu kullanılarak itfa edilmektedir.

2.3.19 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.19 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (devamı)

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar

Emeklilik hakları

Akbank çalışanları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesine göre kurulmuş olan “Akbank T.A.Ş. Tekaüt Sandığı Vakfı (“Tekaüt Sandığı”)’nın üyesidir. Tekaüt Sandığı’nın teknik mali tabloları Sigorta Murakebe Kanunu’nun 38. maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan “Aktüerler Yönetmeliği” hükümlerine göre aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından denetlenmektedir.

1 Kasım 2005 tarih 25983 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu (“Bankacılık Kanunu”)’nun geçici 23’üncü maddesinin birinci fıkrası, banka sandıklarının Bankacılık Kanunu’nun yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)’na devredilmesini hükmetmekte ve bu devrin esaslarını düzenlemekteydi. Bankacılık Kanunu’nun sözkonusu maddesi Cumhurbaşkanı tarafından 2 Kasım 2005 tarihinde Anayasa Mahkemesi’ne başvuru konusu yapılmış ve Anayasa Mahkemesi’nin 31 Mart 2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22 Mart 2007 günlü, E. 2005/39, K. 2007/33 sayılı kararı ile iptal edilerek, yürürlüğü kararın yayım tarihinden itibaren durdurulmuş ve ilgili fıkranın iptaline ilişkin gerekçeli karar 15 Aralık 2007 tarih ve 26731 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi’nin iptale ilişkin gerekçeli kararının 2007 yılının Aralık ayında yayınlanmasının hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (“TBMM”) banka sandıklarının iştirakçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu’na devredilmesini öngören yeni yasal düzenlemeler üzerinde çalışmaya başlamış ve 17 Nisan 2008 tarihinde 5754 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu’nun (“Yeni Kanun”) devre ilişkin esasları düzenleyen ilgili maddeleri TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmiş ve 8 Mayıs 2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 19 Haziran 2008 tarihinde ana muhalefet partisinin, Yeni Kanun’un sandıkların SGK’ya devredilmesini de içeren bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi’ne yapmış olduğu başvuru, Anayasa Mahkemesi’nin 30 Mart 2011 tarihli toplantısında alınan karar ile reddedilmiş olup, gerekçeli karar 28 Aralık 2011 tarih ve 28156 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yeni Kanun devir tarihi itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak yükümlülüğün peşin değerinin; yüzde 9,8 teknik faiz oranı kullanılarak, SGK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, BDDK, TMSF, banka ve sandık temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından, sandıkların Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve giderleri ile sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin SGK düzenlemeleri çerçevesindeki aylık ve gelirlerin üzerinde olması halinde söz konusu farklar da dikkate alınarak hesaplanacağını ve devrin 8 Mayıs 2011 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmekte idi. 9 Nisan 2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun kararı ile söz konusu devir sürecinin 2 yıl uzatılmasına karar verilmiştir. Buna göre devrin 8 Mayıs 2013 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir. 8 Mart 2012 tarih ve 28227 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklik ile de Bakanlar Kurulu’na verilmiş olan erteleme yetkisi çerçevesince, 30 Nisan 2014 tarihli 28987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/6042 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 1 yıl daha ertlenen devir sürecinin, bu değişiklik ile 8 Mayıs 2015 tarihine kadar tamamlanması gerekmekte idi.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

Bu kez 23 Nisan 2015 tarih ve 29335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6645 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan 5510 sayılı Kanun’un geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki son değişiklik ile devir tarihini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. 9 Temmuz 2018 tarih 30473 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 203’üncü maddesinin (I) bendi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun geçici 20’nci maddesinde yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu’na devir tarihi belirlemeye “Bakanlar Kurulu” yetkilidir ibaresi “Cumhurbaşkanı” yetkilidir şeklinde değiştirilmiştir.

Yeni Kanun uyarınca Sandık iştirakçileri ile aylık ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin SGK’ya devrinden sonra bu kişilerin tabi oldukları vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilecektir.

Grup, aktüerler siciline kayıtlı bir aktüerin hazırladığı rapor ile tespit edilen 935.201 TL teknik açık için mali tablolarında karşılık ayırmıştır (31 Aralık 2021: 294.503 TL).

Konsolidasyon kapsamındaki finansal kuruluşların çalışanları yukarıda açıklanan emeklilik planına dahil olmayıp, Sosyal Güvenlik Kurumu ve diğer tanımlanmış katkı planları kapsamındadır.

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Toplam yükümlülükler	(16.151.721)	(9.063.017)
Gelecekteki katkılarının peşin değeri	12.388.781	6.336.667
Sosyal Güvenlik Kurumu’na Toplam Devir Yükümlülüğü	(3.762.940)	(2.726.350)
Geçmiş hizmet yükümlülüğü	(1.267.060)	(452.546)
Sosyal Güvenlik Kurumu’na Devir ve İlave Yükümlülükler	(5.030.000)	(3.178.896)
Varlıkların piyasa değeri	4.094.799	2.884.393
Varlıklar sonrası sandık fazlası/(açığı)	(935.201)	(294.503)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

SGK’ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydalarının tutarı, devre esas sağlık yükümlülükleri ile sağlık primlerinin iskontolanmış net bugünkü değeri üzerinden hesaplanmıştır.

Kullanılan temel aktüeryal varsayımlar aşağıdaki gibidir:

İskonto oranı	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
- SGK’ya devredilecek emeklilik faydaları	%9,80	%9,80
- SGK’ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	%9,80	%9,80
- Devredilmeyecek diğer faydalar	%0,50	%3,54

Ölüm oranı

Erkekler için 60, kadınlar için 58 yaşında emekli olan bir kişinin dikkate alınan ortalama yaşam beklentisi istatistiki verilere dayanan mortalite tablosuna göre belirlenmiş olup erkekler için 18 kadınlar için 24 yıldır.

Sandık varlıklarının gerçeğe uygun değerinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Açılış	2.884.393	2.329.229
Sandık varlıklarının gerçek getirisi	1.014.061	492.765
İşveren katkı payları	898.934	498.701
Çalışanların katkı payları	48.683	330.903
Ödenen tazminatlar	(751.272)	(767.205)
Dönem Sonu	4.094.799	2.884.393

Sandık varlıklarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Banka plasmanları	487.995	%12
Maddi duran varlıklar	44.012	%1
Menkul kıymetler ve hisse senetleri	3.487.089	%85
Diğer	75.703	%2
Dönem Sonu	4.094.799	%100

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup’un, personelin Türk İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılması veya en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak iş ilişkisinin kesilmesi, askerlik hizmeti için çağırılması veya vefatı durumunda doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder (Dipnot 21). Tüm aktüeryal kayıp ve kazanç özkaynaklar altında muhasebeleştirilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.21 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Karşılıklar, Grup’un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabilirdiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler finansal tablolara dahil edilmemekte ve şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı varlıklar, genellikle, ekonomik yararların işletmeye girişi olasılığını doğuran, planlanmamış veya diğer beklenmeyen olaylardan oluşmaktadır. Şarta bağlı varlıkların finansal tablolarda gösterilmeleri, hiçbir zaman elde edilemeyecek bir gelirin muhasebeleştirilmesi sonucunu doğurabileceğinden, sözü edilen varlıklar finansal tablolarda yer almamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, ekonomik faydaların işletmeye girişleri olası ise finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ilgili gelişmelerin finansal tablolarda doğru olarak yansıtılmalarını teminen sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Ekonomik faydanın Grup’a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin finansal tablolarına yansıtılır.

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir. Grup’un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.3.22 Devlet teşvik ve yardımları

Grup, araştırma ve geliştirme projeleri (“AR-GE”) ile ilgili olarak söz konusu projelerin belirli ölçütleri sağlaması şartıyla, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (“TÜBİTAK”) ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu’nun 98/10 sayılı AR-GE Yardımına İlişkin Tebliğ’i kapsamında TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı’nın değerlendirmesine bağlı olmak üzere AR-GE teşviklerinden yararlanabilmektedir.

İlgili devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve yardımın işletme tarafından elde edileceğine dair makul bir güvence olduğunda finansal tablolara alınır.

Devlet teşvikleri karşılanması amaçlanan maliyetlerle ilişkilendirilmek için ilgili dönem boyunca sistematik olarak kar veya zarar tablosuna alınır. Buna göre, devlet teşvikleri ilgili giderlerin finansal tablolara alındığı döneme tekabül eden devlet teşvikleri, söz konusu giderlerle aynı dönemde kar veya zarar tablosuna alınır. Amortismanına tabi varlıklara ilişkin temin edilen devlet teşvikleri, ilgili varlıkların elde etme maliyetinden düşülerek muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.23 Sigorta teknik karşılıkları

Kazanılmamış primler karşılığı

Kazanılmamış primler karşılığı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısımdan oluşmaktadır. Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtia nakliyat sigortası sözleşmelerinde, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerden sonra kalan tutarın %50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılmaktadır. Kazanılmamış primler karşılığının hesaplanması sırasında, gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısım hesap edilirken genel uygulamada poliçelerin öğlen 12:00'de başlayıp yine öğlen 12:00'de sona erdiği varsayılmıştır. Yazılan primler için araçlara ödenen komisyonlar ile reasürörlere devredilen primler nedeniyle reasürörlerden alınan komisyonların gelecek dönem veya dönemlere isabet eden kısmı, bilançoda sırasıyla gelecek aylara ait giderler ve gelecek aylara ait gelirler hesaplarında, gelir tablosunda ise faaliyet giderleri hesabı altında netleştirilerek muhasebeleştirilmektedir. Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca dövize endeksli sigorta sözleşmelerine ilişkin kazanılmamış primler karşılığının hesabı sırasında, sigorta sözleşmesinde ayrıca bir kur belirtilmemişse ilgili primin tahakkuk tarihindeki TCMB'nin Resmi Gazete'de ilan ettiği döviz satış kurları dikkate alınmaktadır.

Devam eden riskler karşılığı

Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca 1 Ocak 2008'den itibaren sigorta şirketleri yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların, ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, beklenen hasar prim oranını dikkate alarak devam eden riskler karşılığı ayırmakla yükümlüdürler. Beklenen hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların kazanılmış prime bölünmesi suretiyle bulunur. Branş bazında hesaplanan beklenen hasar prim oranının %95'in üzerinde olması halinde, %95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar, net devam eden riskler karşılığı, %95'i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır. 2019/5 sayılı Devam Eden Riskler Karşılığına ilişkin Genelge'de ise DERK tutarının ilk paragrafta açıklanan muhasebe yılı bazında ya da kaza yılı bazında hesaplanabileceği belirtilmiştir. Hesaplamanın kaza yılı bazlı yapılması halinde havuza devredilen işler için ayrı hesaplama yapılacaktır.

Şirket ilgili genelge neticesinde muhasebe yılı bazında DERK hesabı yapmaktadır. 24 Ekim 2022 tarih ve 2022/27 sayılı Genelge uyarınca, 31 Aralık 2022 DERK hesaplamalarında kullanılan Hasar/Prim oranlarında her bir çeyrek sonuçları ayrı ayrı olmak üzere şirket aktüerince yapılan en iyi tahmin esasları dikkate alınarak düzeltme yapmıştır. Bu çerçevede, Grup'un DERK hesaplama yönteminin uygunluğuna ilişkin SEDDK görüşü alınmış olup, 2022 yılında yapılan ilave prim artışlarının etkisi ile geçmişe dönük hasar maliyet artışlarının etkileri Hasar/Prim oranına endeksleme yöntemi ile dahil edilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.23 Sigorta teknik karşılıkları (devamı)

Muallak hasar ve tazminat karşılığı

Grup sigorta şirketleri, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanamamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmaktadır.

Hesap dönemlerinden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri (IBNR) olarak kabul edilmektedir. 28 Temmuz 2010 tarih ve 27655 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ve 5 Aralık 2014 tarih ve 2014/16 sayılı "Muallak Tazminat Karşılığına İlişkin Genelge" uyarınca, aktüeryal zincirleme merdiven metodları ("AZMM") kullanılarak Şirketin Raporlanmamış Muallak Tazminat Karşılıkları (IBNR) hesaplanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 5 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanan 18145 Sayılı yönetmelik ile 12 Nisan 2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere "Riskli Sigortalar Havuzu" kurulmuştur. Bu doğrultuda, Zorunlu Trafik branşında şirketin havuza devredeceği prim ve hasar tutarları IBNR hesaplanırken kullanılan veriden çıkarılmıştır. Şirket'in bahsi geçen havuzdan devralacağı hasarlar için ise; Türkiye Motorlu Taşıtlar Bürosu tarafından yayınlanan Kaza dönemi bazında Hasar Prim oranları dikkate alınmıştır.

Hayat kar payı ve matematik karşılıkları

Hayat branşı matematik karşılığı, aktüeryal matematik karşılıkları (Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylı tarifeler ile belirlenmiş teknik faiz oranı kadar asgari gelir garantisi bulunan ve bir yıldan uzun süreli risk teminatı içeren) ve kar payı karşılıklarından oluşmakta olup, Şirket'in hayat sigortası branşında sigortalılara yükümlülüklerini göstermektedir.

Hayat matematik karşılıkları, hayat branşı ile iştigal eden sigorta şirketlerinin gelecekte vadesi geldiği zaman ödemeyi garanti ettikleri tazminatlar için ayırdıkları karşılıktır. Sigortacılık Kanun'na göre Grup'un hayat branşında akdedilen hayat sigorta sözleşmeleri uyarınca tahsil edilen safi primlerden idare ve tahsil masrafları, ölüm (mortalite) risk primi ve komisyonlarının indirilmesi sonucu kalan tutar hayat matematik karşılığı olarak ayrılmaktadır. Matematik karşılıklarının hesaplanması yurtdışında hazırlanan ölüm istatistikleri dikkate alınarak Türk Sigorta şirketleri için geçerli olan cari tablolar kullanılarak yapılmaktadır. Bu karşılıkların yatırımlara dönüşmesi sonucu elde edilen gelirler için kar payı karşılığı ayrılmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.24 *Hasılat*

Hasılat, aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması,

Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması,

Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi,

İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması,

Hasılatın muhasebeleştirilmesi.

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,

b) Müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,

c) Mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,

d) Müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,

e) Müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.24 *Hasılat (devamı)*

Bankacılık

Faiz gelir ve giderleri, etkin faiz oranı yöntemi uygulanarak tahakkuk esasına göre dönemsel olarak muhasebeleştirilmektedir. Faiz gelirleri yönetimin müşterilere verilen kredi ve avansların geri ödenemeyeceği kararına vardıkları andan itibaren durdurulur ve o tarihe kadar kaydedilmiş olan reeskont tutarları iptal edilerek tahsilat gerçekleşene kadar gelir olarak kaydedilmez. Sözleşmeler yoluyla sağlanan ya da üçüncü bir gerçek veya tüzel kişi için varlık alımı veya satımı gibi işlemlere ilişkin hizmetler yoluyla sağlanan ücret ve komisyon gelirleri, niteliğine göre hizmetin verilmesi süresince veya işlemin tamamlandığı dönemde gelir olarak kaydedilmektedir. Bunlar dışında kalan hizmet gelirleri, tahsil edildikleri dönemde gelir kaydedilmektedir.

Sigortacılık

Hayat:

Prim gelirleri hayat, sağlık ve ferdi kaza branşlarında dönem içinde tanzim edilmiş poliçelerden iptaller, reasürere verilen primler ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

Elementer Sigortalar:

Prim gelirleri, dönem içinde tanzim edilen poliçe primlerinden iptaller ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

2.3.25 *Pay başına kazanç*

Pay başına kazanç net dönem karından adi hisse senedi sahiplerine isabet eden kısmın dönem içindeki ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Detayları Dipnot 35'te açıklandığı gibi Holding pay başına kazanç hesaplamalarını “Pay Başına Kazanç” (“TMS 33”) uyarınca yapmaktadır.Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

2.3.26 *Geri alınan paylar*

Grup şirketlerinin, kendi özkaynağına dayalı finansal araçlarını geri satın alması durumunda, bu araçlar “geri alınmış paylar” olarak özkaynaktan düşülerek muhasebeleştirilir. Grup şirketlerinin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kar veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz ve bu işlemlere ilişkin alınan veya ödenen tutarlar doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.27 Dövizli işlemler

Fonksiyonel para birimi

Fonksiyonel para birimi işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü para birimi olarak tanımlanmakta ve her bir Grup şirketinin finansal tablo kalemleri söz konusu şirketin fonksiyonel para birimi cinsinde ölçülmektedir. Konsolide finansal tablolar Holding'in fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası cinsinden sunulmuştur.

Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemlerden kaynaklanan gelirler ve zararlar işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan varlık veya yükümlülüklerin çevriminden kaynaklanan kur farkı gelir veya gideri konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

Yabancı Grup şirketleri

TL dışında başka bir fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlayan Grup şirketlerinin faaliyet sonuçları ilgili yıla ait ortalama kur üzerinden TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri dönem sonu kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin dönem başındaki net varlıklarının TL'ye çevriminden kaynaklanan kur farkları ile ortalama ve dönem sonu kurları arasında oluşan farklar, özkaynakta yabancı para çevrim farkları hesabına dahil edilmiştir.

2.3.28 İşletme birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.28 İşletme birleşmeleri (devamı)

- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'te belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür.

Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TFRS 9 *Finansal Araçlar*: standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirde muhasebeleştirilir. TFRS 9 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.28 İşletme birleşmeleri (devamı)

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile yapılan kısmi hisse alış - satış işlemleri

Grup, kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile gerçekleştirdiği hali hazırda kontrol etmekte olduğu ortaklıklara ait hisselerin alış ve satış işlemlerini Grup'un özkaynak sahipleri arasındaki işlemler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak, kontrol gücü olmayan paylardan ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan pay sahiplerine hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar SPK tarafından zorunlu kılınan şablonunda özkaynak kalemleri içerisinde bu işlemler sonucunda oluşan kayıp veya kazançlar için ayrı bir başlık olmaması sebebiyle geçmiş yıllar karları hesabı altında özkaynakta muhasebeleştirilir.

2.3.29 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup'un diğer bölümlerinden farklı özellikler taşıma anlamında Grup'un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup'un, belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik; bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10'unu oluşturması veya kar veya zararla sonuçlanan bölüm sonucunun, kar elde eden bölümlerin toplam sonuçları ile zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10'una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10'unu oluşturmasıdır.

Grup, faaliyet bölümlerini, karar almaya yetkili mercieye TFRS baz alınmış ve belli sınıflandırmalar yapılmış iç raporlamada sunulan bölümlmelerle tutarlı olacak şekilde belirlemiştir. İç raporlamalara göre Grup'un risk ve fayda oranlarının özellikle ürettiği mal ve hizmetlerdeki farklılıklardan etkilenmesi sebebiyle, bölüm bilgilerinin raporlanmasına yönelik olarak endüstriyel bölümler belirlenmiştir. Coğrafi bölümler bazındaki bilgiler, Grup'un faaliyetlerinin, konsolide finansal tablolar genelinde ve parasal önemlilik kavramında, Türkiye dışındaki coğrafi bölümler açısından raporlanabilir bölüm özelliği göstermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda ayrıca yer verilmemiştir. Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercieine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. İşletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınmasından ve bölümün performansının değerlendirilmesinden sorumludur.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.30 Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

2.3.31 Krediler ve kiralama işlemlerinden alacaklara ilişkin TFRS 9 çerçevesinde belirlenen değer düşüklüğü

Grup'un 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarında aktifinde önemli bir paya sahip olan toplam 629.236.521 TL kredi, kiralama ve sigortacılık işlemlerinden alacaklar (31 Aralık 2021: 405.627.216 TL) ve bunlara ilişkin ayrılmış olan toplam 22.190.368 TL değer düşüklüğü karşılığı (31 Aralık 2021: 19.014.505 TL) bulunmaktadır. Grup söz konusu beklenen kredi zararını TFRS 9 uyarınca "TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı" uyarınca hesaplamaktadır. TFRS 9, uygulamada önemli derecede yargı ve yorum gerektiren karmaşık bir muhasebe standardıdır. Bu yargı ve yorumlar, itfa edilmiş maliyetle ölçülen kredilerdeki, beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Buna ilave olarak, oluşturulan modellerin işletilmesinde birden fazla sistemden elde edilen geniş bir veriye ihtiyaç duyulmaktadır. Bununla birlikte söz konusu karşılık hesaplaması, geçmiş kayıp tecrübesi, mevcut koşullar, ileriye yönelik makro-ekonomik beklentiler gibi bütünü itibariyle karmaşık bilgi ve tahmin içermektedir.

Krediler ve kiralama işlemlerinden alacaklara ilişkin beklenen zarar karşılığı, bilanço tarihi itibariyle yönetimin en iyi tahminlerini ve geçmiş kayıp tecrübesini içerecek şekilde benzer kredi portföyleri için kolektif olarak; önemli krediler için ise bireysel bazda değerlendirilerek ayrılmaktadır.

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibari ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibariyle gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

a) Şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" standardı kapsamında satın alma yöntemi ile muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli ile satın alınan işletmenin (i) TFRS 3 hükümlerine göre alım tarihinde düzenlenen bilançosundaki net tanımlanabilir varlıkların ve şarta bağlı yükümlülüklerin değeri, (ii) kontrol gücü olmayan payların değeri ve (iii) daha önceden elde bulunan paylarının gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, şerefiye olarak muhasebeleştirilir. Bu farkın negatif olması durumunda şerefiye oluşmaz, aradaki fark pazarlıklı satın alımdan kaynaklanan kazanç olarak "Yatırım faaliyetlerinden gelirler" hesabında muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesi sonucunda oluşan şerefiye, değer düşüklüğü testi amacıyla nakit üreten birimlere tahsis edilir. Tahsis nakit yaratan birimlere veya fayda sağlaması beklenen nakit yaratan birim gruplarına yapılır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları (devamı)

Bu yöntemde, satın alma bedeli, alım tarihinde verilen nakit veya diğer varlıkların, çıkarılan sermaye araçlarının, veya üstlenilen yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerlerinden ölçülür. İşletme birleşmesi sözleşmesi, gelecekte ortaya çıkacak olaylara bağlı olarak satın alma bedelinin düzeltilebileceğini öngören hükümler içerirse; bu düzeltmenin muhtemel olması ve değerinin tespit edilebilmesi durumunda, birleşme tarihinde satın alma bedeline bu düzeltme dâhil edilir. Satın alma işlemine ilişkin maliyetler oluştuıkları dönemde giderleştirilir.

Satın alınan işletmenin, satın alma tarihi itibarıyla ve TFRS 3 hükümleri uyarınca oluşturulan bilançosunda, satın alınan işletmeye ait tanımlanabilir varlıklar, yükümlülükler ve şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerlerinden ölçülür.

İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez (31 Aralık tarihi itibarıyla) veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Şerefiye üzerinden hesaplanan değer düşüklüğü zararları takip eden dönemlerde söz konusu değer düşüklüğünün ortadan kalkması durumunda dahi gelir tablosu ile ilişkilendirilmez. Şerefiye, değer düşüklüğü testi sırasında nakit üreten birimler ile ilişkilendirilir. Grup tarafından kontrol edilen işletmeler arasında gerçekleşen yasal birleşmeler TFRS 3 kapsamında değerlendirilmemektedir. Dolayısıyla bu tip işlemlerde şerefiye muhasebeleştirilmemektedir.

b) Sandık

Banka'nın Tekaüt Sandığı Vakfı ("Sandık") 506 Sayılı Kanunun Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK'ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemeleri uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Banka yönetimi söz konusu değerlemelerin yapılması amacıyla harici bir aktüerya firmasının hizmetlerinden faydalanmaktadır.

c) Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır.

d) Türev araçların ve diğer finansal araçların gerçeğe uygun değerleri

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2022 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Şirketin tek ve kurucu ortak olarak Hollanda'da kurmuş olduğu DxBV tarafından Orta Doğu, ABD, Avrupa ve Asya pazarlarında faaliyette bulunan Radiflow Ltd. sermayesinin %51'ini temsil eden payları, satınalma ve kapanış işlemleri gereğince yapılan düzeltmeler sonrası, 30 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla 30.729 USD bedelle satın alınmış ve böylece Radiflow DxBV'nin bağlı ortaklığı haline gelmiştir. Ayrıca, Türkiye'de faaliyette bulunan SEM İnternet Reklam Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. paylarının %100'ü ve yine dijital pazarlama alanında Türkiye'de faaliyette bulunan Liberdatum İnternet Reklam Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. paylarının %100'ü, satınalma ve kapanış işlemleri gereğince yapılan düzeltmeler sonrası, 30 Haziran 2022 tarihi itibarıyla 14.780 USD bedelle satın alınmış ve her iki şirket de DxBV'nin bağlı ortaklığı haline gelmiştir.

Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır.

TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Radiflow (TL)
Satın alınan varlıklar	341.287
Satın alınan yükümlülükler	175.846
Toplam tanımlanabilir net varlıklar (%100)	165.441
Satın alınan %51'lik paya karşılık gelen	84.375
Nakit satın alım bedeli	504.019
Sahiplik oranı	%51
Şerefiye	419.644

Satım alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler

	Sem&Liberdatum (TL)
Satın alınan varlıklar	214.345
Satın alınan yükümlülükler	125.799
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	88.546
Nakit satın alım bedeli	248.141
Sahiplik oranı	%100
Şerefiye	159.595

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan sırasıyla 419.644 TL ve 159.595 TL tutarındaki bölümleri bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2022 dönemi içinde gerçekleşen alımlar (Devamı)

Kordsa ile Microtex Composites S.r.l(Microtex) arasında, Microtex sermayesinin %60' ını temsil eden payların tamamı Şirket tarafından 5 Ağustos 2022 tarihinde 502.107 TL bedelle devralınmıştır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasabeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir.

Satım alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Microtex (TL)
Satın alınan varlıklar	806.172
Satın alınan yükümlülükler	334.187
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	471.985
Satın alınan %60'lık paya karşılık gelen	283.191
Nakit satın alım bedeli	489.565
Sahiplik oranı	%60
Şerefiye	206.374

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 206.374 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

İklim teknolojileri'nin %100 bağlı ortaklığı olan Sabancı Renewables Inc., Cutlass Solar II LLC (Cutlass) sermayesinin %100' ünü temsil eden payların tamamını 7 Ekim 2022 tarihinde 24.708 USD bedelle devralınmıştır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasabeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2022 dönemi içinde gerçekleşen alımlar (Devamı)

Satım alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Cutlass (TL)
Satın alınan varlıklar	81.326
Satın alınan yükümlülükler	1.670
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	79.656
Nakit satın alım bedeli	458.561
Sahiplik oranı	%100
Şerefiye	378.905

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 378.905 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

1 Ocak 2021 - 31 Aralık 2021 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Şirket ile Aviva International Holdings Ltd. (Aviva)'nin ortak kontrolüne tabi işletme olan AvivaSA'nın sermayesinin %40'ını temsil eden Aviva'ya ait paylarının tamamı 05 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Ageas Insurance International NV (Ageas) tarafından devralınmıştır. Anılan tarihten itibaren AvivaSA'nın sermayesinin %80'ini temsil eden payları Şirket ve Ageas tarafından eşit oranda paylaşılmakta olup Avivasa ticari unvanı AgeSA Hayat ve Emeklilik A.Ş. (AgeSA) olarak 8 Temmuz 2021 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir. Şirket ile Ageas aynı zamanda Aksigorta'nın sermayesinin %72'sini temsil eden payların eşit oranda sahibidir. Agesa'daki ortaklık yapısı değişikliğiyle birlikte, Şirket ile Ageas arasında imzalanan ve Agesa'nın yönetimine ilişkin hususları düzenleyen 14 Ocak 2021 tarihli Hissedarlar Sözleşmesi yürürlüğe girmiştir. Benzer şekilde, Şirket ile Ageas arasında Aksigorta'nın ortak yönetimine ilişkin hususları düzenleyen 18 Şubat 2011 tarihli Hissedarlar Sözleşmesi de revize edilmiş ve bu hususlar Şirket ile Ageas arasında imzalanan 14 Ocak 2021 tarihli bir diğer Hissedarlar Sözleşmesi ile hüküm altına alınmıştır.

Grup, Aksigorta ve Agesa şirketlerini %36 ve %40 pay oranlarıyla özkaynaktan pay alma yöntemiyle konsolide etmekten, 1 Temmuz 2021 itibarıyla hissedarlar sözleşmeleri ve şirket ana sözleşmelerinde yapılan değişikliklerin geçerli olması sonucu kontrolü elde etmiş olup TFRS 3 uyarınca tam konsolidasyon yöntemiyle konsolide etmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

1 Ocak 2022 - 31 Aralık 2021 dönemi içinde gerçekleşen alımlar (Devamı)

Satın alma bedeli, iktisap edilen varlık ve yükümlülüklerin TFRS 3 kapsamında kullanılan gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Tam konsolidasyon tarihindeki kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Agesa
Tam konsolidasyon itibarıyla değerlendirilmiş varlıklar	7.440.646
Tam konsolidasyon itibarıyla değerlendirilmiş yükümlülükler	4.454.816
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	2.985.830
Tam konsolidasyon itibarıyla gerçeğe uygun değeri	3.214.353
Sahiplik oranı	%40
Grup payına düşen şerefiye	91.409

Tam konsolidasyon işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin grup payına düşen kayıtlı değerini aşan 91.409 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

	Aksigorta
Tam konsolidasyon itibarıyla değerlendirilmiş varlıklar	11.652.224
Tam konsolidasyon itibarıyla değerlendirilmiş yükümlülükler	9.469.367
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	2.182.857
Tam kondolidasyon itibarıyla gerçeğe uygun değeri	2.263.763
Sahiplik oranı	%36
Grup payına düşen şerefiye	29.126

Tam konsolidasyon işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin grup payına düşen kayıtlı değerini aşan 29.126 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Holding üst yönetimi, faaliyet bölümlerinin performanslarını FAVÖK (Faiz, vergi, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler kapsamındaki faiz, kur ve vade farkı gelir/giderleri, amortisman ve itfa payları öncesi kar) ile takip etmektedir. Grup yönetimi bölümlere göre raporlamanın gerekliliklerine ek olarak bazı finansal tablo okuyucularının yaptığı analizlerde bu verileri kullanabileceğinden yola çıkarak bölümlere göre raporlama dipnotlarında bu bilgiye yer vermiştir.

a) Grup dışından sağlanan gelirler (Konsolide):

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Finans	166.306.807	57.622.046
Bankacılık	149.027.855	52.474.958
Finansal Hizmetler	17.278.952	5.147.088
Sanayi	18.437.174	7.928.278
Perakende	36.502.932	16.814.895
Yapı Malzemeleri	11.068.557	4.370.827
Diğer	2.163.693	1.456.352
Toplam (*)	234.479.163	88.192.398

(*) Konsolide kar veya zarar tablosundaki gelir kalemine ilişkin dağılımı ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

b) Bölüm varlıkları (Konsolide):

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Finans	1.172.837.199	782.773.062
Bankacılık	1.136.749.736	759.925.181
Finansal Hizmetler	36.087.463	22.847.881
Enerji	3.076.939	-
Sanayi	23.869.268	14.250.722
Perakende	14.232.028	8.085.754
Yapı Malzemeleri	16.222.673	8.100.013
Diğer	10.982.577	6.426.779
Bölüm varlıkları	1.241.220.684	819.636.330
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	591.215	694.573
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	17.611.848	8.763.569
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	(4.851.745)	(1.349.773)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(8.642.074)	(7.980.910)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	1.245.929.928	819.763.789

c) Bölüm yükümlülükleri (Konsolide):

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Finans	1.019.791.009	702.533.005
Bankacılık	991.096.954	685.380.986
Finansal Hizmetler	28.694.055	17.152.019
Enerji	9.018	-
Sanayi	13.674.523	7.674.087
Perakende	14.273.412	8.277.383
Yapı Malzemeleri	9.115.113	5.482.272
Diğer	2.205.129	1.416.694
Bölüm yükümlülükleri	1.059.068.204	725.383.441
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	13.891	-
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	(2.430.556)	(1.224.908)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(10.954.169)	(7.998.926)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	1.045.697.370	716.159.607

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri:

i) Bankacılık:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	51.588.066	51.588.066	66.412.593	66.412.593
Finansal yatırımlar	280.508.818	280.508.818	163.705.496	163.705.496
Türev araçlar	48.846.801	48.846.801	49.786.871	49.786.871
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesabı	114.589.752	114.589.752	81.792.492	81.792.492
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	605.844.338	605.844.338	385.773.791	385.773.791
Maddi duran varlıklar	4.074.188	4.074.188	2.296.505	2.296.505
Kullanım hakkı varlıkları	861.827	861.827	589.516	589.516
Maddi olmayan duran varlıklar	2.706.123	2.706.123	1.499.602	1.499.602
Diğer alacak ve varlıklar	28.321.036	28.321.036	8.300.611	8.300.611
Toplam bölüm varlıkları	1.137.340.949	1.137.340.949	760.157.477	760.157.477
Finansal borçlar	123.794.446	123.794.446	110.953.405	110.953.405
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	779.063.732	779.063.732	517.618.535	517.618.535
Türev araçlar	15.055.602	15.055.602	25.624.651	25.624.651
Diğer borçlar ve yükümlülükler	73.183.174	73.183.174	31.184.395	31.184.395
Toplam bölüm yükümlülükleri	991.096.954	991.096.954	685.380.986	685.380.986

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Banka'nın işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 30.857.462 TL'dir (31 Aralık 2021: 45.594.269 TL).
Banka'nın yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla (42.479.754) TL'dir (31 Aralık 2021: (45.566.521) TL).
Banka'nın finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla (8.154.097) TL'dir (31 Aralık 2021: 21.883.924 TL).

Akbank'ın finansal tabloları üzerinden hesaplanan birikmiş kontrol gücü olmayan payları 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 86.649.567 TL'dir (31 Aralık 2021: 44.305.071 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

ii) Finansal Hizmetler:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	5.997.181	5.997.181	2.940.017	2.940.017
Finansal yatırımlar	13.402.291	13.402.291	8.268.078	8.268.078
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	3.245.017	3.242.369	1.832.521	1.832.454
Maddi duran varlıklar	97.383	97.383	71.435	71.435
Kullanım hakkı varlıkları	64.215	64.215	47.612	47.612
Maddi olmayan duran varlıklar	3.783.287	3.783.287	3.943.745	3.943.745
Diğer alacak ve varlıklar	9.368.374	9.500.737	5.614.758	5.744.540
Toplam bölüm varlıkları	35.957.748	36.087.463	22.718.166	22.847.881
Finansal borçlar	565.473	565.473	116.828	116.828
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	2.829.891	2.829.433	1.065.653	1.065.653
Sigortacılık teknik karşılıkları	22.912.882	22.912.883	14.095.161	14.095.161
Diğer borçlar ve yükümlülükler	2.385.809	2.383.194	1.874.377	1.874.377
Toplam bölüm yükümlülükleri	28.694.055	28.690.983	17.152.019	17.152.019

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Finansal Hizmetler bölümü Aksigorta ve Agesa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iii) Enerji:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	12.364.503	1.472.039	3.917.521	-
Finansal yatırımlar	1.226.266	218.805	409.899	-
Ticari alacaklar	10.854.320	-	7.887.848	-
Stoklar	1.917.107	-	688.214	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	-	14.898.914	-	7.022.533
Maddi duran varlıklar	14.038.345	80.452	10.727.754	-
Kullanım hakkı varlıkları	560.087	-	367.369	-
Maddi olmayan duran varlıklar	5.117.607	-	4.783.912	-
Diğer alacak ve varlıklar	46.357.054	1.305.643	21.092.408	-
Toplam bölüm varlıklar	92.435.289	17.975.853	49.874.925	7.022.533
Finansal borçlar	29.429.286	-	19.691.430	-
Ticari borçlar	12.327.003	-	5.817.253	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	14.264.206	9.018	8.450.972	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	56.020.495	9.018	33.959.655	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Enerji bölümü Enerjisa Enerji., Enerjisa Üretim ve Sabancı İklim Teknolojileri sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	4.441.738	799.228	3.539.685	194.805
Finansal yatırımlar	1.300.739	59.131	134.795	875
Ticari alacaklar	6.259.720	3.859.125	3.675.628	2.615.203
Stoklar	7.861.449	5.497.272	4.072.572	2.963.849
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	300.427	1.416.764	540.348	1.007.457
Maddi duran varlıklar	8.788.223	6.019.326	5.948.195	3.912.528
Kullanım hakkı varlıkları	534.812	501.413	243.951	233.000
Maddi olmayan duran varlıklar	2.776.737	2.500.212	1.723.316	1.596.855
Diğer alacak ve varlıklar	7.773.854	4.633.560	5.469.844	3.015.635
Toplam bölüm varlıkları	40.037.699	25.286.031	25.348.334	15.540.207
Finansal borçlar	15.274.420	8.444.582	9.224.243	4.434.125
Ticari borçlar	7.347.342	2.971.506	4.738.072	1.930.912
Diğer borçlar ve yükümlülükler	3.920.408	2.272.326	2.199.648	1.309.050
Toplam bölüm yükümlülükleri	26.542.170	13.688.414	16.161.963	7.674.087

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sanayi bölümü Kordsa ve Brisa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

v) Perakende:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	2.796.734	2.796.734	1.583.386	1.583.386
Ticari alacaklar	855.498	855.498	296.256	296.256
Stoklar	6.109.249	6.109.249	3.191.507	3.191.507
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	34.772	34.772	34.772	34.772
Maddi duran varlıklar	941.241	941.241	619.504	619.504
Kullanım hakkı varlıkları	1.488.127	1.488.127	1.017.297	1.017.297
Maddi olmayan duran varlıklar	173.888	173.888	106.338	106.338
Diğer alacak ve varlıklar	1.780.863	1.832.519	1.185.038	1.236.694
Toplam bölüm varlıkları	14.180.372	14.232.028	8.034.098	8.085.754
Finansal borçlar	3.096.752	3.096.752	2.442.905	2.442.905
Ticari borçlar	9.755.849	9.755.849	5.124.517	5.124.517
Diğer borçlar ve yükümlülükler	1.420.811	1.420.811	709.961	709.961
Toplam bölüm yükümlülükleri	14.273.412	14.273.412	8.277.383	8.277.383

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Perakende bölümü Teknosa ve Carrefoursa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vi) Yapı Malzemeleri:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	5.552.502	4.196.581	866.185	601.222
Finansal yatırımlar	2.353.066	1.085.941	506.226	64
Ticari alacaklar	4.385.879	1.637.591	2.182.916	1.265.858
Stoklar	2.669.542	1.707.359	1.762.987	990.319
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	-	995.742	-	471.118
Maddi duran varlıklar	5.590.996	4.363.810	4.329.778	3.423.351
Kullanım hakkı varlıkları	372.346	176.359	176.959	74.411
Maddi olmayan duran varlıklar	1.031.003	971.363	822.947	777.723
Diğer alacak ve varlıklar	3.270.912	2.083.668	1.614.632	1.147.313
Toplam bölüm varlıkları	25.226.246	17.218.414	12.262.630	8.751.379
Finansal borçlar	7.765.256	6.023.663	4.452.227	3.661.834
Ticari borçlar	5.271.471	2.271.307	2.625.210	1.268.943
Diğer borçlar ve yükümlülükler	1.381.402	820.144	754.803	551.495
Toplam bölüm yükümlülükleri	14.418.129	9.115.114	7.832.240	5.482.272

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Yapı Malzemeleri bölümü Çimsa, Akçansa ve SBS şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vii) Diğer:				
	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	5.346.729	5.346.729	3.725.682	3.725.682
Finansal yatırımlar	22.264.885	2.346.060	13.961.115	97.900
Ticari alacaklar	421.554	412.397	218.035	217.412
Stoklar	136.260	136.260	375.323	375.323
Maddi duran varlıklar	428.143	392.079	255.747	219.683
Kullanım hakkı varlıkları	40.256	40.256	18.489	18.489
Maddi olmayan duran varlıklar	351.035	351.035	33.416	33.416
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	300.428	300.428	262.461	262.461
Diğer alacak ve varlıklar	1.798.196	1.957.760	1.645.878	1.738.874
Toplam bölüm varlıkları	31.087.486	11.283.004	20.496.146	6.689.240
Finansal borçlar	504.549	504.549	18.700	18.700
Ticari borçlar	616.615	603.353	498.829	497.202
Diğer borçlar ve yükümlülükler	2.246.382	1.097.227	910.325	900.792
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.367.546	2.205.129	1.427.854	1.416.694

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Diğer bölümü, Sabancı Holding A.Ş., Exsa, Tursa, AEO, SabancıDx ve Dx BV şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

e) Ana kar veya zarar tablosu kalemleri konsolide mutabakatı:

	1 Ocak – 31 Aralık 2022			1 Ocak – 31 Aralık 2021		
	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide
Toplam gelirler	236.255.472	(1.776.309)	234.479.163	88.965.327	(772.929)	88.192.398
Satılan malın maliyeti ve faiz, prim, komisyon ve diğer giderler	(124.564.665)	3.144.820	(121.419.845)	(55.110.181)	3.141.164	(51.969.017)
Genel yönetim giderleri	(25.661.686)	448.131	(25.213.555)	(11.952.523)	207.186	(11.745.337)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(5.948.758)	32.953	(5.915.805)	(3.026.198)	20.212	(3.005.986)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(109.311)	-	(109.311)	(46.937)	-	(46.937)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	5.275.875	(23.036)	5.252.839	1.199.911	(56.903)	1.143.008
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	11.679.714	-	11.679.714	2.786.514	-	2.786.514
Faaliyet karı	96.926.641	1.826.559	98.753.200	22.815.913	2.538.730	25.354.643
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) -net	7.777.868	(2.005.851)	5.772.017	4.493.236	(2.655.158)	1.838.078
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	104.704.509	(179.292)	104.525.217	27.309.149	(116.428)	27.192.721
Finansman gelir/(gideri) –net	(1.950.621)	176.897	(1.773.724)	(1.454.552)	115.419	(1.339.133)
Vergi öncesi kar	102.753.888	(2.395)	102.751.493	25.854.597	(1.009)	25.853.588
Vergi	(20.362.002)	-	(20.362.002)	(5.274.478)	-	(5.274.478)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	(2.416)	-	(2.416)	(7.942)	-	(7.942)
Dönem Karı	82.389.470	(2.395)	82.387.075	20.572.177	(1.009)	20.571.168
Ana ortaklık payı net kar			43.828.379			12.032.098

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Faiz, komisyon ve diğer gelirler	150.384.009	150.384.009	53.006.038	53.006.038
Faiz, komisyon ve diğer giderler	(50.328.343)	(50.328.343)	(26.580.487)	(26.580.487)
Genel yönetim giderleri	(20.752.909)	(20.752.909)	(9.898.995)	(9.898.995)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	916.401	916.401	379.256	379.256
Faaliyet karı	80.219.158	80.219.158	16.905.812	16.905.812
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	91.618	91.618	137.176	137.176
Vergi öncesi kar	80.310.776	80.310.776	17.042.988	17.042.988
Vergi	(20.253.095)	(20.253.095)	(4.550.547)	(4.550.547)
Net kar	60.057.681	60.057.681	12.492.441	12.492.441
Ana ortaklık payı net kar		24.473.505		5.090.670
FAVÖK	81.473.173		17.688.307	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

31 Aralık 2022 itibarıyla Akbank’ın kontrol gücü olmayan paylara ait net karı 35.584.176 TL’dir (31 Aralık 2021: 7.401.771 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

ii) Finansal Hizmetler:

	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Net kazanılmış primler	8.341.746	8.341.746	5.228.191	2.756.366
Brüt yazılan primler	17.280.346	17.280.346	9.007.720	5.147.088
Kazanılmamış primler karşılığı	(8.938.600)	(8.938.600)	(3.779.529)	(2.390.722)
Prim, komisyon ve diğer giderler	(10.436.003)	(10.436.003)	(4.577.450)	(2.077.360)
Genel yönetim giderleri	(2.168.607)	(2.163.419)	(1.127.313)	(706.492)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	4.736.986	4.736.986	1.515.927	567.482
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	-	-	157.766
Faaliyet karı	474.122	479.310	1.039.355	697.762
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	512.982	512.982	179.095	99.159
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	987.104	992.292	1.218.450	796.921
Finansal gelir/(gider) –net	(263.639)	(263.639)	(67.727)	(27.480)
Vergi öncesi kar	723.465	728.653	1.150.723	769.441
Vergi	(5.602)	(5.603)	(260.999)	(132.020)
Net kar	717.863	723.050	889.724	637.421
Ana ortaklık payı net kar		296.919		338.642
FAVÖK	780.137		1.263.868	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Satış gelirleri(net)	140.515.678	-	46.986.667	-
Satılan malın maliyeti	(116.696.652)	-	(35.999.325)	-
Genel yönetim giderleri	(8.258.656)	(30.491)	(3.573.269)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	1.324.967	27.037	(134.145)	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	10.144.948	-	1.773.341
Faaliyet karı	16.885.337	10.141.494	7.279.928	1.773.341
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	81.508	-	1.324	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	16.966.845	10.141.494	7.281.252	1.773.341
Finansal gelir/(gider) –net	(5.381.533)	(936)	(2.527.175)	-
Vergi öncesi kar	11.585.312	10.140.558	4.754.077	1.773.341
Vergi	11.599.814	-	(750.920)	-
Net kar	23.185.126	10.140.558	4.003.157	1.773.341
Ana ortaklık payı net kar		10.140.558		1.773.341
FAVÖK	18.433.862		8.720.529	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Satış gelirleri(net)	32.520.244	18.439.744	14.562.540	7.928.278
Satılan malın maliyeti	(24.886.103)	(15.078.041)	(10.797.784)	(6.179.462)
Genel yönetim giderleri	(1.241.304)	(851.606)	(589.075)	(404.796)
Pazarlama giderleri	(2.136.039)	(897.852)	(1.005.985)	(418.931)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(98.936)	(68.751)	(42.423)	(40.868)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(456.224)	108.998	(140.500)	459.172
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	864.029	280.897	719.193
Faaliyet karı	3.701.638	2.516.521	2.267.670	2.062.586
Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	97.243	4.800	1.522	2.342
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	3.798.881	2.521.321	2.269.192	2.064.928
Finansal gelir/(gider) –net	(333.950)	(55.884)	(143.019)	(385.922)
Vergi öncesi kar	3.464.931	2.465.437	2.126.173	1.679.006
Vergi	37.830	(87.414)	34.921	(84.192)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	(2.416)	(2.416)	(7.942)	(7.942)
Net kar	3.500.345	2.375.607	2.153.152	1.586.872
Ana ortaklık payı net kar		1.780.778		1.274.223
FAVÖK	5.166.583		3.176.095	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

v) Perakende:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Satış gelirleri(net)	36.639.296	36.551.677	16.887.586	16.841.255
Satılan malın maliyeti	(28.935.304)	(28.847.685)	(13.041.673)	(12.995.406)
Genel yönetim giderleri	(626.117)	(626.117)	(292.129)	(291.968)
Pazarlama giderleri	(4.872.933)	(4.872.933)	(2.550.729)	(2.550.729)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(867.932)	(867.932)	(579.053)	(579.053)
Faaliyet karı/(zararı)	1.337.010	1.337.010	424.002	424.099
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	192.625	192.625	150.559	150.559
Finansman gideri öncesi faaliyet karı/(zararı)	1.529.635	1.529.635	574.561	574.658
Finansal gelir/(gider) –net	(1.098.142)	(1.098.142)	(714.076)	(714.076)
Vergi öncesi kar/(zararı)	431.493	431.493	(139.515)	(139.418)
Vergi	(50.380)	(50.380)	292	292
Net kar/(zararı)	381.113	381.113	(139.223)	(139.126)
Ana ortaklık payı net kar/(zarar)		183.527		(88.883)
FAVÖK	2.780.589		1.448.346	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vi) Yapı Malzemeleri:	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Satış gelirleri(net)	21.590.968	11.068.691	7.916.114	4.370.902
Satılan malın maliyeti	(18.096.170)	(9.067.579)	(6.737.763)	(3.614.021)
Genel yönetim giderleri	(899.935)	(664.690)	(506.424)	(396.962)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(10.736)	(10.736)	(6.069)	(6.069)
Pazarlama giderleri	(64.354)	(15.971)	(30.016)	(13.224)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	208.367	245.248	202.346	252.700
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	596.838	-	120.468
Faaliyet karı	2.728.140	2.151.801	838.188	713.794
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	1.752.146	1.750.295	161.850	122.086
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	4.480.286	3.902.096	1.000.038	835.880
Finansal gelir/(gider) –net	(675.007)	(459.174)	(354.368)	(303.478)
Vergi öncesi kar	3.805.279	3.442.922	645.670	532.402
Vergi	841.627	278.555	167.550	97.440
Net kar	4.646.906	3.721.477	813.220	629.842
Ana ortaklık payı net kar		2.365.794		371.050
FAVÖK	2.983.111		953.615	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)				
f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):				
vii) Diğer:				
	Kombine(*) 31 Aralık 2022	Konsolide(**) 31 Aralık 2022	Kombine(*) 31 Aralık 2021	Konsolide(**) 31 Aralık 2021
Satış gelirleri(net)	4.640.103	2.531.005	3.245.204	1.671.765
Satılan malın maliyeti	(1.871.810)	(1.868.415)	(1.275.293)	(1.272.722)
Genel yönetim giderleri	(590.533)	(572.454)	(262.524)	(253.310)
Pazarlama giderleri	(162.443)	(162.001)	(43.672)	(43.313)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(29.824)	(29.824)		
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider)-net	124.476	105.688	129.444	120.353
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	73.897	73.897	15.746	15.746
Faaliyet karı/(zararı)	2.183.866	77.896	1.808.905	238.519
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	5.216.214	5.225.548	3.990.278	3.981.914
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	7.400.080	5.303.444	5.799.183	4.220.433
Finansal gelir/(gider) –net	(72.846)	(72.846)	(23.596)	(23.596)
Vergi öncesi kar	7.327.234	5.230.598	5.775.587	4.196.837
Vergi	(244.065)	(244.065)	(605.454)	(605.454)
Net kar	7.083.169	4.986.533	5.170.133	3.591.383
Ana ortaklık payı net kar		4.587.299		3.273.053
FAVÖK	2.186.888		1.786.866	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.
(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı

Tek seferlik gelir giderler, Grup'un rutin operasyonları içerisinde karşılaşmayı beklemediği bir defaya mahsus gider yada gelirlerdir. Bölümler bazında tek seferlik gelir giderlerden arındırılmış (düzeltilmiş) ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Bankacılık	24.473.505	5.052.766
Finansal Hizmetler	403.126	360.483
Sanayi	1.653.241	1.198.596
Yapı Malzemeleri	809.678	241.188
Enerji	5.074.197	1.931.324
Perakende	127.425	(120.536)
Diğer	2.039.010	997.316
Toplam	34.580.182	9.661.137

Düzeltilmiş ana ortaklık payı net karın mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Raporlanabilir faaliyet bölümlerine ait		
düzeltilmiş net kar (Ana ortaklık payı)	34.580.182	9.661.137
Enerjisa Enerji'ye ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net (*)	4.014.491	(53.012)
Holding'e ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net (**)	2.524.596	2.280.595
Çimsa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net (***)	1.229.241	102.334
Enerjisa Üretim'e ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net (*)	1.074.125	(104.970)
Carrefoursa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	63.861	21.113
Agesa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(85.573)	(59.362)
Diğer	427.456	184.263
Net kar (Ana ortaklık payı)	43.828.379	12.032.098

(*) 2022 yılında Enerjisa Enerji ve Enerjisa Üretim'e ilişkin tek seferlik gelir/giderlerin önemli kısmı amortismanla tabi iktisadi kıymetlerin yasal mali tablolarda yeniden değerlemesinden kaynaklı yaratılan ertelenmiş vergi geliri etkisinden oluşmaktadır.

(**) 2022 yılında Holding'e ilişkin tek seferlik gelir/giderlerin önemli kısmı Philsa ve PMSA sermayesinde sahip olunan paylarının satış kazançlarından oluşmaktadır.

(***) 2022 yılında Kayseri-Niğde bölgesindeki satışı yapılan varlıklardan elde edilen yatırım faaliyetlerinden gelirlerden oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

h) Kombine FAVÖK detayı

31 Aralık 2022	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	80.310.776	1.254.015	91.618	-	-	81.473.173
Sanayi	3.464.931	899.616	97.243	(333.950)	(565.329)	5.166.583
Yapı Malzemeleri	3.805.279	442.301	1.752.146	(675.007)	187.330	2.983.111
Perakende	431.493	699.798	192.625	(1.098.142)	(743.781)	2.780.589
Enerji	11.585.312	1.220.238	81.508	(5.381.533)	(328.287)	18.433.862
Finansal Hizmetler	723.465	494.778	512.982	(263.639)	188.763	780.137
Diğer	7.336.001	92.218	5.216.214	(72.846)	97.963	2.186.888

31 Aralık 2021	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	17.042.988	782.495	137.176	-	-	17.688.307
Sanayi	2.126.173	587.212	1.522	(143.019)	(321.213)	3.176.095
Yapı Malzemeleri	645.670	306.496	161.850	(354.368)	191.069	953.615
Perakende	(139.515)	519.510	150.559	(714.076)	(504.834)	1.448.346
Enerji	4.754.077	1.021.560	1.324	(2.527.175)	(419.041)	8.720.529
Finansal Hizmetler	1.150.723	275.228	179.095	(67.727)	50.715	1.263.868
Diğer	5.775.587	49.181	3.990.278	(23.596)	71.220	1.786.866

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

i) Amortisman ve itfa payları ve yatırım harcamaları (Konsolide):

1 Ocak – 31 Aralık 2022	Finans	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Bankacılık	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	1.254.015	494.778	610.941	314.314	-	699.798	100.985	3.474.831
Yatırım harcamaları	4.180.135	348.496	888.533	1.071.081	80.452	669.167	282.470	7.520.334

1 Ocak – 31 Aralık 2021	Finans	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Bankacılık	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	782.495	225.416	350.012	197.664	-	519.702	49.181	2.124.470
Yatırım harcamaları	1.098.924	148.147	684.115	225.310	-	294.800	74.475	2.525.771

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

j) Amortisman ve itfa payları ve yatırım harcamaları (Kombine):

1 Ocak – 31 Aralık 2022								
	Finans							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	1.254.015	494.778	899.616	442.301	1.220.238	699.798	100.985	5.111.731
Yatırım harcamaları	4.180.135	348.496	1.899.423	1.510.079	8.965.211	669.167	282.469	17.854.980

1 Ocak – 31 Aralık 2021								
	Finans							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	782.495	275.228	587.212	306.496	1.021.560	519.510	49.181	3.541.682
Yatırım harcamaları	1.098.924	262.477	1.127.368	329.950	3.829.814	294.800	74.475	7.017.808

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 – NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla hazır değerlerin detayı aşağıda sunulmuştur

	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Finans	Finans dışı	Toplam	Finans	Finans dışı	Toplam
Kasa	11.751.683	132.699	11.884.382	10.094.281	35.178	10.129.459
Banka						
<i>Vadeli mevduat</i>	13.141.634	9.201.368	22.343.002	5.067.662	1.085.273	6.152.935
<i>Vadesiz mevduat</i>	25.232.372	1.270.090	26.502.462	48.402.039	986.570	49.388.609
Ters repo alacakları	1.462.376	-	1.462.376	2.848.611	-	2.848.611
Diğer hazır değerler	-	2.685.975	2.685.975	-	898.269	898.269
Toplam	51.588.065	13.290.132	64.878.197	66.412.593	3.005.290	69.417.883

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatlar ve para piyasası plasmanlarının etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %1,86 (31 Aralık 2021: %0,24), %1,87 (31 Aralık 2021: %0,07) ve %22,75’tir (31 Aralık 2021: %19,78).

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Vadesiz	39.503.013	60.384.397
3 aya kadar	25.375.184	9.033.486
Toplam	64.878.197	69.417.883

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Grup’un off-shore nakit değerleri, değişken faizli bono ihraçlarına ilişkin ödeme hesapları ve bankalarda bulunan vadeli ve vadesiz mevduatları üzerinde toplam 10.805.063 TL tutarında blokaj bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 17.642.259 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Makul değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Hisse senetleri	6.591.527	1.073.896
Devlet tahvilleri	621.152	452.316
Eurobondlar	646.403	408.228
Diğer (*)	5.920.675	9.353.561
Toplam	13.779.757	11.288.001

(*) Önceki dönemde, Ojer Telekomünikasyon A.Ş.'ye ("OTAS") kullandırılmış olan sendikasyon kredileri yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda, bu kredilerin teminatını oluşturmak amacıyla üzerinde kredi verenler lehine rehin tesis edilmiş, Türk Telekom'un ihraç edilmiş sermayesinin %55'ini oluşturan 192.500.000.000 adet A Grubu payların, kredi verenlerin tamamının doğrudan veya dolaylı ortak oldukları, özel amaçlı bir şirket olarak kurulan ("LYY Telekomünikasyon A.Ş.") (Eski adıyla Levent Yapılandırma Yönetimi A.Ş.) tarafından devralınması işlemi 21 Aralık 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Banka LYY Telekomünikasyon A.Ş.'ye, OTAS'dan olan alacaklardaki payı olan %35,56 oranında iştirak etmiştir.

Daha sonra LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin 23 Eylül 2019 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, kredinin bir kısmının sermayeye dönüştürülerek LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin sermayesine ilave edilmesine karar verilmiş olup bu kapsamda Banka'nın LYY Telekomünikasyon A.Ş.'deki paylarının itibari değeri 18 TL'den 1.416.090 TL'ye yükselmiştir.

LYY Telekomünikasyon A.Ş. 10 Mart 2022 tarihinde aktifindeki Türk Telekomünikasyon A.Ş. paylarının tamamının satışına ilişkin olarak Türkiye Varlık Fonu ile hisse devir sözleşmesi imzalamıştır. Bu kapsamda; Türk Telekomünikasyon A.Ş. sermayesinin %55'ine denk gelen 192.500.000.000 adet A grubu nama yazılı payların tamamının Türkiye Varlık Fonu'na 1.650.000.000 (tam USD tutardır) bedel karşılığı satış ve devir işlemi 31 Mart 2022 tarihinde gerçekleşmiştir. Ayrıca Sözleşme uyarınca, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin bağımsız denetimden geçmiş 2021 yılı konsolide mali tabloları esas alınarak Genel Kurulu tarafından dağıtımına karar verilen kar payı tutarından LYY'nin devrini gerçekleştirdiği %55 oranındaki hisseye karşılık gelen tutar LYY Telekomünikasyon A.Ş. 'ye ödenmiştir.

LYY Telekomünikasyon A.Ş. satış tutarından yükümlülükleri için gerekli kısım haricinde kalan tutarı bankalara olan borçlarını kapamakta kullanmıştır. Tahsilat sonrasında Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altındaki "Diğer Finansal Varlıklar" altında muhasebeleştirilen ve tamamına karşılık ayrılmış olan 12.626.511 TL tutarındaki alacak 30 Haziran 2022 itibarıyla donuk alacak olarak sınıflanmış olup, geri kazanılmasına ilişkin makul bir beklenti kalmaması nedeniyle TFRS 9 kapsamında ayrılmış olan özel karşılık tutarı ile birlikte muhasebesel olarak kayıttan düşülmüştür. 17 Ağustos 2022 tarihindeki yapılandırma ile Banka'nın iştirak oranı %40,46'ya çıkmış olup, artış için Banka tarafından herhangi bir bedel ödenmemiştir.

LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin 27.12.2022 tarihli Genel Kurul Toplantısı'nda tasfiye kararı alınmış olup, şirketin tasfiyesi 28.12.2022 tarihinde İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü tarafından tescil edilmiştir. Bu kapsamda tümüne önceki yıllarda karşılık ayrılmış olan ve "Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar" kalemi altında takip edilen ortaklık payı tutarı karşılığı ile birlikte kayıtlardan düşülmüştür.

Diğer finansal varlıkların 2.041.238 TL'lik (31 Aralık 2021: 1.313.971 TL) kısmı, Ak Portföy Yönetimi A.Ş. tarafından kurulan Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Dördüncü Gayrimenkul Yatırım Fonundan oluşmakta olup gerçeğe uygun değerinden takip edilmekte ve söz konusu değerlendirme farkları kar zarara yansıtılmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

Grup'un Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altında "Diğer Finansal Varlıklar" altında 1.191.355 TL tutarlı kur korumalı mevduat muhasebeleştirilmektedir.

TL cinsinden etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
TL	%14,07	%18,76

Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlığı bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Vadesiz	11.007.791	3.147.885
3 ay ile 12 ay arası	2.315.737	7.605.866
1 ile 5 yıl arası	192.321	407.404
5 yıldan fazla	263.908	126.846
Toplam	13.779.757	11.288.001

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Vadesiz	11.007.791	3.147.885
3 aya kadar	1.071.960	128.723
3 ay ile 12 ay arası	1.406.010	7.556.599
1 ile 5 yıl arası	129.900	327.948
5 yıldan fazla	164.096	126.846
Toplam	13.779.757	11.288.001

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Borçlanma senetleri		
- Devlet tahvilleri	83.013.024	35.137.849
- Eurobondlar	63.267.732	45.555.941
- Yatırım fonları	1.448.692	822.416
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	28.129.690	21.351.614
Ara toplam	175.859.138	102.867.820
Hisse senetleri		
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	93.756	27.648
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	118.611	36.103
Ara toplam	212.367	63.751
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	176.071.505	102.931.571

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %5,75 (31 Aralık 2021: %5,32), %2,86 (31 Aralık 2021: %2,88), %3,09 (31 Aralık 2021: %3,09) ve %29,35'tir (31 Aralık 2021: %18,35).

Grup'un 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan repo işlemlerine konu olanların tutarı 42.299.686 TL (31 Aralık 2021: 40.231.789 TL), teminata verilen/bloke edilenlerin tutarı ise 60.619.771 TL'dir (31 Aralık 2021: 29.582.153 TL).

Akbank'ın gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına ("TÜFE") endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise fiili enflasyon oranı kullanılmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlarının sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
0-3 ay arası	1.492.436	-	1.492.436	4.901.224	-	4.901.224
3 ile 12 ay arası	23.223.344	623.175	23.846.519	8.356.943	285.086	8.642.029
1 ile 5 yıl arası	102.802.682	891.505	103.694.187	63.275.695	644.322	63.920.017
5 yıldan fazla	42.807.509	582.264	43.389.773	22.975.320	182.657	23.157.977
Vadesiz	1.501.802	2.146.788	3.648.590	820.369	1.489.955	2.310.324
Toplam	171.827.773	4.243.732	176.071.505	100.329.551	2.602.020	102.931.571

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süreye göre:

	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	Şirketler	Toplam	Bankacılık	Şirketler	Toplam
0-3 ay arası	34.474.627	106.461	34.581.088	20.772.704	-	20.772.704
3 ile 12 ay arası	38.938.246	623.175	39.561.421	17.998.624	285.086	18.283.710
1 ile 5 yıl arası	71.594.574	891.504	72.486.078	40.326.808	644.322	40.971.130
5 yıldan fazla	25.318.524	392.730	25.711.254	20.411.046	182.657	20.593.703
Vadesiz	1.501.802	2.229.862	3.731.664	820.369	1.489.955	2.310.324
Toplam	171.827.773	4.243.732	176.071.505	100.329.551	2.602.020	102.931.571

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar:

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Devlet tahvilleri	86.545.652	42.591.645
Diğer borçlanma senetleri	19.536.603	14.938.866
Toplam	106.082.255	57.530.511

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
1 Ocak Bakiyesi	57.530.511	41.873.322
Alımlar	15.910.962	20.409.817
İşletme birleşme etkisi	-	2.440.708
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	3.327.702	4.555.125
Değerleme etkisi	35.294.189	4.150.640
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(6.056.237)	(15.853.468)
Değer düşüklüğü karşılığı/Geri Çekilen Karşılıklar(*)	75.128	(45.633)
Kapanış	106.082.255	57.530.511

(*) Beklenen zarar karşılığı dahildir.

ABD Doları ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %6,22 ve %76,44'tür (31 Aralık 2021: ABD Doları ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %5,89 ve %20,90'dır).

31 Aralık 2022 ve 2021 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	13.155.161	7.499.312	20.654.473	8.689.414	3.939.594	12.629.008
1 ile 5 yıl arası	47.499.344	438.202	47.937.546	19.693.698	989.429	20.683.127
5 yıldan fazla	37.448.455	41.781	37.490.236	24.183.456	34.920	24.218.376
Toplam	98.102.960	7.979.295	106.082.255	52.566.568	4.963.943	57.530.511

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar (devamı):

31 Aralık 2022 ve 2021 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	41.434.196	391.641	41.825.837	18.959.492	153.172	19.112.664
3 ile 12 ay arası	38.665.799	7.106.747	45.772.546	24.752.525	3.786.422	28.538.947
1 ile 5 yıl arası	14.935.049	439.127	15.374.176	8.685.943	989.429	9.675.372
5 yıldan fazla	3.067.916	41.780	3.109.696	168.608	34.920	203.528
Toplam	98.102.960	7.979.295	106.082.255	52.566.568	4.963.943	57.530.511

d) Vadeli mevduatlar:

Üç aydan uzun vadeli mevduatların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 ile 12 ay arası	1.732.345	363.620
Toplam	1.732.345	363.620

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kısa vadeli	25.356.285	26.193.026
Uzun vadeli	37.578.916	27.179.115
Toplam kısa vadeli	62.935.201	53.372.141
Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:		
Uzun vadeli	73.982.765	64.396.093
Toplam	136.917.966	117.768.234

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 aya kadar	16.244.089	12.110.690
3 ile 12 ay arası	46.691.112	41.261.451
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	62.935.201	53.372.141
1 ile 5 yıl arası	54.931.142	43.186.952
5 yıldan fazla	19.051.623	21.209.141
Uzun vadeli finansal borçlar	73.982.765	64.396.093
Toplam finansal borçlar	136.917.966	117.768.234

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal borçların geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
1-2 yıl arası	18.939.293	11.806.626
2-3 yıl arası	21.231.812	10.308.406
3-4 yıl arası	12.050.474	13.128.423
4-5 yıl arası	2.709.563	7.943.497
5 yıl üzeri	19.051.623	21.209.141
Toplam	73.982.765	64.396.093

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 aya kadar	57.198.324	48.083.130
3 ile 12 ay arası	32.602.901	29.940.005
1 ile 5 yıl arası	29.606.588	20.401.230
5 yıldan fazlası	17.510.153	19.343.869
Toplam	136.917.966	117.768.234

Finansal borçların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak tarihi itibarıyla	117.768.234	72.261.198
Dönem içi kredi ana para girişleri	30.656.990	48.841.128
İşletme birleşmeleri	291.265	-
Dönem içi faiz ve anapara ödemeleri	(16.305.228)	(6.401.341)
Dönem içi faiz tahakkukları	1.617.389	623.846
Kur değişiminin etkileri	2.889.316	2.443.403
31 Aralık tarihi itibarıyla	136.917.966	117.768.234

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları, Avro ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2022	-	-	1.374.501	18.320.724
2023	577.594	10.800.026	594.934	7.929.876
2024	602.376	11.263.407	623.172	8.306.260
2025	947.765	17.721.596	768.654	10.245.389
2026	482.900	9.029.409	475.608	6.339.379
2027	64.404	1.204.247	414.115	5.519.739
2028	316.955	5.926.520	292.139	3.893.921
2029	21.302	398.311	19.991	266.460
2030	19.895	372.003	18.680	248.986
2031	292.488	5.469.028	273.669	3.647.734
Toplam	3.325.679	62.184.547	4.855.463	64.718.468

Avro cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Avro	TL	Avro	TL
2022	-	-	392	5.914
2023	392	7.814	377	5.691
2024	377	7.515	363	5.478
2025	363	7.236	349	5.268
2026	349	6.957	335	5.054
2027	335	6.679	322	4.858
2028	322	6.419	309	4.662
2029	7.976	159.001	7.667	115.655
Toplam	10.114	201.621	10.114	152.580

Bunun yanı sıra, 31 Aralık 2022 tarihi itibariyle Grup tarafından ihraç edilmiş 1-3 ay vadeli 2.663.511 TL, 3-6 ay vadeli 715.365 TL, 1-5 yıl vadeli 1.280.370 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.435.744 TL bono bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 1-3 ay vadeli 2.749.399 TL, 3-6 ay vadeli 3.877.629 TL, 6-12 ay vadeli 448.064 TL, 1-5 yıl vadeli 991.778 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.385.587 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 –KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup’un TFRS 16 uyarınca kiralama işlemlerine ilişkin yükümlülüklerinin vade ve para birimi kırılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2022 itibariyle kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	300.935	260.107	561.042
ABD Doları	-	59.097	59.097
Avro	10.208	-	10.208
Toplam	311.143	319.204	630.347

31 Aralık 2021 itibariyle kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	160.764	194.281	355.045
ABD Doları	2.834	15.929	18.763
Avro	5.952	166	6.118
Diğer	508	2.173	2.681
Toplam	170.058	212.549	382.607

31 Aralık 2022 itibariyle uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	259.225	326.898	472.998	534.853	716.215	2.310.189
ABD Doları	74.673	156.293	24.235	25.780	271.808	552.789
Avro	2.803	3.096	3.411	3.739	21.879	34.928
Toplam	336.701	486.287	500.644	564.372	1.009.902	2.897.906

31 Aralık 2021 itibariyle uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	190.932	171.241	320.506	402.986	458.642	1.544.307
ABD Doları	16.263	56.988	18.206	16.609	155.196	263.262
Avro	2.007	2.207	2.423	2.564	22.506	31.707
Diğer	5.025	216	-	-	-	5.241
Toplam	214.227	230.652	341.135	422.159	636.344	1.844.517

Kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak tarihi itibariyle	2.227.124	1.934.206
Dönem içi alımlar	1.564.835	534.125
İşletme birleşme etkisi	6.979	48.925
Dönem içi ödemeleri	(1.059.073)	(838.749)
Dönem içi faiz tahakkukları	500.409	401.116
Kur değişiminin etkileri	287.979	147.501
31 Aralık tarihi itibariyle	3.528.253	2.227.124

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 9 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa ve uzun vadeli ticari alacaklar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 36)	314.353	203.792
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	5.902.261	3.925.569
Çekler ve senetler	482.437	208.982
	6.699.051	4.338.343
Eksi: beklenen kredi zararı	(91.023)	(77.376)
Toplam	6.608.028	4.260.967

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklar bakiyesi içerisinde beklenen kredi zararı karşılığı ayrılmış tutarların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 aya kadar	2.147	-
3 ile 6 ay arası	2.922	-
6 ile 9 ay arası	4.208	-
9 ay ve üzeri	81.746	77.376
Toplam	91.023	77.376

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 36)	515.832	109.484
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	14.935.495	8.627.336
Gider tahakkukları	35.505	2.863
Toplam	15.486.832	8.739.683

DİPNOT 10 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer kısa vadeli alacaklar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	145.100	67.693
Diğer çeşitli alacaklar (*)	7.557.034	3.685.595
Toplam	7.702.134	3.753.288
Diğer uzun vadeli alacaklar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Verilen depozito ve teminatlar	117.718	82.920
Diğer çeşitli alacaklar (*)	1.475.764	420.310
Toplam	1.593.482	503.230

(*) Diğer alacaklar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için aldığı teminat rakamını içermektedir.

Diğer kısa vadeli borçlar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	12.138.508	7.029.573
Ödenecek vergiler ve fonlar	1.620.655	1.177.928
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	177.388	96.455
Muhabir bankalara ödeme emirleri	299.353	72.763
Diğer (*)	20.805.644	8.615.648
Toplam	35.041.548	16.992.367

Diğer uzun vadeli borçlar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Diğer (*)	16.075.205	7.145.569
Toplam	16.075.205	7.145.569

(*) Diğer borçlar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için verdiği teminat rakamını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 – STOKLAR

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İlk madde ve malzeme	3.213.563	1.985.611
Yarı mamuller	667.724	599.092
Mamuller ve ticari mamuller	9.030.323	4.333.817
Yedek parçalar	263.413	177.259
Yoldaki mallar	314.004	388.075
Diğer	143.513	148.071
	13.632.540	7.631.925
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(182.401)	(110.928)
Toplam	13.450.139	7.520.997

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak	(110.928)	(76.828)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(51.808)	(47.269)
Konusu kalmayan karşılık	10.600	13.258
Yabancı para çevrim farkı	(30.265)	(89)
31 Aralık	(182.401)	(110.928)

DİPNOT 12 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Gelecek aylara ait giderler	15.694.821	2.265.963
Stok alımı için verilen sipariş avansları	217.029	79.675
Diğer	20.260	7.731
Toplam	15.932.110	2.353.369

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	347.633	14.337
Gelecek aylara ait giderler	62.898	31.607
Diğer	53.385	108
Toplam	463.916	46.052

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (Devamı)

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kazanılmamış komisyon geliri	278.938	89.411
Alınan sipariş avansları	117.342	90.222
Ertelenmiş gelirler	112.426	67.028
Diğer	3.065	1.781
Toplam	511.771	248.442
Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kazanılmamış komisyon geliri	478.030	221.404
Ertelenmiş gelirler	26.991	-
Toplam	505.021	221.404

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	Pay (%)	31 Aralık 2021	Pay (%)
Brisa	1.416.764	43,63	1.007.457	43,63
Akçansa	995.742	39,72	471.118	39,72
Enerjisa Üretim Santralleri	6.270.016	50,00	3.282.124	50,00
Enerjisa Enerji	8.628.898	40,00	3.740.409	40,00
Temsa Ulaşım Araçları	300.428	50,00	262.461	50,00
Toplam	17.611.848		8.763.569	

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Brisa	864.029	438.296
Akçansa	596.838	120.468
Enerjisa Üretim Santralleri	4.345.711	860.394
Enerjisa Enerji	5.799.237	912.947
Temsa Ulaşım Araçları	73.899	15.746
Aksigorta (*)	-	54.669
Agesa (*)	-	103.097
Philsa	-	193.355
Philip Morrissa	-	87.542
Toplam	11.679.714	2.786.514

(*) 1 Temmuz 2021 itibarıyla tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmektedir.2021 rakamları Agesa ve Aksigorta’nın 1 Temmuz 2021 itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına girmeden önceki rakamlarını içermektedir.

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Brisa	16.149.815	12.902.591	10.796.966	8.487.874
Akçansa	6.945.595	4.425.774	3.186.569	1.987.554
Enerjisa Üretim Santralleri	30.944.176	18.404.142	18.541.284	11.977.035
Enerjisa Enerji	59.188.597	37.616.351	31.333.641	21.982.619
Temsa Ulaşım Araçları	4.141.618	3.141.582	2.876.959	2.146.995
Toplam	117.369.801	76.490.440	66.735.419	46.582.077

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Brisa	14.080.500	6.634.262
Akçansa	8.898.660	2.871.404
Enerjisa Üretim Santralleri	56.066.647	16.438.986
Enerjisa Enerji	84.449.031	30.547.681
Temsa Ulaşım Araçları	4.408.739	1.718.531
Aksigorta (*)	-	3.000.041
Agesa (*)	-	860.591
Philsa	-	37.816.210
Philip Morrissa	-	37.608.931

(*) Agesa ve Aksigorta net satışları tam konsolidasyon kapsamı öncesi 6 aylık satışı göstermektedir.

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Brisa	1.991.198	1.004.575
Akçansa	1.520.573	303.293
Enerjisa Üretim Santralleri	8.691.423	1.720.789
Enerjisa Enerji	14.498.093	2.282.368
Temsa Ulaşım Araçları	73.897	31.492
Aksigorta (*)	-	151.858
Agesa (*)	-	257.741
Philsa	-	773.420
Philip Morrissa	-	353.704

(*) Agesa ve Aksigorta net karı tam konsolidasyon kapsamı öncesi 6 aylık karı göstermektedir.

İş ortaklıklarının dönem içi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
Dönem başı - 1 Ocak	8.763.569	8.298.372
Kar/(zararlarından) paylar	11.679.714	2.786.514
İşletme birleşmesi etkisi	-	(741.438)
Sermaye artışı	-	150.000
Satış amaçlı varlıklara yapılan sınıflama	-	(277.887)
İştirak ve iş ortaklıklarından temettü gelirleri	(2.554.945)	(1.322.325)
Diğer kapsamlı gelirlerden/(giderlerden) paylar	(276.490)	(129.667)
Dönem sonu - 31 Aralık	17.611.848	8.763.569

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 – YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

	1 Ocak 2022	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Değer Düşüklüğü Karşılığı	31 Aralık 2022
Maliyet:					
Arsa	372.807	-	125.571	(18.865)	479.513
Binalar	14.206	-	-	-	14.206
Toplam	387.013	-	125.571	(18.865)	493.719

Birikmiş amortisman:					
Binalar	(3.142)	(1.435)	-	-	(4.577)
Net defter değeri	383.871				489.142

	1 Ocak 2021	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Değer Düşüklüğü Karşılığı	31 Aralık 2021
Maliyet:					
Arsa	228.113	-	144.694	-	372.807
Binalar	8.656	5.550	-	-	14.206
Toplam	236.769	5.550	144.694	-	387.013

Birikmiş amortisman:					
Binalar	(1.707)	(1.435)	-	-	(3.142)
Net defter değeri	235.062				383.871

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2022	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Satılmak Üzere Elde tutuln Varlıklara Transfer	İşletme Birleşmeleri ve Varlık Alımları (**)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	31 Aralık 2022
Maliyet:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	609.974	123.924	19.511	(22.178)	24.120	-	-	-	755.351
Binalar	4.505.287	830.934	90.694	(69.801)	(33.797)	-	-	-	5.323.317
Makine, tesis ve cihazlar	9.497.996	3.114.678	353.889	(38.691)	1.469.024	-	56.917	2.599	14.456.412
Taşıt araçları	93.937	8.490	15.490	(5.415)	2.509	13.213	562	-	128.786
Döşeme ve demirbaşlar	4.561.495	115.132	3.050.631	(155.141)	(986.323)	-	6.049	6.493	6.598.336
Toplam	19.268.689	4.193.158	3.530.215	(291.226)	475.533	13.213	63.528	9.092	27.262.202
Yapılmakta olan yatırımlar	386.855	182.074	1.251.770	(20.408)	(553.670)	-	590	-	1.247.211
Toplam	19.655.544	4.375.232	4.781.985	(311.634)	(78.137)	13.213	64.118	9.092	28.509.413
Birikmiş amortisman:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(253.437)	(16.519)	(10.406)	3	-	-	-	-	(280.359)
Binalar	(1.427.526)	(288.866)	(130.010)	4.782	63.745	-	-	-	(1.777.875)
Makine, tesis ve cihazlar	(4.697.298)	(1.643.685)	(570.423)	32.150	(632.299)	-	-	-	(7.511.555)
Taşıt araçları	(88.585)	(2.415)	(6.719)	3.854	-	(12.028)	-	-	(105.893)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.618.826)	(80.761)	(817.501)	128.452	555.990	-	-	(5.740)	(2.838.386)
Toplam	(9.085.672)	(2.032.246)	(1.535.059)	169.241	(12.564)	(12.028)	-	(5.740)	(12.514.068)
Net kayıtlı değer	10.569.872								15.995.345

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 74.674 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) DxBV tarafından satın alınan Sem ve Radiflow'a ait duran varlıklar, Kordsa tarafından alınan Microtex'e ait duran varlıklar ve İklim Teknolojileri tarafından alınan Cutlass'a ait duran varlıklardır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2021	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	İşletme Birleşmeleri ve Varlık Alımları (**)	Satılmak Üzere Elde Tutulan Varlıklara Transferler (***)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	31 Aralık 2021
Maliyet:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	504.541	106.938	2.684	(97.447)	4.272	114.745	(25.759)	-	609.974
Binalar	3.808.279	799.800	43.775	(225.453)	34.878	96.948	(52.940)	-	4.505.287
Makine, tesis ve cihazlar	6.415.087	2.824.297	266.683	(368.060)	254.864	475.330	(367.811)	(2.394)	9.497.996
Taşıt araçları	92.543	9.164	6.270	(5.560)	1.187	3.692	(13.359)	-	93.937
Döşeme ve demirbaşlar	4.064.338	111.875	503.790	(218.333)	18.528	86.177	(5.468)	588	4.561.495
Toplam	14.884.788	3.852.074	823.202	(914.853)	313.729	776.892	(465.337)	(1.806)	19.268.689
Yapılmakta olan yatırımlar	242.522	59.995	478.256	(17.945)	(379.824)	4.100	(249)	-	386.855
Toplam	15.127.310	3.912.069	1.301.458	(932.798)	(66.095)	780.992	(465.586)	(1.806)	19.655.544
Birikmiş amortisman:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(243.402)	(9.714)	(10.540)	-	-	-	10.219	-	(253.437)
Binalar	(1.174.766)	(231.088)	(96.468)	45.991	-	-	28.805	-	(1.427.526)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.352.999)	(1.416.596)	(455.935)	296.803	(77)	-	230.982	524	(4.697.298)
Taşıt araçları	(92.543)	(1.822)	(9.117)	2.932	-	-	11.965	-	(88.585)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.303.979)	(78.426)	(429.159)	188.859	77	-	3.767	35	(2.618.826)
Toplam	(7.167.689)	(1.737.646)	(1.001.219)	534.585	-	-	285.738	559	(9.085.672)
Net kayıtlı değer	7.959.621								10.569.872

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 66.095 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) Aksigorta ve Agesa 1 Temmuz 2021 tarihli itibarıyla Grup finansal tablolarında tam konsolidasyon yöntemi ile raporlanmaya başlanmıştır. SBS'nin %100 bağlı ortaklığı olan Cimsa Cementos Espana S.A.U tarafından 9 Temmuz 2021 itibarıyla Bunol Beyaz Çimento Fabrikası satın alınmıştır.

(***) Çimsa'ya ait Niğde Entegre Çimento Fabrikası, Kayseri Entegre Çimento Fabrikası, Ankara Çimento Öğütme Tesisi ile Başakpınar, Ambar, Nevşehir, Cırgalan, Aksaray, Ereğli ve Kahramanmaraş Hazır Beton Tesisleri'nde yer alan sabit varlıklar satış amaçlı maddi duran varlıklara sınıflanmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2022	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	İşletme Birleşmeleri	Transferler	31 Aralık 2022
Maliyet:							
Haklar	859.175	133.752	579.971	(567.949)	9.590	(473.673)	540.866
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	482.352	581.610	-	-	298.084	1.035.790	2.397.836
Lisanslar ve bilgisayar programları	43.724	99.084	12.937	(19.118)	32.484	221.163	390.274
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	50.238	46.328	58.484	-	-	96.268	251.318
Maden hakları	23.175	7.447	-	-	-	-	30.622
Ticari marka	803.435	-	-	-	-	-	803.435
Banka kanalı	918.714	-	-	-	-	-	918.714
Sözleşme getiri hakları	1.451.335	-	-	-	-	-	1.451.335
Acente kanalı	354.553	-	-	-	-	-	354.553
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	5.112.068	259.168	2.086.959	(1.360)	286.139	(804.874)	6.938.100
Toplam	10.098.769	1.127.389	2.738.351	(588.427)	626.297	74.674	14.077.053
Birikmiş İtfa Payları							
Haklar	(302.909)	(41.123)	(8.935)	1.318	-	204.441	(147.208)
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	(15.418)	(73.464)	(102.237)	-	-	(130.550)	(321.669)
Lisanslar ve bilgisayar programları	(4.167)	(57.408)	(30.298)	19.118	-	(132.293)	(205.048)
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	(3.171)	(21.982)	(27.897)	-	-	(44.825)	(97.875)
Maden hakları	(1.560)	(1.037)	(3.588)	-	-	-	(6.185)
Banka kanalı	(30.531)	-	(61.146)	-	-	-	(91.677)
Sözleşme getiri hakları	(97.291)	-	(194.848)	-	-	-	(292.139)
Acente kanalı	(13.000)	-	(26.036)	-	-	-	(39.036)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(1.673.078)	(49.193)	(784.937)	3.774	-	113.091	(2.390.343)
Toplam	(2.141.125)	(244.207)	(1.239.922)	24.210	-	9.864	(3.591.180)
Net kayıtlı değer	7.957.644						10.485.873

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 – MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

	1 Ocak 2021	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	İşletme Birleşmeleri	Transferler	31 Aralık 2021
Maliyet:								
Haklar	467.772	161.013	85.494	(1.262)	(35.643)	178.446	3.355	859.175
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	-	150.978	-	-	-	331.374	-	482.352
Lisanslar ve bilgisayar programları	17.221	2.920	840	-	-	-	22.743	43.724
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	8.696	-	27.472	-	-	16.403	(2.333)	50.238
Maden hakları	-	7.254	-	-	-	15.921	-	23.175
Ticari marka	-	-	-	-	-	803.435	-	803.435
Banka kanalı	-	-	-	-	-	918.714	-	918.714
Sözleşme getiri hakları	-	-	-	-	-	1.451.335	-	1.451.335
Acente kanalı	-	-	-	-	-	354.553	-	354.553
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3.139.233	364.632	1.104.957	(12)	(22.449)	483.377	42.330	5.112.068
Toplam	3.632.922	686.797	1.218.763	(1.274)	(58.092)	4.553.558	66.095	10.098.769
Birikmiş İtfa Payları								
Haklar	(234.042)	(64.881)	(39.518)	1.167	34.365	-	-	(302.909)
Müşteri sözleşme ve ilişkileri	-	(3.825)	(11.593)	-	-	-	-	(15.418)
Lisanslar ve bilgisayar programları	(1.755)	(2.148)	(264)	-	-	-	-	(4.167)
Geliştirme faaliyetleri yatırımları	(1.245)	-	(1.926)	-	-	-	-	(3.171)
Maden hakları	-	(387)	(1.173)	-	-	-	-	(1.560)
Banka kanalı	-	-	(30.531)	-	-	-	-	(30.531)
Sözleşme getiri hakları	-	-	(97.291)	-	-	-	-	(97.291)
Acente kanalı	-	-	(13.000)	-	-	-	-	(13.000)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(1.120.600)	(121.817)	(443.133)	9	12.463	-	-	(1.673.078)
Toplam	(1.357.642)	(193.058)	(638.429)	1.176	46.828	-	-	(2.141.125)
Net kayıtlı değer	2.275.280							7.957.644

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2022	İlaveler	Çıkışlar	Yabancı Para Çevrim Farkları	31 Aralık 2022
Maliyet					
Gayrimenkuller	2.742.721	1.475.666	(162.858)	444.358	4.499.887
Demirbaşlar	462	-	-	(116)	346
Taşıtlar	76.868	126.533	(26.209)	44.259	221.451
Diğer	212.636	13.302	-	(146.957)	78.981
Toplam	3.032.687	1.615.501	(189.067)	341.544	4.800.665
Birikmiş Amortisman					
Gayrimenkuller	(953.399)	(631.030)	112.599	(65.121)	(1.536.951)
Demirbaşlar	(157)	(156)	-	(282)	(595)
Taşıtlar	(47.233)	(54.673)	16.269	(14.337)	(99.974)
Diğer	(51.574)	(12.536)	-	33.163	(30.947)
Toplam	(1.052.363)	(698.395)	128.868	(46.577)	(1.668.467)
Net Defter Değeri	1.980.324	917.106	(60.199)	294.967	3.132.198

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI (Devamı)

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2021	İlaveler	Çıkışlar	İşletme Birleşmeleri	Yabancı Para Çevrim Farkları	31 Aralık 2021
Maliyet						
Gayrimenkuller	2.317.656	555.203	(239.124)	27.113	81.873	2.742.721
Demirbaşlar	252	-	-	210	-	462
Taşıtlar	68.441	14.086	(4.022)	8.733	(10.370)	76.868
Diğer	19.470	68.460	(1.964)	-	126.670	212.636
Toplam	2.405.819	637.749	(245.110)	36.056	198.173	3.032.687
Birikmiş Amortisman						
Gayrimenkuller	(630.543)	(440.273)	132.608	-	(15.191)	(953.399)
Demirbaşlar	(112)	(45)	-	-	-	(157)
Taşıtlar	(36.338)	(20.313)	4.310	-	5.108	(47.233)
Diğer	(7.249)	(22.615)	2.011	-	(23.721)	(51.574)
Toplam	(674.242)	(483.246)	138.929	-	(33.804)	(1.052.363)
Net Defter Değeri	1.731.577	154.503	(106.181)	36.056	164.369	1.980.324

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 - ŞEREFİYE

Şerefiyenin 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2022	2021
1 Ocak	2.522.764	1.600.690
İlaveler	-	58.684
Şirket birleşmesi (Dipnot 3)	1.164.518	120.535
Yabancı para çevrim farkları	773.246	742.855
31 Aralık	4.460.528	2.522.764

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Sigortacılık teknik karşılıkları	14.539.144	9.328.281
Borç karşılıkları	773.937	816.672
<i>Kredi puan karşılıkları</i>	<i>207.918</i>	<i>87.120</i>
<i>Dava karşılıkları</i>	<i>108.936</i>	<i>88.517</i>
<i>Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler beklenen zarar karşılıkları</i>	<i>457.083</i>	<i>641.035</i>
<i>Diğer kısa vadeli borç karşılıkları</i>	-	-
Diğer borç karşılıkları	212.080	238.370
Toplam	15.525.161	10.383.323

Uzun vadeli karşılıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Sigortacılık teknik karşılıkları	8.373.738	4.766.880
Borç karşılıkları	1.664.749	562.474
<i>Dava karşılıkları</i>	<i>250.535</i>	<i>161.020</i>
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	<i>1.414.214</i>	<i>401.454</i>
Toplam	10.038.487	5.329.354

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Taahhütler - Diğer şirketler		
Verilen teminat mektupları	2.983.073	1.439.769
Verilen diğer teminatlar	1.969.927	1.856.238
Toplam	4.953.000	3.296.007

Taahhütler - Bankacılık bölümü	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Verilen teminat mektupları	94.586.133	56.987.517
Akreditifler	20.920.385	14.929.427
Dövizli kabul kredileri	195.108	159.525
Diğer teminatlar	20.890.444	13.479.998
Toplam	136.592.070	85.556.467

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Geri alım taahhütleri	56.164.084	62.277.199

Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Yabancı para döviz alım	46.225.085	17.229.702
Yabancı para döviz satım	44.329.722	18.190.714
Toplam	90.554.807	35.420.416

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Para swap alımları	257.579.387	210.418.016
Para swap satışları	286.523.119	224.443.589
Faiz haddi swap alımları	131.914.963	133.544.605
Faiz haddi swap satışları	131.914.963	133.544.605
Toplam	807.932.432	701.950.815

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Spot alımlar	3.932.154	10.674.780
Spot satışlar	3.708.736	10.697.859
Toplam	7.640.890	21.372.639

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	35.300.285	26.311.953
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	35.256.813	27.980.081
Toplam	70.557.098	54.292.034

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Diğer alım işlemleri	57.976.127	40.968.571
Diğer satım işlemleri	21.533.139	14.431.941
Toplam	79.509.266	55.400.512

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Future alım işlemleri	17.686.319	8.206.775
Future satım işlemleri	17.324.274	8.114.789
Toplam	35.010.593	16.321.564

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Faiz haddi swap alımları	77.641.216	65.310.465
Faiz haddi swap satışları	77.641.216	65.310.465
Toplam	155.282.432	130.620.930
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Para swap alımları	23.865.936	21.781.486
Para swap satışları	7.902.654	8.752.970
Toplam	31.768.590	30.534.456

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	47.494.664	47.091.469	94.586.133
Akreditifler	16.986.591	3.933.795	20.920.386
Döviz kabul kredileri	195.108	-	195.108
Diğer teminatlar	9.957.023	10.933.420	20.890.443
Toplam	74.633.386	61.958.684	136.592.070

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	28.440.110	28.547.407	56.987.517
Akreditifler	12.630.838	2.298.589	14.929.427
Döviz Kabul kredileri	159.525	-	159.525
Diğer teminatlar	5.827.888	7.652.110	13.479.998
Toplam	47.058.361	38.498.106	85.556.467

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İnşaat	26.694.688	15.867.126
Toptan satışçılar	23.907.994	15.066.387
Diğer imalat	16.165.076	9.901.798
Finansal kurumlar	14.679.746	8.124.805
Küçük ölçekli perakendeciler	10.528.248	5.187.378
Çelik ve madencilik	8.285.025	5.875.656
Tekstil	4.761.548	3.971.143
Taşımacılık	4.473.776	2.806.224
Elektrik, gaz ve su	4.439.428	3.187.106
Yiyecek ve içecek	3.516.814	1.674.154
Otomotiv	2.659.686	1.934.944
Kimya	2.242.967	3.960.757
Tarım ve ormancılık	2.141.067	639.844
Turizm	1.486.055	878.035
Telekomünikasyon	765.402	625.893
Elektronik	446.959	463.228
Diğer	9.397.591	5.391.989
Toplam	136.592.070	85.556.467

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER

31 Aralık 2022 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2022				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	3.619.884	2.314.990	44.257	14.956	179.219
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	6.018.845	2.029.201	151.865	52.008	113.255
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	136.600.239	66.037.084	1.843.771	1.642.365	3.347.396
D.Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	146.238.968	70.381.275	2.039.893	1.709.329	3.639.870
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2022 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2022				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.126.190	315.108	39.002	4.104	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	2.333.183	1.859.213	24.904	416	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
D.Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	3.459.373	2.174.321	63.906	4.520	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2021 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2021				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	2.417.476	1.263.747	60.627	22.836	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	4.231.028	838.684	164.533	79.159	5.036
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	85.560.208	31.928.141	2.215.302	1.472.671	1.886.563
D.Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	92.208.712	34.030.572	2.440.462	1.574.666	1.891.599
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D.Diğer ipotekler					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2021 itibarıyla İştirak ve İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2021				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	715.907	283.296	27.359	4.504	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.266.337	1.123.324	10.535	172	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	5.982	5.982	-	-	-
D.Diğer teminatlar					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.988.226	1.412.602	37.894	4.676	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D.Diğer ipotekler					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Personele ödenecek ücretler	117.055	82.480
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	143.636	51.426
Diğer borçlar	1.094	-
Toplam	261.785	133.906

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İzin karşılıkları	558.501	224.380
Prim karşılıkları	228.534	116.240
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	991.260	427.967
Toplam	1.778.295	768.587

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kıdem tazminatı karşılığı	2.867.965	972.839
İzin karşılıkları	16.132	8.186
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	89.687	70.385
Toplam	2.973.784	1.051.410

Kıdem tazminatı karşılığı:

Türk kanunlarına göre Grup, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan, ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki ilgili yasa değişikliği nedeniyle, emeklilikten önceki hizmet süresiyle bağlantılı, bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 15.371,40 Tam TL (31 Aralık 2021: 8.284,51 Tam TL) ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler haricinde emeklilik taahhütleri için herhangi bir düzenleme yoktur. Fon ayrılma zorunluluğu bulunmadığından yükümlülük için fon ayrılmamıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, konsolidasyon kapsamındaki her iştirak ve bağlı ortaklık için farklılık göstermekle birlikte, ortalama -%0,5 – %1 arasında reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2021: %3 - %4,5). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olan 19.982,83 Tam TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığı (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak	972.839	652.408
Cari dönem gideri	426.321	197.693
İşletme birleşmeleri	2.890	30.135
Ödemeler	(128.159)	(120.219)
Faiz maliyeti	24.735	9.311
Yabancı para çevrim farkları	55.672	516
Aktüeryal (kayıp) / kazanç	1.513.667	202.995
31 Aralık	2.867.965	972.839

DİPNOT 22 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Bankalararası çek takas hesabı	1.485.848	1.370.281
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	631.284	335.344
Diğer dönen varlıklar	7.947.105	3.727.479
Toplam	10.064.237	5.433.104

Diğer Duran Varlıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Uzun vadeli vergi alacakları ve diğer yasal alacaklar	-	13.024
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	2.396	2.798
Diğer duran varlıklar	237.341	157.018
Toplam	239.737	172.840

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Bankalararası çek takas hesabı	2.671.465	2.579.106
Tasarruf mevduatı sigortası	262.748	134.234
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	1.258.073	799.902
Toplam	4.192.286	3.513.242

Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	542.485	24.738
Toplam	542.485	24.738

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 23 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 (31 Aralık 2021: 204.040.393.100) hissedenden oluşmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	31 Aralık 2022	Pay (%)	31 Aralık 2021
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07	287.100	14,07	287.100
Serra Sabancı	7,22	147.371	7,22	147.371
Suzan Sabancı Dinçer	6,94	141.567	6,94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94	141.567	6,94	141.567
Diğer	64,83	1.322.799	64,83	1.322.799
Sermaye	100,00	2.040.404	100,00	2.040.404
Geri alınmış paylar nominal (-)		(37.067)		(31.897)
Hisse senetleri ihraç primi		22.237		22.237

Şirket Yönetim Kurulu tarafından 9 Kasım 2021 tarihli toplantı ile SAHOL pay piyasasında sağlıklı fiyat oluşumunun desteklenmesi, böylelikle SAHOL paylarının makul değerine kavuşturularak net aktif değer iskontosunun azaltılması, pay sahiplerine daha cazip uzun vadeli bir yatırım imkanı sunulması amacıyla; Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği ile konuya ilişkin 21.07.2016 ve 25.07.2016 tarihli duyuruları çerçevesinde pay geri alımı yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar kapsamında 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla eşleşen emirler dikkate alındığında, şirket sermayesinin %3,82'sine denk gelen toplam 77.868 TL nominal değerli pay, işlem maliyetleri dahil toplam 1.581.598 TL bedel ödenerek geri alınmıştır. Rapor tarihi itibarıyla geri alınan hisselerin şirket sermayesinin %2'sini temsil eden 40.801 TL nominal değerli kısmı ve Exsa'nın sahip olduğu Holding sermayesinin %1,17'sini temsil eden 23.896 TL nominal değerli Sabancı Holding halka açık payları vergi sonrası toplam 2.391.851 TL karşılığı satılmıştır.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası kapsamında, gerçekleşen iştirak satışları neticesinde kanuni finansal tablolarda oluşan satış kazançlarının %75'lik kısmı "İştirak satış karları" altında sınıflandırılmıştır. 2012 yılında Holding yasal mali tablolarındaki Teknosa hisselerinin halka arz dolayısıyla elde ettiği satış karının %75'ini bu hesap altında kaydetmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Geri alınmış paylara ilişkin yedekler(*)	944.255	108.176
Yasal yedekler	1.535.143	1.080.824
İştirak satış karları	343.498	343.498
Toplam	2.822.896	1.532.498

(*) TTK ve SPK düzenlemeleri uyarınca, geri alınmış paylar için iktisap değerlerini karşılayan tutarda yedek akçe ayrılmaktadır. Bu çerçevede, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda yer alan kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler içerisinde, işlem maliyetleri dahil 944.255 TL (31 Aralık 2021: 108.176 TL) tutarında geri alınmış paylar için yedek akçe ayrılmıştır.

Kar Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Geri Alınmış Paylar

Şirket Yönetim Kurulu tarafından 9 Kasım 2021 tarihli toplantı ile SAHOL pay piyasasında sağlıklı fiyat oluşumunun desteklenmesi, böylelikle SAHOL paylarının makul değerine kavuşturularak net aktif değer iskontosunun azaltılması, pay sahiplerine daha cazip uzun vadeli bir yatırım imkanı sunulması amacıyla; Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği ile konuya ilişkin 21.07.2016 ve 25.07.2016 tarihli duyuruları çerçevesinde pay geri alımı yapılmasına karar verilmiştir.

Bilanço tarihinden sonra gerçekleştirilen pay geri alımları hakkında bilgi Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar dipnotunda sunulmuştur (Dipnot 39)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DIPNOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2022 itibarıyla bakiyeler	(719.033)	(144)	(2.450.004)	6.690.649
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	5.945.747	880.330	(1.457.633)	4.304.556
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(1.715.471)	(100.817)	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	633.675	-	-	-
Vergi etkisi	(972.790)	(155.902)	291.527	-
31 Aralık 2022 itibarıyla bakiyeler	3.172.128	623.467	(3.616.110)	10.995.205

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2021 itibarıyla bakiyeler	207.135	(824.534)	(931.208)	2.684.551
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	(637.187)	458.860	(1.898.495)	4.006.098
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(319.959)	571.628	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(200.564)	-	-	-
Vergi etkisi	231.542	(206.098)	379.699	-
31 Aralık 2021 itibarıyla bakiyeler	(719.033)	(144)	(2.450.004)	6.690.649

DIPNOT 24 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 31 Aralık 2022

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 31 Aralık 2022 itibarıyla 2.415.900 Tam TL dönem zararı bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 7.942.991 Tam TL zarar). 31 Aralık 2022 ve 2021 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeleştirilen tutar bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: 4.142.037 Tam TL). "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 13.890.583 Tam TL (31 Aralık 2021: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Akbank'ın "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeştirdiği tutar 591.213 TL'dir (31 Aralık 2021: 232.296 TL).

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Çimsa'nın "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeştirdiği tutar 2 TL'dir (31 Aralık 2021: 180.248 TL).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DIPNOT 24 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Satış amaçlı elde tutulan diğer varlıklar hakkında açıklamalar:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Dönem Başı Net Defter Değeri	694.573	262.226
İktisap Edilenler	601.564	200.398
Elden Çıkarılanlar (-), net	700.655	217.363
Değer Düşüş (-)	125	1.517
Diğer	(18.033)	450.829
Net Defter Değeri	577.324	694.573

Satış amaçlı elde tutulan diğer varlıkların diğer kısmı Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E kaynaklıdır.

1 Ocak - 31 Aralık 2021

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 31 Aralık 2021 itibarıyla (7.942.990) Tam TL dönem zararı bulunmaktadır (31 Aralık 2020: 7.108.997 Tam TL zarar). 31 Aralık 2021 ve 2020 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeştirilen tutar 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla, 4.142.037 Tam TL'dir (31 Aralık 2020: 2.925.808 Tam TL). "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla bulunmamaktadır (31 Aralık 2020: 4.026.883 Tam TL).

Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimsa'nın aktif olarak kullanılmayan arsa ve fabrikalarının satışları devam etmektedir ve kalan 343 TL tutarındaki kısım satış amacıyla elde tutulan duran varlık olarak kısa vadeye sınıflanmıştır (31 Aralık 2020: 8.522.648 Tam TL).

Çimsa'nın aktifinde/mülkiyetinde kayıtlı bulunan Niğde Entegre Çimento Fabrikası, Kayseri Entegre Çimento Fabrikası, Ankara Çimento Öğütme Tesisi ile Başakpınar, Ambar, Nevşehir, Cırgalan, Aksaray, Ereğli ve Kahramanmaraş Hazır Beton Tesisleri'nin, bu tesislerde yer alan sabit varlıklar ile bunlarla bağlantılı diğer varlıkların, Rekabet Kurumu onayı dâhil gerekli yasal onayların alınması şartına bağlı olarak ve kapanış tarihinde düzeltmelere tabi olmak kaydıyla KDV hariç 127 milyon USD karşılığı Türk Lirası bedelle Çimko Çimento ve Beton Sanayi Ticaret A.Ş.'ye devrine ilişkin 24 Eylül 2021 tarihinde Varlık Satış Sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu varlık devirleri Rekabet Kurumu onayı dâhil gerekli yasal onayların alınması koşuluyla ve bu onaylar alındıktan sonra gerçekleştirilebilecek olup, 179.905 TL tutarındaki bu varlıklar Maddi Duran varlıklar ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar'dan Satış amacıyla sınıflandırılan duran varlıklar' a sınıflanmıştır.

Grup'a ait, Philsa sermayesinin %25'ini temsil eden 750.000 tam TL nominal değerli paylar ile PMSA sermayesinin %24,75'ini temsil eden 173.250 tam TL nominal değerli payların tamamı, kapanış tarihindeki düzeltmeler sonrası 2.747.308.823 tam TL devir bedeli karşılığında 5 Ocak 2022 tarihinde Philip Morris'e devredilmiş ve devir bedeli aynı gün tahsil edilmiştir. Söz konusu finansal duran varlık satış işlemi öncesi 31 Aralık 2021 itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar kaleminde takip edilen varlıkların toplam kayıtlı değeri 277.887 TL satış amaçlı duran varlıklara sınıflanmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Finans sektörü harici

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Yurtiçi satışlar	59.274.232	27.496.909
Yurtdışı satışlar	11.165.297	4.182.600
Eksi: İndirimler	(2.267.173)	(1.109.157)
Toplam	68.172.356	30.570.352

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
İlk madde ve malzeme, ticari mal giderleri	(44.959.324)	(19.211.745)
Mamul, yarı mamul ve ticari mallardaki değişim	26.240	(191.082)
Personel giderleri	(1.761.538)	(986.623)
Amortisman ve itfa payları	(745.262)	(457.115)
Diğer giderler	(7.279.796)	(3.178.273)
Toplam	(54.719.680)	(24.024.838)

Finans sektörü faaliyetleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Faiz gelirleri	134.766.101	45.090.254
Sigorta primleri	17.278.952	5.147.087
Komisyon gelirleri	14.261.754	7.384.704
Toplam	166.306.807	57.622.045

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Faiz giderleri	(44.747.894)	(22.170.261)
Sigorta primleri	(18.296.992)	(4.029.635)
Komisyon giderleri	(3.655.279)	(1.744.283)
Toplam	(66.700.165)	(27.944.179)

DİPNOT 26 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Araştırma ve geliştirme giderleri

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma geliştirme giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Personel giderleri	(89.786)	(23.421)
Danışmanlık giderleri	(11.250)	(9.412)
Amortisman giderleri	(3.417)	(4.336)
Bakım ve onarım giderleri	(823)	(740)
Diğer	(4.035)	(9.028)
Toplam	(109.311)	(46.937)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 26 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER (Devamı)

Pazarlama giderleri

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Personel giderleri	(2.341.497)	(1.245.396)
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	(715.459)	(331.831)
Amortisman giderleri	(654.085)	(478.676)
Kira giderleri	(609.642)	(245.145)
Reklam giderleri	(326.470)	(130.146)
Enerji giderleri	(218.481)	(180.086)
Bakım ve onarım giderleri	(127.517)	(65.450)
Danışmanlık giderleri	(100.072)	(74.682)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(99.855)	(56.913)
Sigorta giderleri	(10.476)	(2.530)
Malzeme giderleri	(9.971)	(4.693)
İletişim giderleri	(2.250)	(1.934)
Diğer	(700.030)	(188.504)
Toplam	(5.915.805)	(3.005.986)

Genel yönetim giderleri

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Personel giderleri	(9.885.816)	(4.912.203)
Kredi kartı ve bankacılık hizmet gideri	(4.255.879)	(1.543.195)
Amortisman giderleri	(2.071.675)	(1.184.343)
Bakım ve onarım giderleri	(2.000.980)	(940.483)
Tasarruf mevduatı sigorta fonu giderleri	(847.770)	(500.597)
Danışmanlık giderleri	(811.426)	(443.733)
Vergi, resim ve harçlar	(777.571)	(461.756)
Reklam giderleri	(624.587)	(259.478)
İletişim giderleri	(439.302)	(242.512)
Enerji giderleri	(281.175)	(107.842)
Sigorta giderleri	(47.639)	(24.728)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(25.461)	(29.939)
Diğer	(3.144.274)	(1.094.528)
Toplam	(25.213.555)	(11.745.337)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - BAĞIMSIZ DENETÇİ/ BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER

KGK'nın 30 Mart 2021 tarihinde mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına istinaden hazırladığı ve hazırlanma esasları 19 Ağustos 2021 tarihli KGK yazısını temel alan bağımsız denetim kuruluşlarınca verilen hizmetlerin ücretler 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	42.812	18.708
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	9.335	747
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	5.702	3.511
Bağımsız denetim dışı diğer hizmetlerin ücreti	5.742	1.186
Toplam	63.591	24.152

(*) Yukarıdaki ücretler tüm bağıli ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların yasal denetim ve ilgili diğer hizmet ücretleri dahil edilerek belirlenmiş olup, yurtdışı bağıli ortaklık ve iştiraklerin yabancı para cinsinden olan ücretleri ilgili yılların yıllık ortalama kurları kullanılarak TL ye çevrilmiştir.

DİPNOT 28 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	2.236.740	2.678.283
Ticari alacakların vade farkı gelirleri	263.815	160.230
Diğer gelirler (*)	5.845.068	1.168.684
Toplam	8.345.623	4.007.197

(*) Diğer gelirlerin önemli kısmı sigortaların teknik kara aktarılan yatırım gelirlerine ilişkindir.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(1.439.596)	(1.982.429)
Ticari alacakların vade farkı giderleri	(882.019)	(550.213)
Karşılık giderleri	(30.580)	(29.586)
Diğer giderler	(740.589)	(301.961)
Toplam	(3.092.784)	(2.864.189)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 29 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		
İştirak ve bağıli ortaklık satış karları (*)	2.766.445	92.390
Sabit kıymet satış karı	1.891.146	293.921
Finansal yatırımların gerçeğe uygun değer değişimi(**)	549.264	-
Vadeli mevduat faiz geliri	465.127	76.508
Temettü geliri	112.106	22.979
Diğer	11.676	2.305
İşletme birleşmeleri kaynaklı gerçeğe uygun değer farkı (***)	-	1.359.258
Toplam	5.795.764	1.847.361

(*) Philsa ve PMSA paylarının satış kazançlarından oluşmaktadır.

(**) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklara ilişkindir.

(***) Aksigorta ve Agesa tam konsolidasyona geçiş esnasında taşınan değerlerin gerçeğe uygun değere getirilmesinden kaynaklı değer farkıdır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Yatırım faaliyetlerinden giderler		
Sabit kıymet satış zararı	(4.882)	(9.283)
Diğer	(18.865)	-
Toplam	(23.747)	(9.283)

DİPNOT 30 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER

Bankacılık dışındaki bölümler ait finansal gelir ve giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Finansal gelirler		
Kur farkı geliri	644.548	86.503
Faiz geliri	20.144	5.810
Diğer finansman gelirleri	61.771	32.496
Toplam	726.463	124.809

	1 Ocak- 31 Aralık 2022	1 Ocak- 31 Aralık 2021
Finansal giderler		
Kur farkı gideri	(485.873)	(327.494)
Faiz gideri	(1.306.361)	(737.545)
Diğer finansman giderleri	(707.953)	(398.903)
Toplam	(2.500.187)	(1.463.942)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	22.268.876	4.186.070
Eksi: peşin ödenen vergiler	(12.605.704)	(2.566.388)
Toplam ödenecek vergiler	9.663.172	1.619.682

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla finansal tablolarda Kurumlar vergisi oranı %23 (2021: %25) olarak uygulanmıştır. 22 Nisan 2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7316 sayılı Kanun uyarınca, 1/7/2021 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak ve 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme donemi için geçerli olmak üzere Kurumlar vergisi oranı 2021 yılı vergilendirme donemi için %25’e çıkarılmış olup, bu oran 2022 yılı vergilendirme donemi için ise %23 olarak uygulanacaktır.

7394 sayılı yasanın 15.04.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanması ile Bankalar, tüketici finans şirketleri, faktoring ve finansal kiralama şirketleri, elektronik ödeme ve para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri için kurumlar vergisi oranı kalıcı olarak %25’e yükseltilmiş olup, 2022 yılının kümülatif kazançlarına uygulanan vergi oranı %25 olarak dikkate alınmaktadır.

Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye’deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye’de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettüler) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10’uncu gününe kadar beyan edip 17’nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25’inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun 20 Ocak 2022 tarihinde Kanun No. 7352 sayıyla yasalaşmış olup, geçici hesap dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde Mükerrer 298 inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tabloların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağı karara bağlanmıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

7352 Sayılı Kanun doğrultusunda enflasyon düzeltmesi 31 Aralık 2023 tarihli mali tablolara uygulanacak olup, yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zarar hesabında gösterilecek olup, vergiye tabi tutulmayacaktır.

Kanunun değişiklik yaptığı mükerrer 298. Maddesi uyarınca kapsama giren kıymetler ilgili yılda açıklanan yeniden değerlendirme oranı ile değerlendirilmekte ve oluşan değer artış tutarı üzerinden herhangi bir vergi ödenmemektedir. Yeniden değerlendirilen kıymetler için değerlendirme farkı amortismanına tabi tutularak gider yazılabilecektir. Söz konusu kanun değişikliği kapsamında, yasal defterde sabit kıymetler için muhasebeleştirilen yeniden değerlendirme kayıtlarına istinaden finansal durum tablosunda ertelenmiş vergi varlığı yaratılmış olup, bu varlığa ilişkin ertelenmiş vergi geliri konsolide kar veya zarar tablosuna kaydedilmiştir

Kurumlar Vergisi Kanunu’nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Grup’a ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Yurtdışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye’de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75’i kurumlar vergisinden istisnadır. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren gayrimenkuller için istisna %50 olarak revize olmuştur. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdıkları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım Teşvikleri

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %23’tür. Ancak, teşvik belgesine bağlı yatırımlar için indirimli kurumlar vergisi uygulaması mevcuttur. Yatırım Teşvik Sistemi’nde indirimli kurumlar vergisinin hesaplanmasında önem taşıyan iki unsur yatırıma katkı oranı ve vergi indirimi oranıdır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yatırım Teşvikleri (Devamı)

İndirimli gelir ve Kurumlar Vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların devletçe karşılanacak tutarına yatırıma katkı tutarı, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orana ise yatırıma katkı oranı olarak tanımlanmaktadır.

Bu oranlar sektör ve bölgelere göre Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmektedir. İndirimli Kurumlar Vergisi'ne ilişkin düzenlemeler 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021			
	Vergi	Vergi	Vergi	Vergi	Vergi	Vergi
	Öncesi	Gideri	sonrası	Öncesi	gideri	Sonrası
Gerçeğe uygun değer farkı						
diğer kapsamlı gelire yansıtılan						
finansal varlıklara ilişkin						
diğer kapsamlı gelir	12.395.718	(2.479.144)	9.916.574	(2.878.229)	575.646	(2.302.583)
Nakit akışı riskinden						
korunma araçları	2.204.861	(440.972)	1.763.889	2.823.317	(564.663)	2.258.654
Yurtdışındaki net yatırım riskinden						
korunma amaçlı türev finansal						
varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(3.577.011)	715.402	(2.861.609)	(4.658.878)	931.777	(3.727.101)
Yabancı para çevrim						
farklarındaki değişim	8.181.849	-	8.181.849	8.234.460	-	8.234.460
Aktüeryal (kayıp)/kazançları	(2.478.459)	495.692	(1.982.767)	(223.609)	44.721	(178.888)
Diğer Kapsamlı Gelir	16.726.958	(1.709.022)	15.017.936	3.297.061	987.481	4.284.542

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Konsolide finansal tablolarda yer alan vergi öncesi kar	102.760.261	25.853.588
Ana ortaklık vergi oranına göre beklenen		
vergi gideri %23 (2021: %25)	(23.632.843)	(6.463.397)
Bağlı ortaklıklar vergi oranı farkları	-	14.657
Grup'un beklenen vergi gideri	(23.632.843)	(6.448.740)
Vergiden istisna diğer gelirler (*)	561.689	352.997
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(270.877)	(408.809)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmamış geçmiş yıllar		
zararlarının kullanılması	64.104	99.321
Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen		
yatırımlardan elde edilen karların etkisi	2.686.334	696.629
Önceki dönemde ertelenmiş vergi hesaplanan/ ömrü dolan geçmiş yıl	-	(65.595)
zararının kullanılmaması		
Yatırım teşviklerinin etkisi	2.257	34.836
Diğer	227.334	464.883
Grup'un cari dönem vergi gideri	(20.362.002)	(5.274.478)

(*) Kur korumalı mevduat ve iştirak satış karı istisnalarını içermektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TMS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TMS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20'dir.

22 Nisan 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7316 sayılı Kanun uyarınca, 1/7/2021 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak ve 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme donemi için geçerli olmak üzere Kurumlar vergisi oranı 2021 yılı vergilendirme donemi için %25'e çıkarılmış olup, bu oran 2022 yılı vergilendirme donemi için ise %23 olarak uygulanacaktır.

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

31 Aralık 2022 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %23 (2021: %25) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Grup'un üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplamadığı geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır. Grup'un 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 538.181 TL (31 Aralık 2021: 811.459 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap yılları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
2022	-	410.171
2023	115.026	154.997
2024	154.997	246.291
2025	215.214	-
2026	52.944	-
Toplam	538.181	811.459

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	1.456.257	660.696
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(2.590.383)	(1.382.161)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları /(Yükümlülükleri)	(1.134.126)	(721.465)

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2022	2021
1 Ocak bakiyeleri	(721.465)	400.998
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	(2.226.971)	956.524
İşletme birleşme etkisi	(64.131)	(780.817)
Yabancı para çevrim farkları	(26.414)	(120.229)
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	1.906.874	(1.088.408)
Diğer	(2.019)	(89.533)
31 Aralık	(1.134.126)	(721.465)

Birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	1.267.600	4.690.390	(314.950)	(938.078)
Stoklar	(368.590)	(391.626)	74.790	87.550
Kredi risk karşılığı	(11.215.871)	(19.014.505)	2.811.760	3.802.901
Kıdem tazminatı karşılığı	(2.866.709)	(780.450)	683.210	162.038
Dava karşılıkları	(49.218)	28.196	11.012	(7.049)
İndirilmemiş mali zararlar	(1.223.503)	(785.334)	274.049	187.154
Yatırım indirimleri	(517.711)	(275.527)	92.738	43.509
Şüpheli alacak karşılıkları	(66.343)	(44.424)	18.819	9.644
Türev araçlar	26.394.486	23.118.838	(6.598.239)	(4.907.561)
Finansal kiralama borçları	(1.472.246)	(1.041.629)	301.750	213.029
Menkul değerler değerlendirme farkları	(8.494.526)	(7.079.850)	2.125.890	1.412.735
Finansal aktif ve pasiflerin gerçeğe uygun değeri	938.295	296.650	(187.658)	(59.352)
Coğrafi bölge risk karşılığı iptali	1.942.437	1.047.522	(531.742)	(282.831)
Diğer geçici farklar	(72.033)	2.370.371	14.406	(474.074)
Ertelenmiş vergi varlık/yükümlülükleri (net)			(1.134.126)	(721.465)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2022	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük

Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	15.576.028	13.822.769
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	2.275.577	473.494
Döviz alış ve satış opsiyonları	731.855	272.870
Diğer alış ve satış işlemleri	5.744.608	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	24.328.068	14.569.133

Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	24.519.881	537.917
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	6.415	-
Döviz alış ve satış opsiyonları	26.165	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	24.552.461	537.917
Toplam türev araçlar	48.880.529	15.107.050

31 Aralık 2021	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük

Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	27.782.362	20.177.837
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	1.974.291	4.155.666
Döviz alış ve satış opsiyonları	296.503	567.852
Diğer alış ve satış işlemleri	4.699.540	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	34.752.696	24.901.355

Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	16.189.565	1.026.204
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	53.854	-
Döviz alış ve satış opsiyonları	-	6.178
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	16.243.419	1.032.382
Toplam türev araçlar	50.996.115	25.933.737

Akbank, finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap’larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - TÜREV ARAÇLAR (Devamı)

Bankacılık

Bankacılık Türev enstrümanlarının sözleşmeye dayalı vadelerine göre gösterimi aşağıdaki gibidir.

Cari dönem -31 Aralık 2022	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıl ve üzeri
Alım-satım amaçlı türev finansal varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	189.016.139	113.902.220	59.692.494	23.149.081	6.313.217
- Çıkış	(199.367.202)	(129.764.945)	(61.039.300)	(22.313.757)	(5.827.772)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	712.536	968.267	5.635.399	8.887.319	1.433.194
- Çıkış	(567.448)	(961.813)	(4.373.962)	(7.946.885)	(1.259.393)
Riskten korunma amaçlı varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	945.384	303.012	2.379.012	5.980.162	20.591.405
- Çıkış	(316.205)	(246.364)	(896.534)	(3.163.337)	(7.337.791)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	423.413	1.040.097	4.117.787	8.784.124	1.638.450
- Çıkış	(412.244)	(790.608)	(2.217.546)	(5.170.987)	(1.486.620)
Toplam Nakit Girişi	191.097.472	116.213.596	71.824.692	46.800.686	29.976.266
Toplam Nakit Çıkışı	(200.663.099)	(131.763.730)	(68.527.342)	(38.594.966)	(15.911.576)

Önceki dönem -31 Aralık 2021	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-12 Ay	1-5 Yıl	5 Yıl ve üzeri
Alım-satım amaçlı türev finansal varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	107.022.530	99.545.807	61.606.380	30.012.745	6.393.372
- Çıkış	(111.683.915)	(111.758.980)	(61.321.153)	(30.032.637)	(5.920.722)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	382.027	936.181	2.355.465	4.248.089	1.235.062
- Çıkış	(391.660)	(848.877)	(2.102.182)	(3.718.938)	(1.093.669)
Riskten korunma amaçlı varlıklar					
Döviz kuru türevler:					
- Giriş	3.004.059	99.193	1.838.063	4.694.245	14.653.748
- Çıkış	(659.456)	(253.115)	(1.353.414)	(4.010.544)	(7.341.117)
Faiz oranı türevleri:					
- Giriş	217.937	786.064	2.819.865	5.904.526	1.780.110
- Çıkış	(295.460)	(954.479)	(2.803513)	(4.721.133)	(1.909.851)
Toplam Nakit Girişi	110.626.553	101.367.245	68.619.773	44.859.605	24.062.292
Toplam Nakit Çıkışı	(113.030.491)	(113.815.451)	(67.580.262)	(42.483.252)	(16.265.359)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 33 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık ve Finansal Hizmetler

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	158.919.995	92.939.761
Proje finansmanı ile ilgili krediler	84.974.910	84.151.374
Mali kuruluşlar	51.509.410	24.640.404
Diğer üretim sektörleri	42.066.864	18.315.985
İnşaat	38.635.076	30.982.020
Küçük ölçekli işletmeler	24.903.274	14.806.603
Tekstil	23.840.532	10.944.313
Madencilik	20.038.388	12.807.071
Otomotiv	14.700.989	8.502.001
Gıda, toptan ve perakende ticaret	14.458.186	9.962.603
Kimya	10.133.707	11.615.425
Telekomünikasyon	2.084.710	1.205.127
Diğer	127.805.247	74.907.707
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	614.071.288	395.780.394
Finansal kiralama alacakları	11.925.592	8.038.101
Kredi risk karşılığı	(22.190.368)	(19.014.505)
Sigortacılık faaliyetlerinden alacaklar	3.239.641	1.808.721
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	607.046.153	386.612.711

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

Cari Dönem	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
31 Aralık 2022	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
Krediler	454.078.113	15.999.840	98.139.136	2.940.596	61.854.039	2.965.320	11.925.592	284.612	625.996.880	22.190.368
1. Aşama	405.917.307	1.290.692	92.226.596	911.107	58.220.799	1.448.193	11.179.944	60.317	567.544.646	3.710.309
2. Aşama	34.229.913	5.611.706	3.911.213	473.599	2.356.173	538.650	371.485	70.795	40.868.784	6.694.750
3. Aşama	13.930.893	9.097.442	2.001.327	1.555.890	1.277.067	978.477	374.163	153.500	17.583.450	11.785.309
Finansal Varlıklar	309.829.461	608.280	-	-	-	-	-	-	309.829.461	608.280
Diğer	34.078.902	56.608	-	-	-	-	-	-	34.078.902	56.608
Gayrinakdi Krediler	141.302.034	457.083	-	-	-	-	-	-	141.302.034	457.083
1. ve 2. Aşama	139.744.331	145.924	-	-	-	-	-	-	139.744.331	145.924
3. Aşama	1.557.703	311.159	-	-	-	-	-	-	1.557.703	311.159
Toplam	939.288.510	17.121.811	98.139.136	2.940.596	61.854.039	2.965.320	11.925.592	284.612	1.111.207.277	23.312.339

Cari Dönem	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
31 Aralık 2021	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
Krediler	302.175.962	14.847.738	62.262.084	2.115.708	31.342.348	1.733.787	8.038.101	317.272	403.818.495	19.014.505
1. Aşama	253.878.544	738.094	56.826.711	422.078	27.868.171	417.845	7.228.503	57.392	345.801.929	1.635.409
2. Aşama	33.382.306	4.817.590	3.763.395	371.788	2.292.721	324.800	350.327	65.769	39.788.749	5.579.947
3. Aşama	14.915.112	9.292.054	1.671.978	1.321.842	1.181.456	991.142	459.271	194.111	18.227.817	11.799.149
Finansal Varlıklar	209.558.642	217.778	-	-	-	-	-	-	209.558.642	217.778
Diğer	14.712.784	24.141	-	-	-	-	-	-	14.712.784	24.141
Gayrinakdi Krediler	88.336.116	641.035	-	-	-	-	-	-	88.336.116	641.035
1. ve 2. Aşama	86.791.945	185.584	-	-	-	-	-	-	86.791.945	185.584
3. Aşama	1.544.171	455.451	-	-	-	-	-	-	1.544.171	455.451
Toplam	614.783.504	15.730.692	62.262.084	2.115.708	31.342.348	1.733.787	8.038.101	317.272	716.426.037	19.897.459

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %8,82 (31 Aralık 2021: %4,97), %5,85 (31 Aralık 2021: %3,86) ve %18,41'dir (31 Aralık 2021: %17,62).

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 33 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2022 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait krediler için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin bilgiler:

	1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
Dönem Başı (31 Aralık 2021)	1.635.408	5.579.947	11.799.149
Dönem içinde eklenen krediler ve hareketleri (*)	1.857.581	2.190.759	13.451.129
Dönem içinde çıkan krediler ve hareketleri (**)	(324.513)	(917.194)	(1.068.292)
Kur Etkisi	86.136	1.618.436	-
Aşama 1 ve Aşama 2 Hareketleri			
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Model Değişimi)	11.152	-	-
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	451.514	-	-
Aşama 1'den Aşama 2'ye Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	(52.141)	423.765	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Model Değişimi)	-	2.651.891	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	-	(4.309.145)	-
Aşama 2'den Aşama 1'e Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	59.159	(366.906)	-
Aşama 3 Hareketleri			
Aşama 1'den Aşama 3'e Geçen Krediler	(13.987)	-	602.044
Aşama 2'den Aşama 3'e Geçen Krediler	-	(177.117)	955.269
Aşama 3'ten Aşama 2'ye Geçen Krediler	-	9.894	(193.007)
Her İki Dönemde de Aşama 3 Olan Krediler (Bakiye ve Model Değişimi)			406.130
Aktiften Silinen Kredilerin Etkisi	-	(9.580)	(14.166.311)
Satılan Kredilerin Etkisi	-	-	(802)
Dönem Sonu (31 Aralık 2022) (***)	3.710.309	6.694.750	11.785.309

(*) 31 Aralık 2021 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer almayıp, 31 Aralık 2022'de kredi portföyünde bulunan ve karşılık hesaplanan kredilerdir.

(**) 31 Aralık 2021 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer alan ve karşılık hesaplanan ancak 31 Aralık 2022'de kredi portföyünde yer almayan kredilerdir.

(***) Hesaplamalar yapılırken giriş ve çıkışlar yapılarak her iki dönemde yer alan kayıtlar arasındaki geçişler hesaplanmıştır.

31 Aralık 2022 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2022	14.847.739	3.849.495	317.271	19.014.505
Brüt karşılıklar	16.046.094	3.817.119	200.657	20.063.870
Tahsilatlar	(1.490.353)	(1.017.212)	(213.329)	(2.720.894)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(13.403.639)	(743.487)	(19.987)	(14.167.113)
31 Aralık 2022	15.999.841	5.905.915	284.612	22.190.368

31 Aralık 2021 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2021	13.773.709	2.801.353	394.453	16.969.515
Brüt karşılıklar	3.350.891	2.117.268	86.868	5.555.027
Tahsilatlar	(1.290.841)	(532.625)	(60.783)	(1.884.249)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(986.020)	(536.501)	(103.267)	(1.625.788)
31 Aralık 2021	14.847.739	3.849.495	317.271	19.014.505

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 33 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 aya kadar	231.405.202	127.580.232
3 ile 12 ay arası	171.234.040	93.836.550
Cari	402.639.242	221.416.782
1 ile 5 yıl arası	134.771.472	114.749.045
5 yıldan fazla	54.470.206	40.600.062
Cari olmayan	189.241.678	155.349.107
Toplam	591.880.920	376.765.889

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlama tarihleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
3 aya kadar	312.807.523	179.073.625
3 ile 12 ay arası	177.380.741	98.603.836
1 ile 5 yıl arası	91.534.181	85.074.285
5 yıldan fazla	10.158.475	14.014.143
Toplam	591.880.920	376.765.889

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 34 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık	31 Aralık 2022			31 Aralık 2021		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	139.495.538	316.203.140	455.698.678	97.492.447	177.658.897	275.151.344
Ticari kuruluşlar	98.055.575	136.478.863	234.534.438	61.300.106	90.569.061	151.869.167
Bankalararası mevduat	1.476.193	14.786.134	16.262.327	1.776.500	12.060.042	13.836.542
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	57.277.871	57.277.871	-	63.256.050	63.256.050
Diğer	3.006.450	4.965.825	7.972.275	1.838.712	5.622.797	7.461.509
Toplam	242.033.756	529.711.833	771.745.589	162.407.765	349.166.847	511.574.612

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %4,81 (31 Aralık 2021: %1,16), %2,77 (31 Aralık 2021: %0,20) ve %15,93’tır (31 Aralık 2021: %17,71).

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile TCMB tarafından işleyiş kuralları belirlenen ve TL mevduatların faiz oranıyla değerlendirilen yabancı para da oluşacak kur değişimine karşı da korunmasını sağlayan kur korumalı mevduat ürünü banka müşterilerine raporlanan cari hesap dönemi itibarıyla sunulmaya başlanmıştır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla TL mevduat tutarı bu kapsamdaki 98.451.375 TL (31 Aralık 2021: 4.875.953 TL) mevduatı içermektedir.

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
1 aya kadar	242.033.756	162.407.765
1-3 ay arası	471.220.197	306.842.022
3 ile 12 ay arası	40.918.882	30.950.347
1 ile 5 yıl arası	16.412.124	10.034.533
5 yıldan fazla	1.160.630	1.339.945
Toplam	771.745.589	511.574.612

Finansal Hizmetler

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Sigortacılık faaliyetlerinden borçlar	2.558.097	955.091
Toplam	2.558.097	955.091

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 35 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç (ana ortaklık payı) net dönem karının ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Pay başına kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	21,48	5,90
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	21,48	5,90
Geri alınmış paylar adedi	(944.255.227)	(298.646.399)
Geri alınmış paylardan arındırılmış pay başına kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	21,49	5,90
Geri alınmış paylardan arındırılmış pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	21,49	5,90
1 Kr nominal bedelli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi		
- Adi hisse senetleri (*)	203.993.184.303	204.033.406.561

(*) Geri alınmış paylar düzeltilerek hesaplanmıştır.

DİPNOT 36 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

İlişkili taraf bakiyeleri	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	6.998.277	6.621.682
Ticari alacaklar	314.353	203.792
Ticari borçlar	515.832	109.484
Diğer alacaklar	3.100	1.826
Diğer borçlar	676.128	177.732
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	6.266.508	3.577.126

İlişkili taraflarla yapılan işlemler

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Mal ve hizmet satışları	761.161	339.923
Mal ve hizmet alımları	(1.999.466)	(634.810)
Faiz geliri	1.206.623	465.001
Faiz gideri	(403.028)	(151.306)

Grup’un İş Ortaklıkları konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir. Bu kapsamda Grup’un Bağlı Ortaklıkları’nın, İş Ortaklıkları ile gerçekleşen işlemleri ve İş Ortaklıkları’ndan olan bakiyeleri eliminasyona tabi değildir.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ticari alacakların 249.264 TL (31 Aralık 2021: 156.574 TL) tutarındaki kısmı Kordsa’nın Brisa ile, 27.785 TL (31 Aralık 2021: 15.277 TL) tutarındaki kısmı SabancıDx’in Brisa ile satış ilişkisi kapsamındaki bakiyelerinden oluşmaktadır. Ticari borçların 444.252 TL (31 Aralık 2021: 72.371 TL) tutarındaki kısmı Çimsa’nın Enerjisa Üretim ile alım ilişkisi kapsamındaki bakiyesinden oluşmaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ve borçlar ise, Akbank’ın, Grup’un İş Ortaklıkları ve diğer ilişkili tarafları ile kredi ve mevduat işlemlerinden oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

31 Aralık 2022 itibarıyla ilişkili taraflarla yapılan işlemlerden mal ve hizmet satışlarının 574.218 TL (31 Aralık 2021: 231.197 TL) tutarındaki kısmı Kordsa’nın Brisa ile, 77.474 TL (31 Aralık 2021: 42.872 TL) tutarındaki kısmı SabancıDx’in Brisa ile, 77.128 TL (31 Aralık 2021: 28.704 TL) SabancıDx’in Enerjisa Enerji ile satış ilişkisi kapsamındaki satış tutarıdır. Mal ve hizmet alımlarının 1.317.902 TL (31 Aralık 2021: 449.613 TL) tutarındaki kısmı Çimsa’nın Enerjisa Üretim’den, 452.249 TL tutarındaki kısmı Kordsa’nın Enerjisa Üretim’den (31 Aralık 2021: 139.374 TL) alım ilişkisi kapsamındaki tutarlardır.

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Üst Düzey Yöneticiler; Yönetim Kurulu Üyeleri, CEO, Genel Sekreter, Grup Başkanları, Bölüm Başkanları ve Birim Direktörleri olarak belirlenmiştir.

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir.

Grup’un 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kısıtlımı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	124.385	64.950
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	2.804	1.015
Diğer uzun vadeli faydalar	1.032	586
Toplam	128.221	66.551

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

37.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

37.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup’un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup’un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır. Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunulan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişiklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank’ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark “Yabancı Para (“YP”) net genel pozisyon” olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Varlıklar	488.236.719	402.476.037
Yükümlülükler	(541.636.916)	(458.478.627)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(53.400.197)	(56.002.590)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	64.158.918	68.955.303
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	10.758.721	12.952.713

31 Aralık 2022	Toplam TL	TL	ABD Doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer
	Karşılığı		TL Karşılığı	TL Karşılığı	TL Karşılığı	TL Karşılığı
Varlıklar:						
Nakit ve Nakit Benzerleri	52.314.899	286.755	29.091.289	17.988.703	409.672	4.538.480
Finansal Yatırımlar	106.726.305	-	97.118.423	7.381.822	0	2.226.060
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	210.909.850	-	87.567.511	123.264.615	33.050	44.674
TCMB Rezervleri	95.135.790	-	55.195.560	36.497.113	-	3.443.117
Ticari Alacaklar	2.791.073	292.621	828.700	1.362.244	18.503	289.005
Diğer Aktifler	20.358.802	12.427	14.527.444	4.578.824	305	1.239.802
Toplam varlıklar	488.236.719	591.803	284.328.927	191.073.321	461.530	11.781.138

Yükümlülükler:						
Alınan Krediler ve İhraç Edilen						
Menkul Kıymetler	112.932.618	430.001	92.963.423	19.497.124	-	42.070
Müşteri Mevduatları	386.252.818	-	225.086.375	113.340.634	7.969.477	39.856.332
Ticari Borçlar	2.259.211	302.669	1.374.484	464.537	17.971	99.550
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	40.192.269	-	34.913.539	4.711.815	29.726	537.189
Toplam yükümlülükler	541.636.916	732.670	354.337.821	138.014.110	8.017.174	40.535.141

Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net						
varlık/(yükümlülük) pozisyonu	64.158.918	-	78.698.708	(50.996.001)	7.292.828	29.163.383

Parasal kalemler net yabancı para						
varlık/(yükümlülük) pozisyonu	10.758.721	(140.867)	8.689.814	2.063.210	(262.816)	409.380

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

31 Aralık 2021 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank hariç olmak üzere (uzun) 2.767.348 TL’dir.

31 Aralık 2021	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	65.341.654	42.618.054	16.941.312	321.612	5.460.676
Finansal Yatırımlar	88.591.843	78.781.422	7.576.496	-	2.233.925
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	164.188.839	61.084.183	103.072.115	8.717	23.824
TCMB Rezervleri	71.850.576	43.192.745	26.656.138	-	2.001.693
Ticari Alacaklar	2.091.945	1.004.496	866.948	9.369	211.132
Diğer Aktifler	10.411.180	8.486.472	1.442.873	175	481.660
Toplam varlıklar	402.476.037	235.167.372	156.555.882	339.873	10.412.910
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	101.537.186	86.026.151	15.455.491	-	55.544
Müşteri Mevduatları	333.054.179	195.720.896	101.014.944	7.202.675	29.115.664
Ticari Borçlar	1.234.301	913.705	259.694	3.786	57.116
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	22.652.961	20.034.090	2.308.638	119.758	190.475
Toplam yükümlülükler	458.478.627	302.694.842	119.038.767	7.326.219	29.418.799
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	68.955.303	78.883.798	(36.698.038)	7.081.888	19.687.655
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	12.952.713	11.356.328	819.077	95.542	681.766

31 Aralık 2021 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morrisa hariç olmak üzere (uzun) 7.504.205 TL’dir.

Banka’nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup’un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

31 Aralık 2022	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
TL kurunun %20 değişmesi halinde		
TL net varlık/yükümlülüğü	(21.694)	21.694
TL Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
TL Doları net etki	(21.694)	21.694
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	1.003.162	(1.003.162)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	1.003.162	(1.003.162)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	(74.043)	74.043
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	(74.043)	74.043
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	4.171	(4.171)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	4.171	(4.171)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(20.892)	20.892
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(20.892)	20.892
31 Aralık 2021	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	1.294.408	(1.294.408)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	1.294.408	(1.294.408)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	52.217	(52.217)
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	52.217	(52.217)
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	3.126	(3.126)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	3.126	(3.126)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(863)	863
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(863)	863

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.2 Faiz Oranı Riski

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riskine açıktır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbirlere ek olarak riskten korunma amaçlı türev işlemler aracılığıyla da yönetmektedir.

Değişken faiz oranlı alınan krediler Grup’u nakit akım faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Sabit oranlı alınan krediler Grup’u makul değer faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. 2022 ve 2021 yılı içerisinde Grup’un değişken faiz oranlı kredileri TL, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini cinsindendir. 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Grup’un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin faiz pozisyonu tablosu aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	9.201.368	1.085.273
Vadeli mevduat	9.201.368	1.085.273
Finansal borçlar	9.075.253	4.983.474
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal borçlar	4.914.649	2.421.716

Grup tarafından bankacılık dışı endüstriyel bölümleri için mevcut pozisyonların yenilenmesi. alternatif finansman ve riskten korunma dikkate alınarak değişken faizli banka kredileri için çeşitli senaryolar oluşturulmuştur. Bu senaryolara göre:

31 Aralık 2022 tarihinde TL biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem zararı bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: bulunmamaktadır).

31 Aralık 2022 tarihinde ABD Doları biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 21.247 TL (31 Aralık 2021: 18.460 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2022 tarihinde Avro biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem zararı yaklaşık 17.842 TL (31 Aralık 2021: 13.578 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.2 Faiz Oranı Riski (devamı)

Grup bağlı ortaklıklarından Akbank’ın faiz oranı reformundan doğrudan etkilenen değişken faizli USD Libor’a endeksli borçlanmalarının ortalama kalan vadesi 2,3 yıl olup kalan tutarı 681.550 USD’dir. Söz konusu borçlanmanın nakit akış riskinden korunmak amaçlı yabancı para faiz swabı işlemleri yapmış ve riskten korunma muhasebesine konu edilmiştir. Yayımlanan istisnalar kapsamında sona erdirilen bir riskten korunma muhasebesi işlemi bulunmamaktadır.

37.1.1.3 Likidite Riski

İhtiyathî likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme yeteneğinden oluşmaktadır. Grup, iş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esnekliği “amaçlamıştır.

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Akbank’ın aktif-pasif yönetiminin en temel hedeflerinden birisi Akbank’ın likidite gereksinimlerini sağlayacak fonları hazır bulundurmaktır. Bunu sağlamak için yeterli miktarda kısa vadeli fonlar hazır bulundurulmaktadır. Akbank’ın en önemli fon kaynakları, çok büyük ölçüde faiz getirili varlıklara plase edilen Özkaynak, yaygın ve istikrarlı mevduat tabanı ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan orta ve uzun vadeli kredilerdir.

Mevduatın ortalama vadesinin kısa olmasına karşın, esasen geniş bir tabana yayılmış olup, çok büyük bir bölümü vadelerinde sürekli olarak yenilenmektedir; dolayısıyla Akbank için mevduatlar istikrarlı ve uzun vadeli bir kaynak oluşturmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Grup’un bankacılık endüstriyel bölümüne ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2022							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	774.303.686	792.528.555	602.084.433	119.882.185	44.173.419	22.680.664	3.707.854
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	123.794.446	136.669.098	867.028	9.411.009	44.739.421	60.442.687	21.208.953
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	4.960.574	4.960.574	4.213.065	747.509	-	-	-
	903.058.706	934.158.227	607.164.526	130.040.703	88.912.840	83.123.351	24.916.807
31 Aralık 2021							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	512.529.703	525.173.435	424.325.681	47.057.952	35.615.838	12.670.011	5.503.953
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	110.953.405	125.605.735	3.007.524	6.783.710	41.482.632	50.688.471	23.643.398
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	1.386.882	1.386.882	1.297.321	89.561	-	-	-
	624.869.990	652.166.052	428.630.526	53.931.223	77.098.470	63.358.482	29.147.351

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.3 Likidite Riski (Devamı)

i) Diğer endüstriyel bölümü

Aşağıdaki tablo Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin bilanço tarihi itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2022	Sözleşme uyarınca					
	Defter değeri	nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	13.989.902	13.964.615	3.390.560	4.169.078	5.762.780	642.197
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.661.871	3.763.952	749.208	435.325	1.743.125	836.294
Ticari borçlar	15.486.832	15.727.923	14.022.868	1.704.062	993	-
Diğer borçlar	3.322.108	3.468.114	3.343.064	82.292	42.758	-
	35.460.713	36.924.604	21.505.700	6.390.757	7.549.656	1.478.491

31 Aralık 2021	Sözleşme uyarınca					
	Defter değeri	nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	7.405.189	8.362.630	955.970	4.256.129	2.436.572	713.959
Finansal kiralama yükümlülükleri	1.636.764	2.485.095	173.089	372.333	1.421.150	518.523
Ticari borçlar	8.739.683	8.868.421	7.245.648	1.622.773	-	-
Diğer borçlar	537.803	722.003	694.094	6.935	20.974	-
	18.319.439	20.438.149	9.068.801	6.258.170	3.878.696	1.232.482

37.1.1.4 Kredi Riski

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Bankacılık endüstriyel bölümüne göre kredi riski Akbank'ın taraf olduğu sözleşmelerde karşı tarafın sözleşmelerin şartlarını yerine getirmeme risk unsurunu taşır. Akbank kredilendirme işlemlerinde kredi riskini risk sınırlandırmasına tabi tutmak amacıyla karşı taraflara kredi limitleri belirlemekte ve bu limitlerin ötesinde kredi tahsisi yapmamaktadır. Kredi limitleri her bir bireysel müşteri, şirket, şirketler grubu, risk grupları için ürün bazında ayrı ayrı belirlenmektedir. Kredi limitleri belirlenirken müşterilerin mali gücü, ticari kapasiteleri, sektörleri, coğrafi bölgeleri, sermaye yapıları gibi bir çok kriter bir arada değerlendirilmektedir. Müşterilerin mali yapılarının incelenmesi, ilgili mevzuat uyarınca alınan hesap durumu belgeleri ve diğer bilgilere dayanılarak yapılmaktadır. Genel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ve müşterilerin mali bilgilerinde ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi neticesinde daha önce belirlenen kredi limitleri sürekli olarak revize edilmektedir. Kredi limitleri için müşteri bazında belirlenen çeşit ve tutarda teminatlar sağlanmaktadır.

Kredilendirme işlemlerinde ürün ve müşteri bazında belirlenen limitler esas alınmakta, risk ve limit bilgileri sürekli olarak kontrol edilmektedir.

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi ve benzeri diğer sözleşmeler cinsinden tutulan pozisyonlar üzerinde kredi riski ve piyasa risklerine karşı tesis edilmiş risk kontrol limitleri bulunmaktadır.

Özellikle döviz ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanabilecek kredi risklerini karşılamak ve kontrol etmek amacıyla gerektiğinde vadeli işlemler de gerçekleştirilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

Akbank tazmin edilen gayrinakdi kredileri vadesi geldiği halde ödenmeyen krediler ile aynı risk ağırlığına tabi tutmaktadır. Kredi riski, nakit ve gayrinakit her türlü karşı taraf riski taşıyan sözleşmeler ve pozisyonlar için geniş kapsamlı olarak tanımlanmakta ve yönetilmektedir.

Yenilenen ve yeniden itfa planına bağlanan krediler Akbank tarafından Akbank'ın kredi risk yönetimi ve takibi ilkelerine göre izlemeye alınmaktadır. İlgili müşterinin finansal durumu ve ticari faaliyetleri sürekli analiz edilmekte ve yenilenen plana göre anapara ve faiz ödemelerinin yapılıp yapılmadığı ilgili birimler tarafından takip edilmektedir.

Akbank'ın risk yönetim anlayışı çerçevesinde uzun vadeli taahhütlerin kısa vadeli taahhütlere oranla daha fazla kredi riskine maruz kaldığı kabul edilmekte ve uzun vadeli riskler için risk limiti belirleme, teminatlandırma gibi hususlar kısa vadeli risklere oranla daha geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır.

Akbank'ın yurtdışında yürütmekte olduğu bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri ilgili ülkelerin ekonomik koşulları, müşteri ve kuruluşların faaliyetleri çerçevesinde önemli bir risk oluşturmamaktadır.

Akbank, ulusal ve uluslararası bankacılık piyasasında aktif bir katılımcı olarak diğer finansal kurumların finansal faaliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

Akbank, kredi kalitesini değerlendirerek tüm borçlu ve karşı taraf için bir içsel derecelendirme notu belirlemektedir. Risk analizleri Basel II İleri Derecede İçsel Derecelendirme Yöntemi (Advanced IRB) standartlarına uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş scoring sistemlerinin yardımıyla karşı tarafın temerrüde düşme olasılığı hesaplanmakta ve kurumsal, ticari, KOBİ, tüketici ve kredi kartı için ayrı ayrı derecelendirme (rating) sistemleri oluşturulmaktadır.

Akbank, farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş derecelendirme sistemleri vasıtasıyla müşterilerin temerrüde düşme olasılıklarını hesaplamaktadır. Aşağıdaki tabloda derecelendirme sistemleri kullanılarak sınıflanmış kredilerin konsantrasyon bilgisi verilmiştir.

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ortalama üstü	35,31%	45,79%
Ortalama	51,58%	36,19%
Ortalama altı	9,56%	12,54%
Derecelendirilmeyen	3,55%	5,48%

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

Bankacılık endüstriyel bölümünün kredi riskine maruz maksimum tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	155.617.489	138.110.805
Kredi ve avanslar	603.806.512	384.803.990
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	<i>153.968.106</i>	<i>89.408.527</i>
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	<i>438.197.427</i>	<i>287.674.635</i>
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	<i>11.640.979</i>	<i>7.720.828</i>
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.559.125	10.809.375
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	24.326.922	33.597.307
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	24.519.881	16.189.565
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar		
ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	269.930.733	152.896.120
Diğer varlıklar	3.800.398	2.270.533
Toplam	1.092.561.060	738.677.695

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibariyle Bankacılık endüstriyel bölümüne ait menkul kıymet Gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıkların Moody's derecelendirme analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2022	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	8.216	10.814.745	-	10.822.961
Aa1, Aa2, Aa3	-	443.456	-	443.456
A1, A2, A3	-	690.854	-	690.854
Baa1, Baa2, Baa3	-	1.551.160	-	1.551.160
Ba1	-	-	-	-
Ba2	-	-	-	-
Ba3	-	-	-	-
B1, B2, B3	1.714.561	158.197.715	98.102.960	258.015.236
C ve Altı	2.217	-	-	2.217
NR	-	129.843	-	129.843
Toplam	1.724.994	171.827.773	98.102.960	271.655.727

31 Aralık 2021	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	-	1.326.892	-	1.326.892
Aa1, Aa2, Aa3	-	995.229	-	995.229
A1, A2, A3	-	587.516	-	587.516
Baa1, Baa2, Baa3	-	1.191.288	-	1.191.288
Ba1	-	-	-	-
Ba2	-	-	-	-
Ba3	-	-	-	-
B1, B2, B3	705.886	96.123.130	52.566.569	149.395.585
C ve Altı	91.320	-	-	91.320
NR	-	105.496	-	105.496
Toplam	797.206	100.329.551	52.566.569	153.693.326

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

ii) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların coğrafi bölgelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2022	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	120.501.025	9.587.496	13.443.310	12.085.658	155.617.489
Kredi ve avanslar	594.223.789	148.737	7.502.318	1.931.668	603.806.512
Şahıslara verilen kredi ve avanslar	153.968.106	-	-	-	153.968.106
Kurumlara verilen kredi ve avanslar	428.614.704	148.737	7.502.318	1.931.668	438.197.427
Finansal kiralama alacakları	11.640.979	-	-	-	11.640.979
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.550.909	8.216	-	-	10.559.125
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	7.666.716	140	16.659.060	1.006	24.326.922
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	44.618	-	24.473.951	1.312	24.519.881
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve					
İtfa edilmiş maliyetinden öçülen finansal varlıklar	256.378.804	10.866.459	2.685.470	-	269.930.733
Diğer varlıklar	3.800.399	-	-	-	3.800.399
Toplam	993.166.260	20.611.048	64.764.109	14.019.644	1.092.561.061

31 Aralık 2021	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	84.894.390	11.187.687	41.335.170	693.558	138.110.805
Kredi ve avanslar	376.273.520	889.427	6.936.492	704.551	384.803.990
Şahıslara verilen kredi ve avanslar	89.408.527	-	-	-	89.408.527
Kurumlara verilen kredi ve avanslar	279.144.165	889.427	6.936.492	704.551	287.674.635
Finansal kiralama alacakları	7.720.828	-	-	-	7.720.828
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.809.375	-	-	-	10.809.375
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	20.572.409	126	12.978.567	46.205	33.597.307
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	62.716	-	16.126.849	-	16.189.565
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve					
İtfa edilmiş maliyetinden öçülen finansal varlıklar	148.795.195	1.326.892	2.774.033	-	152.896.120
Diğer varlıklar	2.270.533	-	-	-	2.270.533
Toplam	643.678.138	13.404.132	80.151.111	1.444.314	738.677.695

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Finansal kuruluşlar	Kamu sektörü	Toptan ve perakende ticaret	İmalat sanayi	Diğer	Bireysel müşteriler	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	155.617.489	-	-	-	-	-	155.617.489
Kredi ve avanslar	51.024.101	26.160.837	71.778.868	197.233.661	103.640.939	153.968.106	603.806.512
Kurumlara verilen kredi ve avanslar	50.799.201	26.160.837	71.467.458	190.825.197	98.944.734	-	438.197.427
Şahıslara verilen kredi ve avanslar	-	-	-	-	-	153.968.106	153.968.106
Finansal kiralama alacakları	224.900	-	311.410	6.408.464	4.696.205	-	11.640.979
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	1.156.113	602.591	-	143.668	8.656.753	-	10.559.125
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Türev araçlar	15.787.976	-	-	-	7.995.783	543.163	24.326.922
Riskten koruma amaçlı türev finansal araçlar	24.451.959	-	-	-	67.922	-	24.519.881
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden öçülen finansal varlıklar	17.202.042	243.849.256	-	8.520.107	359.328	-	269.930.733
Diğer varlıklar	3.800.399	-	-	-	-	-	3.800.399
31 Aralık 2022	269.040.079	270.612.684	71.778.868	205.897.436	120.720.725	154.511.269	1.092.561.060
31 Aralık 2021	216.447.255	144.007.685	42.220.457	131.429.584	115.090.005	89.482.709	738.677.695

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyla konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

ii) Diğer endüstriyel bölümler

Grup'un bankacılık endüstriyel bölümü haricinde faaliyet gösteren şirketlerin kredi riski, nakit ve nakit benzeri değerler, türev finansal araçlar, bankalarda tutulan mevduatlardan ve tahsil edilmemiş alacaklar ile sorumlu kılınan işlemleri içine alan kredi riskine maruz kalan müşterilerden oluşmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla diğer endüstriyel bölümlerine ait finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2022	Ticari alacaklar	Sigorta faaliyetlerinden alacaklar	Diğer alacaklar (*)	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C)	6.608.028	-	890.193	10.471.458	33.728
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	6.605.136	-	890.193	10.471.458	33.728
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	2.892	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	81.746	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(81.746)	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

31 Aralık 2021	Ticari alacaklar	Sigorta faaliyetlerinden alacaklar	Diğer alacaklar (*)	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C)	4.260.967	-	253.276	2.071.843	1.209.244
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	3.680.869	-	253.276	2.071.843	1.209.244
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	580.098	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	77.376	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(77.376)	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

(*) Vergi ve diğer yasal alacakları içermemektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.5 Riske Maruz Değer

Stres testleri olağanüstü durumlarda oluşabilecek zararların boyutlarına dair göstergeler sağlar. Akbank Risk Yönetimi bölümü tarafından yapılan stres testi Akbank’ın piyasa riski politikalarında da öngörüldüğü üzere faiz oranı stres testini içermektedir. Alım-satım portföyü dışında kalan tüm bankacılık işlemleri için faiz oranı riski bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski altında takip edilmektedir. Stres testinin sonuçları Aktif Pasif Komitesi (APKO) tarafından incelenmektedir.

Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski hesaplaması ve raporlaması 23 Ağustos 2011 tarih ve 28034 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemiyle Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik” uyarınca aylık olarak yapılmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 itibarıyla hesaplamaya konu bilanço kalemlerinin gerçeğe uygun değerlerindeki değişimi ölçmek için Türk Lirası ve yabancı para üzerine 500 ve 200 baz puanlık şokların etkisi aşağıdaki gibidir;

Para Birimi	Uygulanan Şok (+/- x baz puan)	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
		Kazançlar /Kayıplar	Kazançlar /Özkaynaklar (Kayıplar) /Özkaynaklar	Kazançlar /Kayıplar	Kazançlar /Özkaynaklar (Kayıplar) /Özkaynaklar
TL	(400)	4.500.137	%2,60	3.147.922	%3,13
TL	500	(5.047.887)	%(2,92)	(3.614.936)	%(3,60)
ABD Doları	(200)	(402.724)	%(0,23)	(24.617)	%(0,02)
ABD Doları	200	558.736	%0,32	663.352	%0,66
Avro	(200)	(561.654)	%(0,32)	159.257	%(0,16)
Avro	200	596.384	%(0,34)	(1.245.563)	%(1,24)
Toplam (Negatif Şoklar için)		3.535.759	%2,05	3.282.562	%3,27
Toplam (Pozitif Şoklar için)		(3.892.767)	%(2,26)	(4.197.147)	%(4,18)

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.1.5 Riske Maruz Değer (devamı)

Akbank kur riski ve faiz oranı risklerini piyasa riskini oluşturan en önemli iki bileşen olarak değerlendirmektedir. Piyasa riski “içsel model” ve “standart metot” olmak üzere iki ayrı yöntem ile ölçülmektedir.

“İçsel model”e göre piyasa riski, değişik risk faktörlerini dikkate alan Riske Maruz Değer (“RMD”) yaklaşımıyla ölçülmektedir, RMD hesaplamalarında, varyans-kovaryans, tarihsel benzetim ve Monte Carlo simülasyonu metotları kullanılmaktadır. Kullanılan yazılım ileri verim eğrisi ve volatilite modelleri ile hesaplamalar yapabilmektedir, RMD modeli, %99 güven aralığı ve 10 günlük elde tutma süresi varsayımlarına dayanmaktadır. Piyasa riski menkul kıymetler portföyü bazında ve kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve Banka Üst Düzey Risk Komitesi’ne raporlanmaktadır. Banka Üst Düzey Risk Komitesi piyasa riski ile ilgili olarak limitler belirlemektedir ve piyasa koşullarına göre sürekli olarak limitler gözden geçirilmektedir. Belirlenen limitlerin uygulanması yetki sınırlandırmalarına tabi tutulmakta ve böylece kontrol etkinliği artırılmaktadır.

RMD analizleri, senaryo analizleri ve stres testleri ile desteklenerek beklenmedik ve gerçekleşme olasılığı düşük ancak etkisi büyük olayların ve piyasalardaki dalgalanmaların etkilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Model çıktılarının geriye dönük testleri düzenli olarak yapılmaktadır.

“Standart metotda göre piyasa riski, menkul kıymetler portföyü bazında ve Grubun kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve üst düzey yönetime raporlanmaktadır.

37.1.2 Sermaye Risk Yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup’un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup’un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirler, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Grup sermayeyi net borç/yatırılan sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Net borç, hazır değerlerin ve vergi yükümlülüklerinin (cari dönem ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri) toplam yükümlülük tutarından düşülmesiyle hesaplanır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.2 Sermaye Risk Yönetimi (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla net borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

TL	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Toplam borçlar	1.045.697.370	716.159.607
Nakit ve nakit benzerleri	64.878.197	69.417.883
Net borç	980.819.173	646.741.724
Özkaynak	200.232.559	103.604.182
Yatırılan sermaye(*)	1.181.051.732	750.345.906
Net borç/yatırılan sermaye oranı	83%	86%

(*) Yatırılan sermaye, özkaynak ve net borç toplamından oluşmaktadır.

37.1.3 Riskten Koruma İşlemlerine İlişkin Açıklamalar

Riskten korunma ilişkilerinin başlangıcında ileriye dönük, her raporlama dönemi sonunda ise ileriye ve geriye dönük olarak etkinlik testleri “Tutarsal dengeleme yöntemi” (“Dollar off-set yöntemi”) ile yapılmaktadır. Bu yöneme göre, finansal riskten korunma ilişkisinin başladığı tarih ile her raporlama dönemi sonu arasında riskten korunma konusu kaleme oluşan değer değişimi ile riskten korunma aracında oluşan değer değişimi karşılaştırılmakta ve riskten korunma ilişkisinin etkinlik rasyosu hesaplanmaktadır. Riskten korunma aracı ve riskten korunma konusu kalemin gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde ise, piyasada ilgili türev işlemlerin değerlemesinde kullanılan getiri eğrileri kullanılmaktadır. Hesaplanan etkinlik rasyosu TMS 39 kuralları çerçevesinde değerlendirilerek riskten korunma muhasebeleştirilmesi esasları uygulanmaktadır.

Başlıca Gösterge Faiz Oranları Reformu kapsamında 2021 yılı içerisinde, Libor başta olmak üzere mevcutta kullanılan gösterge faizlerin yerine yeni kabul edilecek alternatif faiz oranları kullanılacaktır. Bankaların mali tablolarında gösterge faiz oranlarına endeksli menkul kıymetler, krediler gibi değişken faizli aktiflerinin yanında ihraç edilen kıymetler, alınan krediler ve türev işlemler gibi yükümlülükleri ve bilanço dışı enstrümanları bulunmaktadır. Söz konusu reformun uygulamasına ilişkin Eylül 2019 ve Aralık 2020’de yayımlanan düzenlemeler ile değişikliklerin erken uygulanmasına izin verilirken, riskten korunma muhasebesinin nakit akışlarının belirlenmesi ve işlemlerin sonlandırılmasıyla ilgili uygulamalara geçici bir süreyle muafiyet tanınmıştır. Faiz oranı reformunun finansal tabloların üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve reforma uyum çalışmaları kapsamında çalışma grubu kurulmuştur. Reform değişiklikleri erken uygulanmamış olup, gelişmeler çalışma grubu tarafından takip edilmektedir.

a) Net yatırım riskinden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

Grup, bağlı ortaklığı olan Akbank AG’nin net yatırım değerinin 787 milyon EURO (31 Aralık 2021: 787 milyon EURO) tutarındaki bölümü nedeniyle oluşan kur farkı riskinden korunmak amacıyla net yatırım riskinden korunma stratejisi uygulamaktadır. Banka tarafından kullanılan sendikasyon kredilerinin 787 milyon EURO tutarındaki kısmı “riskten korunma aracı” olarak belirlenmiştir.

b) Gerçeğe uygun değerden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2022 itibarıyla yapılan ölçümlerde gerçeğe uygun değer riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

37.1.3 Riskten Koruma İşlemlerine İlişkin Açıklamalar (devamı)

c) Nakit akış riskinden korunma amaçlı işlemlere ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2022 itibarıyla yapılan ölçümlerde nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Finansal araçların tahmini makul değerleri, Holding, Bağlı Ortaklıkları ve Müsterek Yönetime Tabi Ortaklıkları tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmininde piyasa verilerinin yorumlanmasında takdir kullanılır. Sonuç olarak, burada sunulan tahminler, Grup’un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Grup’un makul değeri belirlenebilen finansal araçların makul değerlerinin, tahmininde aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen döviz cinsinden olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Kasa ve banka ve banka mevduatları dahil, maliyet bedeli ile gösterilen finansal varlıkların makul değerlerinin, kısa vadeli olmaları ve alacak kayıplarının ihmal edilebilir olması dolayısıyla kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Menkul kıymet yatırımlarının makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Ticari alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlenmekte ve ilgili beklenen kredi zararları ile birlikte kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Banka kredileri ve diğer parasal yükümlülüklerin makul değerlerinin, kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Döviz cinsinden olan uzun vadeli krediler dönem sonu kurlarından çevrilir ve bundan dolayı makul değerleri kayıtlı değerlerine yaklaşmaktadır.

Ticari borçlar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlenmekte ve bu şekilde kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Türev araçlar

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Bankacılık

TFRS 13, gerçeğe uygun değer hesaplamalarına baz olan değerleme tekniklerinde kullanılan verilerin gözlemlenebilir olup olmadıklarına göre değerleme teknikleri sınıflandırmasını belirlemektedir.

Gerçeğe uygun değere ilişkin söz konusu sınıflandırma aşağıdaki şekilde oluşturulmaktadır:

- a) Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar (1'inci seviye)
- b) 1'inci seviyede yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler (2'nci seviye)
- c) Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (3'üncü seviye).

Söz konusu ilkelere göre 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihi itibariyle Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlık ve borçlarının gerçeğe uygun değer sıralaması aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Cari Dönem - 31 Aralık 2022	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	540.826	61.765	-	602.591
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	6.591.527	-	-	6.591.527
- Diğer Finansal Varlıklar*	674.946	2.690.062	-	3.365.008
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	142.952.758	-	-	142.952.758
- Diğer Finansal Varlıklar	21.691.084	7.183.931	-	28.875.015
Vadeli Mevduatlar	1.732.345	-	-	1.732.345
Türev Finansal Varlıklar				
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	20.877.144	-	20.877.144
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	28.003.385	-	28.003.385
Krediler	-	629.170.843	-	629.170.843
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)				
- Devlet Borçlanma Senetleri	132.391.110	-	-	132.391.110
- Diğer Finansal Varlıklar	1.308.045	-	-	1.308.045
Toplam Varlıklar	307.882.641	687.987.130	-	995.869.771
Türev Finansal Yükümlülükler	-	15.107.050	-	15.107.050
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	494.477	-	494.477
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	14.612.573	-	14.612.573
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler				
- Müşteri Mevduatları	-	654.794.094	-	654.794.094
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	123.088.732	-	123.088.732
Toplam Yükümlülükler	-	792.989.876	-	792.989.876

(*) 3. Seviye olarak değerlendirilen gerçeğe uygun değeri kar/zarara yansıtılan finansal varlığın gerçeğe uygun değeri, çeşitli değerleme yöntemleri içeren çalışma sonuçlarına istinaden belirtilmiştir. Söz konusu değerleme çalışmasında yer alan temel varsayımlardaki olası değişiklikler kredinin taşınan değerini etkileyebilmektedir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (Devamı)

31 Aralık 2021	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	510.166	68.564	-	578.730
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	1.073.896	-	-	1.073.896
- Diğer Finansal Varlıklar*	427.561	1.386.279	7.342.909	9.156.749
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	78.655.303	-	-	78.655.303
- Diğer Finansal Varlıklar	18.560.951	3.113.297	-	21.674.248
Vadeli Mevduatlar	363.620	-	-	363.620
Türev Finansal Varlıklar				
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	13.432.561	-	13.432.561
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	37.563.554	-	37.563.554
Krediler	-	386.612.711	-	386.612.711
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)				
- Devlet Borçlanma Senetleri	51.659.629	-	-	51.659.629
- Diğer Finansal Varlıklar	906.940	-	-	906.940
Toplam Varlıklar	152.158.066	442.176.966	7.342.909	601.677.941
Türev Finansal Yükümlülükler	-	25.933.737	-	25.933.737
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	489.271	-	489.271
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	-	25.444.466	-	25.444.466
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler				
- Müşteri Mevduatları	-	512.529.703	-	512.529.703
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	-	-	-
Toplam Yükümlülükler	-	538.463.440	-	538.463.440

(*) 3. Seviye olarak değerlendirilen kredinin gerçeğe uygun değeri, çeşitli değerleme yöntemleri içeren çalışma sonuçlarına istinaden belirlenmiştir. Söz konusu değerleme çalışmasında yer alan temel varsayımlardaki olası değişiklikler kredinin taşınan değerini etkileyebilmektedir. Krediler bakiyesi net gösterilmiştir.

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklarda sınıflandırılan hisse senetleri, maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Cari yılda ve geçmiş yılda seviyeler arasında herhangi bir transfer olmamıştır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 38 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

			İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden	Krediler ve alacaklar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı	İtfa edilmiş değerinden gösterilen		Gerçeğe uygun
	Değerlenen		(nakit ve nakit		Diğer Kapsamlı	finansal		Değeri
31 Aralık 2022	Not	Finansal Yatırımlar	benzerleri dahil)	Gelire Yanıtılan		yükümlülükler	Defter değeri	
Finansal varlıklar								
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	64.878.197	-	-	64.878.197	64.878.197	
Ticari alacaklar	9	-	6.608.028	-	-	6.608.028	6.608.028	
Diğer finansal varlıklar (*)	6,10	106.082.255	11.027.961	176.071.505	-	293.181.721	328.777.915	
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	32	-	607.046.153	-	-	607.046.153	629.170.843	
Finansal yükümlülükler								
Finansal borçlar	7	-	-	-	-	136.917.966	136.917.966	136.917.966
Ticari borçlar	9	-	-	-	-	15.486.832	15.486.832	15.486.832
Diğer finansal yükümlülükler (**)	10	-	-	-	-	51.116.753	51.116.753	51.116.753
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	-	-	-	-	774.303.686	774.303.686	775.809.561

31 Aralık 2021								
Finansal varlıklar								
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	69.417.883	-	-	69.417.883	69.417.883	
Ticari alacaklar	9	-	4.260.967	-	-	4.260.967	4.260.967	
Diğer finansal varlıklar (*)	6,10	57.530.511	4.620.138	102.931.571	-	165.082.220	170.913.582	
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	32	-	386.612.711	-	-	386.612.711	397.664.424	
Finansal yükümlülükler								
Finansal borçlar	7	-	-	-	-	117.768.234	117.768.234	117.768.234
Ticari borçlar	9	-	-	-	-	8.739.683	8.739.683	8.739.683
Diğer finansal yükümlülükler (**)	10	-	-	-	-	24.137.936	24.137.936	24.137.936
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	-	-	-	-	512.529.703	512.529.703	513.764.677

(*) Diğer finansal varlıklar, diğer alacaklar, gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul kıymetler, vadeli mevduatlar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen tutulacak menkul kıymetlerden oluşmaktadır. (**) Diğer finansal yükümlülükler diğer borçlardan oluşmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 39 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

9 Kasım 2021 tarihinde Yönetim Kurulu tarafından başlayan hisse geri alım programı kapsamında, 31 Aralık 2022 sonrası, rapor tarihi itibarıyla eşleşen emirler dikkate alındığında, Sabancı Holding sermayesinin %0,48’ini temsil eden 9.840 TL nominal değerli pay, işlem maliyetleri dahil toplam 391.683 TL bedelle geri alınmıştır. Resmi Gazete'nin 14 Şubat 2023 tarihli mükerrer sayısında yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık paylarına ilişkin olarak dağıtılmış kâr payı sayılan tutarlar üzerinden yapılması gereken stopajın oranı yüzde 15'ten yüzde 0 (sıfır)'a indirilmiştir.

6 Şubat tarihinde ülkemizde gerçekleşen depremler sonrasında 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren raporlama dönemi ile ilgili olarak, yaşanan felaketin ekonomik aktivite üzerindeki yansımalarını değerlendirmek için kısıtlı bir zaman geçmiştir. Grup’un konsolide finansal durumuna, konsolide finansal performansına ve konsolide nakit akışlarına olan olumsuz etkilerini etkin bir şekilde yönetmek adına tüm gelişmeler yakından takip etmektedir. Grup yönetimi, mevcut belirsizliklere rağmen Grup’un ticari risklerini ve likidite rezervlerini sınırlı etkinin olacağını öngörmektedir.

Akbank Yönetim Kurulu tarafından teknoloji girişimlerine yatırım yapmak amacıyla, %100 oranında sahibi olacağı 30.000 USD sermayeli Hollanda'da yerleşik Akbank Ventures BV unvanlı yeni bir şirket kurulmasına,Şirket kuruluşuna ilişkin gerekli başvuruların yapılması, yasal izinlerin alınması ve diğer tüm işlemlerin yerine getirilmesi için Genel Müdürlüğe yetki verilmesine, karar verilmiştir.

16 Şubat 2023 tarihinde Akbank Yönetim Kurulu tarafından, pay piyasasında sağlıklı fiyat oluşumu ve istikrarının desteklenmesi suretiyle pay sahiplerinin menfaatlerinin korunması için; Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği ile konuya ilişkin 14.02.2023 tarih ve 2023/10 ve sayılı Bülten'i ile duyurulan 9/177 sayılı İlke Kararı çerçevesinde pay geri alımı yapılmasına, bankanın çıkarılmış sermayesinin %1'ini temsil eden 52.000 TL nominal değere sahip 5.200.000.000 adet paya kadar geri alım yapılmasına, geri alım işlemi için ayrılan fonun azami 1.000.000 TL olarak belirlenmesine, geri alım işleminin, yapılacak ilk genel kurul toplantısının gündemine alınarak, genel kurulda pay sahiplerinin bilgisine sunulmasına, geri alım işlemlerinin karar tarihinden itibaren 31 Aralık 2023 tarihine kadar olan sürede gerçekleştirilmesine ve geri alıma ilişkin konularda Genel Müdürlük'ün yetkili kılınmasına, karar verilmiştir.

